

PROGRAMACIÓN CURSO 2020-2021

DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA

I.E.S. SANXILLO.- LUGO

Dando cumprimento ao establecido na orde do 25 de xuño do presente ano pola que se aproba o calendario escolar para curso 2020/21, no seu artigo 9 puntos 1,3 e 4 que rezan:

1"Desde o día 1 de setembro de 2020 ata o inicio das clases, o profesorado dos centros públicos, ben individualmente ben formando parte dos órganos de coordinación didáctica correspondentes, (...)participará nas reunións de ciclos, departamentos, claustros en cantas outras actividades estean relacionadas coa organización do curso. Neste período, os departamentos didácticos, (...) baixo a coordinación e dirección da respectiva xefatura de departamento (...) dedicaranse a elaborar a programación didáctica das ensinanzas correspondentes ao ciclo, ás áreas, materias ou módulos integrados no departamento e a organizar o curso escolar".

3"Previamente ao inicio do curso, o profesorado responsable de cada departamento (...)fará entrega da programación didáctica á xefatura de estudos"...

4. "Ao inicio de curso, o profesor ou profesora responsable de cada departamento (...) elaborará a información básica relativa á programación didáctica, que dará a coñecer á comunidade educativa seguindo o procedemento establecido no centro para garantir a súa publicidade. Así mesmo, o profesorado informará o alumnado das programacións didácticas da súa área ou materia. Esta información básica incluírá os obxectivos, contidos, criterios de avaliación, procedementos e instrumentos de avaliación, criterios de cualificación do ciclo ou curso correspondente e, de ser o caso, os estándares de aprendizaxe avaliábeis e o grao mínimo de consecución"

elabórase este documento a fin de, na medida do posible atender as súas instrucións. Ao tempo da súa entrega na Xefatura de Estudos é publicado **na web do Centro no**

apartado correspondente ao Departamento de Filosofía.

<https://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/taxonomy/term/84>

Asemade a información básica á que alude o punto 4 faise constar no resumo por materias que aparece no Anexo deste documento e que se publica na páxina web do Centro no menú: "Materias do Departamento" <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/396> se se producisen posibles modificacións da información reflectida neste documento faranse constar nas actas do Departamento ou na mesma páxina web.

Identicamente para cumprir o establecido no punto 4 en relación coa información básica:

4.. Así mesmo, o profesorado informará o alumnado das programacións didácticas da súa área ou materia. Esta información básica incluírá os obxectivos, contidos, criterios de avaliación, procedementos e instrumentos de avaliación, criterios de cualificación do ciclo ou curso correspondente e, de ser o caso, os estándares de aprendizaxe avaliábles e o grao mínimo de consecución.

publícanse na web os correspondentes resumos da programación de cada materia deste Departamento seguindo o modelo indicado pola Dirección do Centro no mes de xuño.

Índice

COMPOSICIÓN DO DEPARTAMENTO E MATERIAS QUE IMPARTE.....	9
MEMBROS DO DEPARTAMENTO.....	9
MATERIAS DO DEPARTAMENTO	9
MATERIAS DE LIBRE CONFIGURACIÓN ASINADAS AO DEPARTAMENTO POLA DIRECCIÓN DO CENTRO	10
Nº PROVISIONAL DE ALUMNOS DO DEPARTAMENTO.....	10
Nº PROVISIONAL DE ALUMNOS POR PROFESOR	10
MATERIAS QUE IMPARTE A XEFA DO DEPARTAMENTO	10
MATERIAS QUE IMPARTE OUTRO PROFESOR	10
REFERENCIAS NORMATIVAS.....	11
INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	15
CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES. CONCRECIÓN QUE RECOLLA A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE OS PERFÍS COMPETENCIAIS.....	18
CONCRECIÓN, DE SER O CASO, DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO	19
- Educación Secundaria:	19
- Bacharelato	21
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE: TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA, E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. CONCRECIÓN METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA E CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.....	23
A) HISTORIA DA FILOSOFÍA.....	23
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	23
1º Temporalización	23

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	29
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	31
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	32
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	33
CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	35
B) PSICOLOXÍA	37
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	37
1º Temporalización	37
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	44
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	48
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	49
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	49
CRITERIOS DE PROMOCIÓN	52
C) FILOSOFÍA- 1º BAC	54
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	54
1º Temporalización	54
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	62
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	66
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	69
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	69
D) ANTROPOLOXÍA- 1º BAC.....	76
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	76
1º Temporalización	76
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	79
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	81
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	82
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	83
E) FILOSOFÍA- 4º ESO.....	87
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	87
1º Temporalización	87
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	93
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	97
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	98

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	98
G) VALORES ÉTICOS.....	104
Introdución.....	104
G) VALORES ÉTICOS- 4º ESO.....	107
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	107
1º Temporalización	107
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	111
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	113
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	113
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	114
G) VALORES ÉTICOS- 3º ESO.....	118
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	118
1º Temporalización	118
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	122
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	123
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	124
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	124
H) VALORES ÉTICOS- 2º ESO.....	128
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	128
1º Temporalización	128
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	131
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	133
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	133
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	134
I) VALORES ÉTICOS- 1º ESO	138
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	138
1º Temporalización	138
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	142
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	145
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	145
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	146
MATERIAS DE LIBRE CONFIGURACIÓN AUTONÓMICA- ESO.....	150

L) ORATORIA- 2º ESO.....	150
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	150
1º Temporalización	150
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	153
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	155
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	155
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	156
M) IGUALDADE DE XÉNERO	159
CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:	159
2º Grao mínimo de consecución para superar a materia	162
3º Procedementos e instrumentos de avaliación	164
CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA.....	164
CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	165
INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE...	169
ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	170
CALENDARIO DE PROBAS DE RECUPERACIÓN DA MATERIA PENDENTE: Filosofía 1º Bac, - CURSO 2020/21.....	170
PROPOSTA DE ACTIVIDADES PARA ALUMNOS COA MATERIA DE FILOSOFÍA DE 1º BAC PENDENTE	171
AVALIACIÓN E PROBAS DE RECUPERACIÓN DA MATERIA PENDENTE.....	171
ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, NO CASO DO BACHARELATO	172
DESEÑO DE AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS	173
MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	174
CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA.....	176

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POLO DEPARTAMENTO DIDÁCTICO..... 177

MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA..... 178

ANEXO- RESUMO DA PROGRAMACIÓN POR MATERIAS	179
- PSICOLOXÍA 2º BAC	181
- FILOSOFÍA 1º BAC.....	184
- ANTROPOLOXÍA 1º BAC	187
- FILOSOFÍA 4º ESO	189
- VALORES ÉTICOS 4º ESO	191
- VALORES ÉTICOS 3º ESO	193
- VALORES ÉTICOS 2º ESO	196
- VALORES ÉTICOS 1º ESO	199
- ORATORIA 2º ESO.....	202
- IGUALDADE DE XÉNERO 1º ESO	204

COMPOSICIÓN DO DEPARTAMENTO E MATERIAS QUE IMPARTE

MEMBROS DO DEPARTAMENTO

Xefa de Departamento: Dona Ana I. Besteiro Hermida

Outros profesores: Iria Otero Vizcaíno

MATERIAS DO DEPARTAMENTO

MATERIA	CURSO	GRUPOS	horas	Nº ALUMNOS ¹
Historia da Filosofía	2º BAC	1	4	30
Psicoloxía	2º BAC	1	3	15
Filosofía	1º BAC	5	15 (3 por grupo)	104
Antropoloxía	1º BAC	1	2	10
Filosofía	4º ESO	1	3	18
Valores éticos	4º ESO	2	2 (1 por grupo)	25
Valores éticos	3º ESO	1	1	5
Valores éticos	2º ESO	2	2 (1 por grupo)	39
Valores éticos	1º ESO	2	2 (1 por grupo)	43
Materias pendentes doutros cursos: Filosofía, Valores éticos				2
TOTAL		16	34 horas	<u>291</u>

¹ Estes datos están extraídos do XADE a día 22 de setembro, e son, polo tanto, provisionais.

MATERIAS DE LIBRE CONFIGURACIÓN ASINADAS AO DEPARTAMENTO POLA DIRECCIÓN DO CENTRO

MATERIA	CURSO	GRUPOS	horas	Nº ALUMNOS ²
Oratoria	2º ESO	2	2	29
Igualdade de xénero	2º ESO	2	2	32
TOTAL		4	4 horas	<u>61</u>

Nº PROVISIONAL DE ALUMNOS DO DEPARTAMENTO

352

Nº PROVISIONAL DE ALUMNOS POR PROFESOR

Xefatura de Departamento: 145

Outra profesora: 207

MATERIAS QUE IMPARTE A XEFA DO DEPARTAMENTO

Filosofía e Antropoloxía 1º BAC (quenda de tarde). 17+ 2 horas (de Oratoria en quenda de mañá)

MATERIAS QUE IMPARTE OUTRO PROFESOR

Historia da Filosofía e Psicoloxía 2º BAC, Filosofía 4º ESO e Valores éticos 1º, 2º, 3º e 4º ESO 18+ 2 horas de Igualdade de Xénero (todas en quenda de mañá).

² Estes datos están extraídos do XADE a día 22 de setembro, e son, polo tanto, provisionais.

REFERENCIAS NORMATIVAS

A presente programación corresponde a materias que se rexen pola LOMCE en vigor na nosa Comunidade Autónoma dende o curso 2015/16.

Para a súa elaboración téñense en conta as normas seguintes:

- DECRETO 86/2015, de 25 de junio, por el que se establece el currículo de la educación secundaria obligatoria y del bachillerato en la Comunidad Autónoma de Galicia. DOG nº 120 de luns 29 de xuño de 2015

- *RESOLUCIÓN do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.* DOG nº 142 do mércores 29 xullo de 2015

- *Orden ECD/65/2015, de 21 de enero, por la que se describen las relaciones entre las competencias, los contenidos y los criterios de evaluación de la educación primaria, la educación secundaria obligatoria y el bachillerato.* BOE nº 25 do xoves 29 de xaneiro de 2015

- *ORDE do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta* DOG nº 136 do martes 21 de xullo de 2015 (Oratoria, Antropoloxía, Ética e filosofía do dereito, Filosofía da ciencia e da tecnoloxía)

- *Real Decreto 665/2015, de 17 de julio, por el que se desarrollan determinadas disposiciones relativas al ejercicio de la docencia en la Educación Secundaria Obligatoria, el Bachillerato, la Formación Profesional y las enseñanzas de régimen especial, a la formación inicial del profesorado y a las especialidades de los cuerpos docentes de Enseñanza Secundaria.*BOE nº 171 de sábado 18 de julio de 2015

- Decreto 229/2011 de 7 diciembre, por el que se regula la atención a la diversidad del alumnado de los centros docentes de la Comunidad Autónoma de Galicia en los que se imparten las enseñanzas establecidas en la Ley orgánica 2/2006 de 3 de mayo, de educación DOG nº 242 de miércoles 21 de diciembre de 2011

- *ORDE do 19 de abril de 2018 pola que se regulan aspectos relativos á organización das materias do bacharelato establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, para os centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.* DOG nº 80 do

mércores 25 abril de 2018 (Obrigatoriedade da Historia da Filosofía e da súa oferta).

- Orde do 13 de xullo de 2016 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta.

- Decreto 70/2017, do 13 de xullo, polo que se regula a formación en igualdade e prevención e loita contra a violencia de xénero do persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 1 de agosto)

- Orde do 12 de abril de 2019 pola que se establece o procedemento de recoñecemento e validación previsto no Decreto 70/2017, do 13 de xullo, polo que se regula a formación en igualdade e prevención e loita contra a violencia de xénero do persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, e se regula o Rexistro de persoal docente acreditado para impartir a formación en materia de igualdade e prevención e loita contra a violencia de xénero (DOG 7 de maio)

-*ORDE* do 25 xuño de 2020 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2020/21 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia

- RESOLUCIÓN do 29 de maio de 2019, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento, no curso académico 2019/20, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.- DOG nº 109 do martes 11 de xuño de 2019

O capítulo V desta derradeira resolución está dedicado ás programacións didácticas e no seu artigo vixésimo noveno enumera os elementos que debe incluír, e que son o guión que se segue na elaboración da presente programación.

a) introdución e contextualización

b) Contribución ao desenvolvemento das competencias claves. Concreción que recolla a relación dos estándares de aprendizaxe avaliábeis da materia que forman parte os perfís competencias

c) Concreción, de ser o caso, dos obxectivos para o curso

d) Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliábel de:

1º temporalización

2º grao mínimo de consecución para superar a materia

3º procedementos e instrumentos de avaliación

- e) concrecións metodolóxicas que requira a materia
- f) materiais e recursos didácticos que se vaian a utilizar
- g) criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado
- h) indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente
- i) organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes
- j) organización dos procedementos que lle permitan ao alumnado acreditar os coñecementos necesarios en determinadas materias, no caso do bacharelato
- k) deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados
- l) medidas de atención á diversidade
- m) concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda
- n) Actividades complementarias e extraescolares programadas por cada departamento didáctico
- ñ) Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

O apartado inicial de introdución e contextualización é único para o total da programación e coincide co propio da Programación Anual do Centro

O apartado correspondente ás competencias atinxe tanto as materias do ESO como as do BAC, e estas xa están na lei indicadas para cada estándar de aprendizaxe de xeito que a norma indica en cada caso cal é a competencia clave que contribúe a desenvolver cada estándar concretamente. En cada un dos citados nesta programación indícase cal ou cales son esas competencias clave ás que corresponden.

O apartado correspondente aos obxectivos segue, como non pode ser doutro xeito, o que marca a lei. Enuméranse eses obxectivos ao comezo

Os apartados d) e) f) e g) trátanse particularmente, cada un en relación coa materia correspondente.

Os restantes apartados terán carácter único e non se distinguirá o seu tratamento por materias senón que se abordarán conxuntamente, se ben, cando

sexa o caso se indicará a relación coa materia e curso (por ex. no plan de actividades extraescolares ou nas actividades para alumnos con materias pendentes doutros cursos anteriores).

Con relación á temporalización que se indica para cada estándar de aprendizaxe hai que dicir que é só aproximativa, o desenvolvemento das clases, do traballo e das actividades ao longo do curso irá determinando moitas veces se esa previsión se ve alterada ou non. En todo caso nas actas do Departamento constarán as modificacións ao respecto cando se faga o seguimento da programación nelas.

Finalmente no Anexo desta Programación figurará a información básica referida arriba: obxectivos, contidos, criterios de avaliación, procedementos e instrumentos de avaliación, criterios de cualificación e, non é o caso dos estándares de aprendizaxe, de xeito que sexa a información que figure nos resumos da programación que ao efecto da súa publicidade aparecen na páxina web do Centro no seguinte enlace <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/772> as correspondentes ás materias da ESO;

e no enlace <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/773> as de BAC.

INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

En relación coa contextualización sinalar remisión ao Proxecto Educativo do Centro que pode ser consultado actualmente na páxina web do Centro-www.ies.sanxillao.es- no apartado "Documentación" do menú que leva por título "O Centro" (1º da columna da esquerda). Os documentos que poden ser consultados son:

- Proxecto Educativo de Centro
- Plan de convivencia
- Plan TIC
- Proxecto Curricular
- NOFC Normas de Organización, funcionamento e Convivencia

Como introdución faise unha presentación das materias que se impartirían a cargo deste Departamento.

Das tres categorías de materias: troncais ou comúns, específicas e de libre configuración o Departamento de Filosofía conta, dende o punto de vista da lei, coas que aparecen na táboa inferior: na práctica dos alumnos podería dicirse que as troncais son obrigatorias -aínda que non é exacto-, as específicas e as de libre configuración son opcionais e non se poderá limitar a súa elección ou cando menos segundo o Decreto 86/2015 (artigos 14 e 32, puntos 7 e 8 respectivamente:

"Só se poderá limitar a lección de materias de opción cando haxa un número insuficiente de alumnos e alumnas segundo os criterios que determine a consellería con competencias en materia de educación."

Pola súa parte a Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica no su artigo 4 punto 1 sinala:

"As materias de libre configuración autonómica deberán contar cun número mínimo de dez alumnos e/ou alumnas para seren impartidas (...) poderán impartirse con cinco alumnos e/ou alumnas, sempre con carácter extraordinario."

A continuación indícanse as materias do Departamento de Filosofía e a categoría que lles corresponde das indicadas arriba.

NIVEL	MATERIA	CURSO	CATEGORÍA	Horas*	
ESO	Valores éticos	1º ESO	Específica	1	
	E	Oratoria/ Valores democráticos europeos/Sociedade inclusiva	1º ESO	Libre configuración	1/1
		Valores éticos	2º ESO	Específica	1
	S	Oratoria/ Valores democráticos europeos/Sociedade inclusiva	2º ESO	Libre configuración	1/1
		Valores éticos	3º ESO	Específica	1
	O	Valores éticos	4º ESO	Específica	1
		Filosofía	4º ESO	Específica	3
NIVEL	MATERIA	CURSO	CATEGORÍA	Horas*	
BAC	Filosofía	1º BAC	Troncal	3	
	B	Antropoloxía/ Coeducación para o século XXI	1º BAC	Libre configuración	2/2
		Historia da Filosofía**	2º BAC	Troncal Obrigatoria	4
	A	Historia da Filosofía***	2º BAC	Específica	4
		Psicoloxía	2º BAC	Específica	3
	C	Ética e filosofía do dereito e Filosofía da ciencia e da tecnoloxía	2º BAC	Libre configuración	2/2

* Horas de clase semanais

** Na modalidade de Humanidades e Ciencias Sociais

*** En calquera das modalidades de Bacharelato

No I.E.S. Sanxillao os documentos de matrícula preséntanse con "itinerarios" preestablecidos; a propósito do nº de alumnos que solicitan ou elixen as materias do Departamento de Filosofía nunca se dá información. Se descoñece se o motivo polo que non se imparten algunhas das materias específicas e de libre configuración obedece ao feito de que o alumnado non as demanda nas súas solicitudes ou a outros criterios. Asemade tampouco hai información sobre os

critérios polos que as materias de libre configuración da ESO non se ofertan nos dous niveis que indica a lei ou aqueles outros polos que xa nin se ofertan esas materias, como é o caso dos Valores democráticos europeos ou Sociedade inclusiva ou a Coeducación para o século XXI.

Chama a atención que, pese as reiteradas solicitudes do Departamento para que as materias do Departamento sexan ofertadas realmente ao alumnado este Departamento lonxe de contar coas materias propias de Bacharelato, se vexa obrigado este ano a impartir unha materia que este Departamento non ten reclamado nunca para si, e para a que a lei establece como requisito determinada formación: Igualdade de xénero.

A materia Igualdade de xénero é unha das materias de libre configuración autonómica no 1º ciclo da ESO, que a Dirección do Centro considerou oportuno introducir este curso na oferta de materias optativas de libre configuración de 1º ESO.

As materias que se imparten no centro no presente curso académico son:

- en 2º BAC a materia troncal Historia da Filosofía que se impartirá este curso como obrigatoria na modalidade de Humanidades; e a específica Psicoloxía.
- en 1º BAC hai unha materia de libre configuración autonómica que o alumnado tivo posibilidade de elixir: Antropoloxía; e
- na ESO hai varios grupos de alumnos: na específica de Valores éticos en todos os niveis, e tamén os hai en Filosofía de 4º ESO, tamén específica; e tamén na materia de libre configuración Oratoria.

O Departamento non ten información nin datos a propósito das solicitudes de matrícula e do nº de alumnos en: a materia específica de 2º BAC Psicoloxía e as materias de libre configuración de 2º BAC Ética e Filosofía do Dereito e Filosofía da Ciencia e da Tecnoloxía e tampouco nas que impartirá: 1º BAC Antropoloxía, 2º ESO Oratoria e 1º ESO Igualdade de xénero.

CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVES. CONCRECIÓN QUE RECOLLA A RELACIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE OS PERFÍS COMPETENCIAIS

As competencias clave do currículo aparecen no DOG nº 120 de 2015 no artigo 3 do Decreto 86/2015 e ao longo do mesmo a través dos estándares de aprendizaxe avaliáveis de cada unha das materias. Asemade na *ORDE do 15 de xullo de 2015 e na Orde do 13 de xullo de 2016* establécese a relación entre estándares e competencias correspondentes as materias de libre configuración. Non hai nada que engadir á concreción que xa impón a norma. Unicamente se enumeran aquí as competencias para coñecer as siglas de cada unha delas; siglas que aparecen na enumeración detallada que se fai nas distintas materias dos estándares de aprendizaxe avaliáveis e que están fixadas tamén no Decreto antedito, de maneira que queda xa determinada a contribución ao desenvolvemento das competencias clave dos estándares enumerados.

As competencias clave do currículo son as seguintes:

- a) Comunicación lingüística (CCL)
- b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)
- c) Competencia dixital (CD)
- d) Aprender a aprender (CAA)
- e) Competencias sociais e cívicas (CSC)
- f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)
- e
- g) Conciencia e expresións culturais (CCEC)

CONCRECIÓN, DE SER O CASO, DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO

Partindo dos artigos 10 e 26 do Decreto; son obxectivos da:

- Educación Secundaria:

a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación, a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e home, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender a expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda su diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e a súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

De todos estes obxectivos que figuran no Decreto só o i) ten difícil encaixe nas materias que o departamento imparte na ESO considerando que, son materias asociadas á Filosofía e en particular a meirande parte delas Valores éticos. Son materias que, nos propios contidos, contemplan en moitas ocasións, como se ve no desenvolvemento posterior dos contidos de cada unha delas, os obxectivos enumerados.

Por outra banda no mesmo Decreto 86/2015 e na Orde do 15 de Xullo aparecen os obxectivos -expresados coa letra correspondente- asociados aos diferentes contidos. Isto é así tanto nas materias da ESO como nas de BAC. Non hai nada máis que engadir á información que xa está na lexislación.

- Bacharelato

a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica, responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.

b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.

f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.

i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida

l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.

m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como a criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria

p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE: TEMPORALIZACIÓN, GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA, E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA E CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A) HISTORIA DA FILOSOFÍA

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar; asemade figura a competencia clave coa que se relaciona.

Bloque 1. Contidos transversais (Todo o curso)

HFB1.1.1. Comprende o sentido global dos textos máis salientables dos/as autores/as estudados/as, recoñecendo a orde lóxica da argumentación e as formulacións que se defenden, e é quen de transferir os coñecementos a outros/as autores/as ou problemas (CCL)

HFB1.1.2. Analiza as ideas do texto, identificando a conclusión e os conceptos e as ideas relevantes, e recoñece a súa estrutura e a orde lóxica das súas ideas (CAA) (CCL)

HFB1.1.3. Argumenta e explicación das ideas presentes no texto, en relación coa filosofía do/da autor/a e os contidos estudados. (CAA) (CCL)

HFB1.2.1. Argumenta as súas propias opinións con claridade e coherencia, tanto oralmente como por escrito (CCL) (CSIEE)

HFB1.2.2. Utiliza o diálogo racional na defensa das súas opinións, e valora a diversidade de ideas e, á vez, apoiándose nos aspectos comúns (CSC)

HFB1.3.1. Sintetiza correctamente a filosofía de cada autor/a, mediante resumos dos seus contidos fundamentais, e clasifícaos nos núcleos temáticos que atravesan a historia da filosofía: realidade, coñecemento, ser humano, ética e política. (CAA)

HFB1.3.2. Elabora listaxes de vocabulario de conceptos, comprende o seu significado, organízalos en esquemas ou mapas conceptuais, táboas cronolóxicas e outros procedementos útiles para a comprensión da filosofía do autor, e aplícaos con rigor. (CAA) (CCL)

HFB1.3.3. Selecciona información de distintas fontes, bibliográficas e de internet, e reconece as fontes fiables. (CD)

HFB1.3.4. Realiza redaccións ou disertacións, traballos de investigación e proxectos que impliquen un esforzo creativo e unha valoración persoal dos problemas filosóficos formulados na historia da filosofía (CSIEE)

HFB1.4.1. Utiliza as ferramentas informáticas e da web 2.0.(wikis, blogs, redes sociais, procesador de textos, presentación de diapositivas ou recursos multimedia, tec) para o desenvolvemento dos traballos (CD)

HFB1.4.2. Realiza procuras avanzadas en internet sobre os contidos da investigación, e decide os conceptos adecuados (CD)

HFB1.4.3. Colabora en traballos colectivos de investigación sobre os contidos estudados utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación (CD)

Bloque 2. A filosofía na Grecia antiga Setembro- Outubro

HFB2.1.1. Utiliza conceptos de Platón como idea, mundo sensible, mundo intelixible, ben, razón, doxa, episteme, universal, absoluto, dualismo, reminiscencia, transmigración, mímese, methexe, virtude e xustiza, entre outros, e aplícaos con rigor. (CCL) Outubro

HFB2.1.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral como na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Platón, analizando a relación entre realidade e coñecemento, a concepción dualista do ser humano e a dimensión antropolóxica e política da virtude. (CCL) Outubro

HFB2.1.3. Distingue as respostas da corrente presocrática en relación á orixe do Cosmos, os conceptos fundamentais da dialéctica de Sócrates e o convencionalismo democrático e o relativismo moral dos sofistas, identificando os problemas da filosofía antiga, e relacionando esas respostas coas solucións achegadas por Platón.(CAA) **Setembro**

HFB2.1.4. Respecta o esforzo da filosofía de Platón por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Grecia antiga, valorando positivamente o diálogo como método filosófico, o nacemento das utopías sociais, o sentido do gobernante-filósofo ou a súa defensa da inclusión das mulleres na educación (CSC) **Outubro**

HFB2.2.1. Utiliza con rigor conceptos do marco do pensamento de Aristóteles, como substancia, ciencia, metafísica, materia, forma, potencia, acto, causa, efecto, teleoloxía, lugar natural, indución, abstracción, alma, monismo, felicidade e virtude, entre outros. (CCL) **Outubro**

HFB2.2.2. Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral como na escrita, as teorías fundamentais de Aristóteles, examinando a súa concepción da metafísica e da física, o coñecemento, a ética eudemonística e a política, en comparación coas teorías de Platón. (CCL) **Outubro**

HFB2.2.3. Describe as respostas da física de Demócrito, identificando os problemas da filosofía antiga, e relaciona esas respostas coas solucións achegadas por Aristóteles. (CAA) **Setembro**

HFB2.2.4. Estima e razoa o esforzo da filosofía de Aristóteles por contribuír o desenvolvemento do pensamento occidental, valorando positivamente a formulación científica das cuestións. (CMCCT) **Outubro**

HFB2.3.1. Describe as respostas das doutrinas éticas helenísticas, e identifica algúns dos grandes logros da ciencia alexandrina (CMCCT) **Novembro**

Bloque 3. A filosofía medieval **Novembro**

HFB3.1.1. Explica o encontro da filosofía e relixión cristiá nas súas orixes, a través das teses centrais do pensamento de Agostiño de Hipona. (CCEC) **Novembro**

HFB3.2.1. Define conceptos de Tomé de Aquino, como razón, fe, verdade, deus, esencia, existencia, creación, inmortalidade, lei natural, lei positiva e precepto, entre outros, e aplícaos con rigor. (CCL) **Novembro**

HFB3.2.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Tomé de Aquino, distinguindo a relación entre fe e razón, as vías de demostración da existencia de Deus, e a lei moral, en comparación coas teorías da filosofía Antiga. (CCL) **Novembro**

HFB3.2.3. Discrimina as respostas de agostinismo, a filosofía árabe e xudía e o nominalismo, identificando os problemas da filosofía medieval, en relación coas solucións achegadas por Tomé de Aquino. (CAA) **Novembro**

HFB3.2.4. Valora o esforzo da filosofía de Tomé de Aquino por contribuír ao desenvolvemento das ideas e os cambios sociais da Idade Media, xulgando positivamente a universalidade da lei moral. (CSC) **Novembro**

HFB3.3.1. Coñece as teses centrais do nominalismo de Guillerme de Ockham e a súa importancia para a entrada na modernidade (CCEC) **Decembro**

Bloque 3. A filosofía na modernidade e na Ilustración **Decembro, Xaneiro, Febreiro, Marzo**

HFB4.1.1. Comprende a importancia intelectual do xiro do pensamento científico que se deu no Renacemento, e describe as respostas da filosofía humanista sobre a natureza humana. (CMCCT) **Decembro**

HFB4.1.2. Explica as ideas ético-políticas fundamentais de N. Maquiavelo e compáraas cos sistemas ético-políticos anteriores. (CSC) **Decembro**

HFB4.2.1. Identifica conceptos de Descartes como razón, certeza, método, dúbida, hipótese, "cogito", idea, substancia e subxectivismo, entre outros, e aplícaos con rigor. (CCL) **Xaneiro**

HFB4.2.2. Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Descartes, analizando o método e a relación entre coñecemento e realidade a partir do "cogito" e o dualismo no ser humano, en comparación coas teorías da filosofía antiga e medieval. (CCL) **Xaneiro**

HFB4.2.3. Identifica os problemas da filosofía moderna e relaciónaos coas solucións aportadas por Descartes (CCEC) **Xaneiro**

HFB4.2.4. Estima e razoa o esforzo da filosofía de Descartes por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, e valora a universalidade da razón cartesiana. (CSC) **Xaneiro**

HFB4.3.1. Utiliza conceptos de Hume como escepticismo, crítica, experiencia, percepción, inmanencia, asociación, impresións, ideas, hábito, contradición, causa, crenza, sentimento, mérito, utilidade, felicidade, contrato social, liberdade e deber, entre outros, e úsaos con rigor. (CCL) **Febreiro**

HFB4.3.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais de Hume, distinguindo os principios e os elementos do coñecemento respecto á verdade, a crítica á causalidade e á substancia e o

emotivismo moral, en comparación coas teorías da filosofía antiga e da medieval, e co racionalismo moderno. (CMCCT) **Febreiro**

HFB4.3.3. Coñece e explica as ideas centrais do liberalismo político de Locke, identificando os problemas da filosofía moderna, e relaciónaaas coas solucións aportadas por Hume.(CSC) **Febreiro**

HFB4.3.4. Valora o esforzo da filosofía de Hume por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, xulgando positivamente a procura da felicidade colectiva (CSC) **Febreiro**

HFB4.4.1. Comprende os ideais que impulsaron os ilustrados franceses, e explica o sentido e transcendencia do pensamento de Rousseau, a súa crítica social, a crítica á civilización, o estado de natureza, a defensa do contrato social e a vontade xeral. (CSC) **Marzo**

HFB4.5.1. Aplica conceptos de Kant como sensibilidade, entendemento, razón, crítica, transcendental, ciencia, innato, xuízo, a priori, a posteriori, facultade, intuición, categoría, ilusión transcendental, idea, lei, fenómeno, nóumeno, vontade, deber, imperativo categórico, autonomía, postulado, liberdade, dignidade, persoa, paz e pacto, entre outros e utilízaoas con rigor (CAA) **Marzo**

HFB4.5.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Kant, analizando as facultades e os límites do coñecemento, a lei moral e a paz perpetua, comparándoas coas teorías da filosofía antiga, medieval e moderna. (CCL) **Marzo**

HFB4.5.3. Describe a teoría política de Rousseau, identificando os problemas da filosofía moderna e relacionándoa coas solucións achegadas por Kant (CCL) **Marzo**

HFB4.5.4. Respecta e razoa o esforzo da filosofía de Kant por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, e valora a dignidade e a procura da paz entre as nacións. (CSC) **Marzo**

Bloque5. A filosofía contemporánea **Marzo- Abril- Maio**

HFB5.1.1. Identifica conceptos de Marx como dialéctica, materialismo histórico, praxe, alienación, infraestrutura, superestrutura, forzas produtivas, medios de produción, loita de clases, traballo, plusvalor e humanismo, entre outros, e utilízaoas con rigor. (CSC) **Marzo**

HFB5.1.2. Coñece e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Marx, examinando o materialismo histórico e a crítica ao idealismo, á alienación e á ideoloxía, e expón a súa visión humanista do individuo. (CCL) **Marzo**

HFB5.1.3. Identifica os problemas da filosofía contemporánea en relación coas solucións achegadas por Marx. (CSC) **Abril**

HFB5.1.4. Valora o esforzo da filosofía de Marx por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea, xulgando positivamente a defensa da igualdade social. (CSC)

HFB5.2.1. Define conceptos de Nietzsche como crítica, traxedia, intuición, metáfora, convención, perspectiva, xenealoxía, transvaloración, nihilismo, superhome, vontade de poder, e eterno retorno, entre outros, e aplícaos con rigor. (CCL) **Abril**

HFB5.2.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Nietzsche, considerando a crítica á metafísica, á moral e á ciencia, a verdade como metáfora, e a afirmación do superhome, como resultado da inversión de valores e a vontade de poder, en comparación coas teorías da filosofía antiga, medieval, moderna e contemporánea.(CCL) **Abril**

HFB5.2.3. Distingue as respostas de Schopenhauer na súa afirmación da vontade e identifica os problemas da filosofía contemporánea, en relación coas solucións achegadas por Nietzsche. (CCEC) **Abril**

HFB5.2.4. Estima o esforzo da filosofía de Nietzsche por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea, e valora a defensa da verdade e da liberdade. (CSC) **Abril**

HFB5.3.1. Utiliza conceptos de Ortega y Gasset e aplícaos con rigor, como obxectivismo, ciencia, europeización, filosofía, mundo, circunstancia, perspectiva, razón vital, raciovitalismo, vida, categoría, liberdade, idea, crenza, historia, razón histórica, xeración, home-masa e home selecto, entre outros (CCL) **Abril**

HFB5.3.2. Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía e da análise social de Ortega y Gasset, en relación con posturas filosóficas como o realismo, o racionalismo, o vitalismo ou o existencialismo, entre outras. (CCL) **Maio**

HFB5.3.3. Respecta o esforzo da filosofía de Ortega y Gasset pro contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais e culturais da Idade Contemporánea española, e valora o seu compromiso coa defensa da cultura e da democracia. (CSC) **Maio**

HFB5.4.1. Identifica conceptos de Habermas, como coñecemento, interese, consenso, verdade, enunciado, comunicación, desigualdade, ou mundo da vida, e conceptos da filosofía posmoderna, como deconstrución, diferenza, cultura, texto, arte e comunicación, entre outros, aplicándoos con rigor. (CSC) **Maio**

HFB5.4.2. Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías da filosofía de Habermas, distinguindo os intereses do coñecemento e a acción comunicativa, e as teorías fundamentais da posmodernidade, analizando a deconstrución da modernidade desde a multiplicidade da sociedade da comunicación. (CCL) **Xuño**

HFB5.4.3. Identifica as respostas da filosofía crítica da escola de Frankfurt e reflexiona sobre elas, identificando os problemas da filosofía contemporánea. (CAA) **Xuño**

HFB5.4.4. Estima o esforzo da filosofía de Habermas e do pensamento posmoderno por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea, e valora o seu esforzo na defensa do diálogo racional e o respecto á diferenza. (CSC) **Xuño**

HFB5.4.5. Coñece as teses características do pensamento posmoderno, como a crítica á razón ilustrada, á idea de progreso, ao pensamento totalizador e á trivialización da existencia, o crepúsculo do deber ou a perda do suxeito fronte á cultura de masas, entre outras. (CSC) **Xuño**

HFB5.4.6. Explica e argumenta sobre as principais teses dos filósofos posmodernos, como Vattimo, Lyotard e Baudrillard, e reflexiona sobre a súa vixencia. (CAA) (CCL) **Xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 2. A filosofía na Grecia antiga

B 2.1. Orixe da filosofía grega. Os presocráticos: resposta á orixe do cosmos

B 2.2. Dialéctica socrática

B 2.3. Convencionalismo democrático e relativismo dos sofistas

B 2.4. Platón: ontoloxía e coñecemento; concepción dualista do ser humano; dimensión antropolóxica e política da virtude; o autor e o seu contexto

B 2.5. A física de Demócrito

B 2.6. Problemas da filosofía antiga e solución de Aristóteles

B 2.7. Aristóteles: metafísica, física, coñecemento, ética eudemonista e política. Comparación coa filosofía platónica. O autor e o seu contexto

B 2.8. Doutrinas éticas helenísticas: epicureismo, estoicismo e escepticismo

B 2.9. Científicos helenísticos

B 2.10. A Biblioteca de Alexandría

Bloque 3. A filosofía medieval

B 3.1. Cristianismo e filosofía. Agostiño de Hipona: teoría da iluminación, filosofía da historia, o problema da certeza e a defensa da liberdade

B 3.2. Escolástica medieval. Tomé de Aquino: relacións de razón e fe. Vías para a demostración da existencia de Deus. lei moral. Relación coa filosofía antiga e coa agostiniana, a xudía e o nominalismo.

B 3.4. Crise da Escolástica no século XIV. Nominalismo de Guillerme de Ockham. Relacións entre razón e fe. Novo pulo para a ciencia

Bloque 4. A filosofía na Modernidade e na Ilustración

B 4.1. A filosofía no Renacemento. Humanismo: novo concepto sobre a natureza humana

B 4.2. F. Bacon. Os prexuízos na investigación do coñecemento

B 4.3. Implicacións da revolución científica

B 4.4. Realismo político de Maquiavelo

B 4.5. Descartes: O método, o "cogito" (coñecemento e realidade) e o dualismo antropolóxico

B 4.6. Comparación do autor coa filosofía antiga e medieval, e relación coa Moderna. O autor e o seu contexto

B 4.7. Hume: o coñecemento, crítica á causalidade e á substancia. Emotivismo moral. Comparación coa filosofía anterior. O autor e o seu contexto

B 4.8. Locke: liberalismo político

B 4.9. A Ilustración francesa. Rousseau: a crítica social, a crítica á civilización, o estado de natureza, a defensa do contrato social e a vontade xeral

B 4.10. Idealismo trascendental. Kant: as facultades e límites do coñecemento

B 4.11. Lei moral e paz perpetua

B 4.12. Relación do proxecto ilustrado de Rousseau coa filosofía Moderna e Kant

B 4.13. Comparación coas teorías da filosofía antiga, medieval e moderna

Bloque 5. A filosofía contemporánea

B 5.1. Marx: o materialismo histórico, a crítica ao idealismo, á alienación e á ideoloxía, e a súa visión humanista do individuo

B 5.2. Relación de Marx cos problemas da filosofía contemporánea. O autor e o seu contexto

B 5.3. Nietzsche: crítica á metafísica, á moral e á ciencia; a verdade como metáfora

B 5.4. O superhome, como resultado da inversión de valores e a vontade de poder, e comparación coas teorías da filosofía antiga, medieval, moderna e contemporánea. O autor e o seu contexto

B 5.5. A vontade en Schopenhauer

B 5.6. Filosofía española. Ortega y Gasset: a súa relación con posturas filosóficas como o realismo, o racinalismo, o vitalismo ou o existencialismo, e outras posturas filosóficas. O autor e o seu contexto

B 5.7. Filosofía crítica da escola de Frakfurt. A crítica a razón ilustrada e á idea de progreso

B 5.8. Racionalidade dialóxica de Habermas: os intereses do coñecemento e a acción comunicativa

B 5.9. Contribución de Habermas ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea.

B 5.10. Pensamento posmoderno: principais teses dos filósofos posmodernos, como Vattimo; Lyotard e Baudrillard, e reflexión sobre a súa vixencia actual.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

Combinaranse a presentación de contidos por parte da profesora co traballo persoal do alumno a partir de análise e comentarios de texto, resumos e mapas conceptuais, e tarefas de investigación e aplicación de coñecementos.

Como materiais e recursos empregaranse como **texto base o libro de texto da editorial Vicens vives de Historia da Filosofía 2º BAC -edición en galego-**, para acompañar as explicacións da profesora e facilitar o acceso a información para elaborar as cuestións temáticas.

Así mesmo a **selección de textos do grupo de traballo da CIUG** serán o obxecto base dos comentarios de texto, atendendo os criterios establecidos para a proba de acceso.

Para a consecución dos estándares obxecto de avaliación da ABAU facilítaselles aos alumnos guións que sirvan de **guía para realizar o estándar da cuestión temática e o comentario de texto**, solicitándolles análises pormenorizadas dos textos seleccionados que serán obxecto da proba.

Faremos uso tamén de pequenos **vídeos** explicativos e **páxinas especializadas na didáctica da filosofía** para busca de información e autoavaliación de coñecementos. Subiranse á **aula virtual** recursos educativos complementarios por unidade.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Combinaranse a presentación de contidos por parte da profesora co traballo persoal do alumno a partir de análise e comentarios de texto, resumos e mapas conceptuais, e tarefas de investigación e aplicación de coñecementos.

Como materiais e recursos empregaranse como **texto base o libro de texto da editorial Vicens vives de Historia da Filosofía 2º BAC -edición en galego-**, para acompañar as explicacións da profesora e facilitar o acceso a información para elaborar as cuestións temáticas.

Así mesmo a **selección de textos do grupo de traballo da CIUG** serán o obxecto base dos comentarios de texto, atendendo os criterios establecidos para a proba de acceso.

Para a consecución dos estándares obxecto de avaliación da ABAU facilítaselles aos alumnos guións que sirvan de **guía para realizar o estándar da cuestión temática e o comentario de texto**, solicitándolles análises pormenorizadas dos textos seleccionados que serán obxecto da proba.

Faremos uso tamén de pequenos **vídeos** explicativos e **páxinas especializadas na didáctica da filosofía** para busca de información e autoavaliación de coñecementos. Subiranse á **aula virtual** recursos educativos complementarios por unidade.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses CRITERIOS DE AVALIACIÓN para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

Bloque 1. Contidos transversais

B1.1. Realizar a análise de fragmentos dos textos máis salientables da historia da filosofía, e ser capaz de transferir os coñecementos a outros/as autores/as ou problemas.

B1.2. Argumentar con claridade e capacidade crítica, oralmente ou por escrito, as súas propias opinións sobre os problemas fundamentais da filosofía, dialogando de xeito razoado con outras posicións diferentes.

B1.3. Aplicar adecuadamente as ferramentas e os procedementos do traballo intelectual á aprendizaxe da filosofía, realizando traballos de organización e investigación dos contidos.

B1.4. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación na realización e na exposición dos traballos de investigación filosófica.

Bloque 2. A filosofía na Grecia antiga

B2.1. Coñecer a orixe da filosofía en Grecia e comprender o primeiro gran sistema filosófico, o de Platón, analizando a relación entre realidade e coñecemento, a concepción dualista do ser humano e a dimensión antropolóxica e política da virtude, en relación coa filosofía presocrática e o xiro antropolóxico de Sócrates e os Sofistas, valorando a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Grecia antiga, e apreciando criticamente o seu discurso.

B2.2. Entender o sistema teleolóxico de Aristóteles, en relación co pensamento de Platón e a física de Demócrito, e valorando a súa influencia no desenvolvemento das ideas e cos cambios socioculturais da Grecia antiga.

B2.3. Coñecer as escolas éticas xurdidas no helenismo, como o Epicureísmo, estoicismo e o escepticismo, valorar o seu papel no contexto socio-histórico e cultural da época, e recoñecer a repercusión dos grandes científicos helenísticos, apreciando a gran importancia para occidente da Biblioteca de Alexandría.

Bloque 3. A filosofía medieval

B3.1. Explicar a orixe do pensamento cristián e o seu encontro coa filosofía a través das ideas fundamentais de Agostiño de Hipona, apreciando a súa defensa da liberdade, da verdade e do coñecemento interior ou a historia.

B3.2. Coñecer a síntese de Tomé de Aquino, en relación co agostinismo, a filosofía árabe e xudía, e o nominalismo, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Media.

B3.3. Coñecer algunha das teorías centrais do pensamento de guillerme de Ockham, cuxa reflexión crítica supuxo a separación entre razón e fe, a independencia da filosofía e novo pulo para a ciencia.

Bloque 4. A filosofía na Modernidade e na Ilustración

B4.1. Comprender a importancia do xiro do pensamento occidental que se deu no Renacemento e que anticipa a modernidade, valorando o novo humanismo que enxalza a "dignitas hominis", a investigación dos prexuízos do coñecemento de F. Bacon e as implicacións da Revolución Científica, e coñecer as teses fundamentais do realismo político de N. Maquiavelo.

B4.2. Entender o racionalismo de Descartes, distinguíndoo e relacionándoo coa filosofía humanista e o monismo panteísta de Spinoza, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Moderna.

B4.3. Coñecer o empirismo de Hume en relación co liberalismo político de Locke, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Moderna.

B4.4. Coñecer os principais ideais dos ilustrados franceses, afondando no pensamento de J.J. Rousseau, e valorar a importancia do seu pensamento para o xurdimento da democracia mediante unha orde social acorde coa natureza humana.

B4.5. Comprender o idealismo crítico de Kant, en relación co racionalismo de Descartes, o empirismo de Hume e a filosofía ilustrada de Rousseau, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Moderna.

Bloque 5. A filosofía contemporánea

B5.1. Entender o materialismo histórico de Marx, en relación co idealismo de Hegel e con Feuerbach, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Contemporánea.

B5.2. Comprender o vitalismo de Nietzsche en relación co vitalismo de Schopenhauer, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Contemporánea.

B5.3. Entender o raciovitalismo de Ortega y Gasset en relación con figuras da filosofía española, como Unamuno, e do pensamento europeo, e valorar as influencias que recibe e a repercusión do seu pensamento no desenvolvemento das ideas e a rexeneración social, cultural e política de España.

B5.4. Coñecer as teses fundamentais da crítica da Escola de Frankfurt, analizando a racionalidade dialóxica de Habermas, relacionándoo coa filosofía crítica da escola de Frankfurt, e valorando a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Contemporánea. Coñecer as teses máis definitorias do pensamento posmoderno, identificando as teses fundamentais de Vattimo, Lyotard e Baudrillard, e valorar criticamente a súa repercusión no pensamento filosófico a partir de finais do século XX.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

PARTE A. Realizaranse **dúas probas escritas por avaliación** que serán fixadas polo alumnado e a profesora a principio de cada trimestre. Estas probas escritas representan na cualificación un **80% da nota da avaliación**. (40% cada unha), sendo condición ineludible sacar como mínimo un 4 para poder aprobar a avaliación.

As probas escritas seguirán sempre o **modelo establecido pola CIUG** para esta materia e para as probas de acceso á universidade.

Trátase dunha **proba estruturada en 3 partes**. A **1ª parte** é un fragmento a comentar, acompañado dunha cuestión teórica coa que se relaciona tematicamente e que hai que desenvolver. A **cualificación máxima desta parte será de 6 puntos**, 3 para o comentario e 3 para a cuestión teórica proposta (60% da nota). Na **2ª parte** darase resposta a outra cuestión temática relacionada cos estándares de aprendizaxe imprescindibles e a **cualificación máxima da mesma será de 3 puntos** (30% da nota). Por último, na **3ª parte** faranse 4 breves preguntas semiabertas: 2 conceptos para determinar o filósofo relacionado con cada un deles e título de 2 obras dun autor/es, **acadando un máximo de un punto** (10% da nota) Na avaliación da proba teranse en conta non só os contidos expostos (contidos da materia imprescindibles), senón tamén as calidades formais da exposición, tanto nos aspectos relativos ao uso dun vocabulario axeitado coma no referente á corrección argumental, sintáctica, ortográfica e estilística.

Copiar durante os exames por calquera medio supón a retirada inmediata da proba escrita e unha cualificación de 0 puntos en dita proba.

PARTE B. O 20 % restante da nota da avaliación virá dado polo **traballo diario. Dentro do traballo diario teranse en conta as seguintes cuestións: **entrega e valoración das tarefas** encomendadas (entre as que destacan análise e comentario de textos, elaboración das cuestións temáticas e breves traballos de investigación) e o **seguimento das clases mediante probas orais e chamamentos para corrixir os exercicios**.**

A cualificación obtida en cada trimestre redondearase, de ser o caso, de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,50 ou superior e ao anterior nos restantes casos. Só se considerará superada a avaliación se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

A reiteración de actitudes contrarias ao desenvolvemento da materia pode supoñer unha perda de ata o 10% da cualificación obtida nas probas e traballos mencionados.

Haberá unha proba de recuperación por trimestre tras a sesión de avaliación, que versará sobre os mesmos contidos que as probas de avaliación e cos mesmos criterios de cualificación.

Na avaliación final ao **remate do curso e atendendo á avaliación continua a cualificación ordinaria se calcula atribuíndo unha porcentaxe á cualificación de cada unha das avaliacións: 30% para a cualificación da primeira avaliación, 30% para a segunda e 40% para a terceira**. Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso. Só se considerará superada a a materia o curso se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

Respecto da avaliación extraordinaria na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá ao modelo de CIUG para as PAAU e se axustará aos criterios de avaliación sinalados arriba.

Cando un alumno amose comportamentos fraudulentos ou enganosos nas probas obterá unha cualificación de cero na proba correspondente.

B) PSICOLOXÍA

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo no que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina o mes no que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1.- A psicoloxía como ciencia **setembro e outubro**

PSB1.1.1. Explica e constrúe un marco de referencia global de psicoloxía, desde as súas orixes en Grecia (nas filosofías de Platón e Aristóteles) ata o seu recoñecemento como saber independente da man de Wundt, Watson, James e Freud, definindo as acepcións do termo psicoloxía ao longo da súa evolución, desde o etimolóxico, como "ciencia da alma", aos achegados polas correntes actuais: condutismo, cognitivismo, psicanálise, humanismo ou Gestalt (CAA) **setembro**

PSB1.1.2 Recoñece e valora as cuestións e problemas que investiga a psicoloxía desde os seus inicios, distinguindo a súa perspectiva das proporcionadas por outros saberes (CMCCT) **setembro**

PSB1.2.2. Distingue e relaciona as facetas teórica e práctica da psicoloxía, e identifica as ramas en que se desenvolven (clínica e da saúde, da arte, das actividades físico-deportivas, da educación, forense, de intervención social, ambiental, etc.) investigando e valorando a súa aplicación nos ámbitos de atención na comunidade, como na familia, e na infancia, na terceira idade, en minusvalías, muller, xuventude, minorías sociais e inmigrantes, cooperación para o desenvolvemento, etc (CSC) **setembro**

PSB1.2.3 Describe e aprecia a utilidade das técnicas e das metodoloxías de investigación psicolóxica, explicando as características de cada unha, como son os métodos comprensivos (introspección, fenomenoloxía, hermenéutica, test, entrevista persoal, dinámica de grupos, etc) e os seus obxectivos (observación, descrición, experimentación, explicación, estudos de casos, etc) (CAA) **setembro**

PSB1.3.1. Explica e reconece a importancia das achegas que a psicoloxía realizou na comprensión dos fenómenos humanos, identificando os problemas específicos dos que se ocupa e as conclusións achegadas. (CCEC) **outubro**

PSB1.3.2 Utiliza a súa capacidade de aprender a aprender, realizando os seus propios mapas conceptuais, utilizando medios informáticos, acerca das seguintes teorías: psicanálise, condutismo, teoría cognitiva, Gestalt, humanismo e psicobioloxía (CAA) **outubro**

PSB1.3.3. Analiza e valora criticamente textos sobre os problemas, as funcións e as aplicacións da Psicoloxía de autores como W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James e B.F. Skinner, entre outros (CCL) Días 11, **outubro**

PSB1.3.4. utiliza a súa iniciativa para expor as súas conclusións argumentadamente, mediante presentacións gráficas, en medios audiovisuais. (CD) (CSIEE) **outubro**

Bloque 2. Fundamentos biolóxicos da conduta **Novembro**

PSB2.1.1 Identifica, contrata e valora a nivel anatómico diferentes tipos de encéfalos animais en comparación co humano, valéndose de medios documentais (CMCCT) **outubro**

PSB2.1.2. Investiga a través de internet a filoxénese humana e a evolución do cerebro, explicando e apreciando a relación directa que mantén co desenvolvemento da conduta humana. (CD) **outubro**

PSB2.2.1. Realiza unha presentación, con medios informáticos, en colaboración grupal, sobre a morfoloxía neuronal e a sinapse, describindo o proceso de transmisión sináptica e os factores que a determinan, o impulso nerviosos e os neurotransmisores. (CD) **outubro e novembro**

PSB2.2.2. Investiga e explica a organización das áreas cerebrais e as súas funcións, e localiza nun debuxo as devanditas áreas. (CMCCT) **novembro**

PSB2 3.1. Describe e compara as técnicas científicas de investigación do cerebro: anxiogramas, EEG, TAC, TEP, IRM, intervencións directas e estudo de casos. (CMCCT) **novembro**

PSB2 3.2 Analiza e aprecia o impulso que estas técnicas de investigación cerebral lle deron ao coñecemento do comportamento humano e á solución dalgunhas patoloxías (CSC) **novembro**

PSB2 4.1. Explica a influencia dos compoñentes xenéticos que interveñen na conduta, e investiga e valora se estes teñen efectos distintivos entre a conduta feminina e a masculina (CMTTC) **novembro**

PSB2 4.2. Relaciona e aprecia a importancia das alteracións xenéticas coas doenzas que producen modificacións e anomalías na conduta, utilizando o vocabulario técnico preciso: mutación, trisomía, monosomía, delección, etc (CCL) **novembro**

PSB2. 4.3. Localiza e selecciona información en internet acerca de distintos tipos de doenzas causadas por alteracións xenéticas, tales como a síndrome de Down, a síndrome de Turner, a síndrome do miaño de gato, ou a síndrome de Klinetelter, entre outras. (CD) (CMCCT) **novembro**

PSB2 5.1. Realiza, en colaboración grupal, un mapa conceptual do sistema endócrino, apreciando a súa influencia na conduta humana e os seus trastornos, pro exemplo: hipófise e depresión, tiroide e ansiedade, paratiroide e astenia, suprarrenais e delirios, páncreas e depresión, sexuais e climaterio, etc. (CMCCT) (CSIEE) **novembro e decembro**

PSB2. 5.2. Investiga as diferenzas endocrinolóxicas entre homes e mulleres, e os seus efectos na conduta valorando o coñecemento destas diferenzas como un entendemento e unha comprensión mellores entre as persoas de diferente sexo. (CSC) **decembro**

Bloque 3: Os procesos cognitivos básicos: percepción, atención e memoria

Decembro, Xaneiro

PSB3 1.1. Distingue e relaciona os elementos que interveñen no fenómeno da percepción (estímulo, sentido, sensación e limiares de percepción) recoñecéndoo dentro das fases do proceso perceptivo (excitación, transdución, transmisión e recepción). (CMCCT) Días 9,13,15 decembro

PSB3 1.2. Compara e valora as achegas das principais teorías acerca da percepción: asociacionismo, Gestalt, cognitivismo e neuropsicología. (CAA) (CCEC) **decembro**

PSB3 1.3. Elabora unha presentación con medios audiovisuais e en colaboración grupal, desenvolvendo a súa iniciativa persoal e as leis gestálticas da percepción, valorando a súa achega conceptual e identificando exemplos concretos de como actúan (por exemplo, a través de obras pictóricas ou fotografías) (CSIEE) **decembro**

PSB3 1.4. Procura e selecciona información, utilizando páxinas comparando sobre diferentes tipos de memoria (sensorial, MCP e MLP), analizando a correspondencia entre elas e valorando a utilidade que teñen na aprendizaxe humana. (CD) **Xaneiro**

PSB3 3.3. Procura e selecciona información en páxinas web e libros especializados, acerca das principais causas do esquecemento, tales como as fisiolóxicas, as producidas por lesións, por represión, por falta de procesamento, por contexto inadecuado, etc, e elabora conclusións (CAA) (CD) **xaneiro**

PSB3 3.4. Analiza e valora a importancia dalgúns dos efectos producidos na memoria por desuso, interferencia, falta de motivación, etc, e expón as súas consecuencias de xeito argumentado. (CCL) **xaneiro**

PSB3 3.5. Exemplifica, a través de medios audiovisuais, algunhas distorsións ou alteracións da memoria, como a amnesia, a hipermnese, a paramnesia e os falsos recordos, desenvolvendo a súa capacidade emprendedora. (CD) **xaneiro e febreiro**

Bloque 4. Procesos cognitivos superiores: aprendizaxe, intelixencia e pensamento **Febreiro**

PSB4 1.1. Utiliza a súa iniciativa persoal para confeccionar, utilizando medios informáticos, un cadro comparativo das teorías da aprendizaxe: condicionamento clásico (Pavlov e Watson); aprendizaxe por ensaio-erro (Thordike); condicionamento instrumental (Skinner); teoría cognitiva (Piaget); Gestalt (Khöler); aprendizaxe social ou vicaria (Bandura); etc (CSIEE) **febreiro**

PSB4 1.2 Analiza e aprecia os resultados da aplicación das técnicas de condicionamento na publicidade, mediante a localización destas últimas en exemplos de casos concretos, utilizados nos medios de comunicación audiovisual (CCEC) (CD) **febreiro**

PSB4 1.3. Describe e valora a importancia dos factores que inflúen na aprendizaxe, como por exemplo os coñecementos previos adquiridos, as capacidades, a personalidade, os estilos cognitivos, a motivación, as actitudes e os valores (CCL) **febreiro**

PSB4. 2.1 Elabora mapas conceptuais dalgunhas das actuais teorías sobre a intelixencia, valorando as achegas que no seu estudo tivo cada unha delas, como por ex. a teoría factorial de Spearman, a multifactorial de Thurstone e as de Cattell, Vernon, Sternberg, Gardner, etc (CAA) **febreiro**

PSB4 2.2. Utiliza a súa iniciativa persoal para elaborar un esquema explicativo sobre as fases do desenvolvemento da intelixencia segundo J. Piaget, valorando a importancia das influencias xenéticas e do medio neste proceso (CSIEE) **febreiro**

PSB4 2.3. Investiga, en páxinas de internet, o que é o CI e a escala de Stanford-Binet, que clasifica estes valores desde a deficiencia profunda ata a superdotación, apreciando a obxectividade real dos seus resultados e examinando criticamente algunhas técnicas de medición da intelixencia. (CD) **febreiro**

PSB4 2.4. Analiza o que é o pensamento, apreciando a validez tanto do razoamento como da creatividade na resolución de problemas e na toma de decisións (CCEC) **febreiro**

PSB4 3.1. Valora a importancia das teorías de Gardner e Goleman, realizando un esquema das competencias da intelixencia emocional e a súa importancia no éxito persoal e profesional (CAA) **marzo**

PSB4 4.1. Avalía, en traballo grupal, as vertentes positivas e negativas das aplicacións da intelixencia artificial, así como os perigos que pode representar pola súa capacidade para o control do ser humano, invadindo a súa intimidade e a súa liberdade. (CMCCT) (CSIEE) **marzo**

Bloque 5. A construción do ser humano. Motivación, personalidade e afectividade **Marzo- Abril**

PSB5.1.1 Utiliza e selecciona información acerca das teorías da motivación (homeostática; das necesidades; do incentivo; cognitivas; psicanalíticas; humanistas), utilizando mapas conceptuais, e elabora conclusións (CAA) **marzo**

PSB5.1.2 Recorre a súa iniciativa para realizar unha presentación, con medios informáticos, acerca das causas da frustración, partindo da clasificación dos conflitos de Lewin e valorando as respostas alternativas a esta, como a agresión, o logro indirecto, a evasión, a depresión ou a súa aceptación (tolerancia á frustración) (CSIEE) **marzo**

PSB5.1.3 Argumenta, en colaboración grupal, sobre a importancia da motivación no ámbito laboral e educativo, analizando a relación entre motivación e consecución de logros (CSIEE) **marzo**

PSB5.2.1 Describe, establecendo semellanzas e diferenzas, as teorías da personalidade, como as provenientes da psicanálise, o humanismo, as tipoloxías, o cognitivismo e o condutismo, valorando as achegas que cada unha delas realizou no coñecemento da natureza humana. (CAA) **16 marzo**

PSB5 2.2. Recorre á súa iniciativa persoal para realizar unha presentación, a través de medios audiovisuais, sobre as fases do desenvolvemento da personalidade, por exemplo segundo a teoría psicanalista, e elaborar conclusións sobre os cambios que se producen en cada unha delas (CSIEE) **marzo**

PSB5.2.3. Analiza, valorando criticamente, as limitación dalgúns métodos e estratexias para a avaliación da personalidade, como son as probas proxectivas (test de Rorschach, TAT, test da frustración de Rosenzweig, etc), as probas non proxectivas (16 FP, NEOPI-R e MMPI) e as técnicas fisiolóxicas (tomografías, etc.). (CMCCT) **marzo**

PSB5. 2.4. Diserta sobre a complexa relación entre a función da conciencia e os procesos inconscientes, analizando algúns fenómenos inconscientes, como os sonhos ou a hipnose. (CCL) **marzo**

PSB5. 2.5. Investiga, en traballo grupal, sobre os estados alterados de conciencia provocados polas drogas, valorando criticamente a súa influencia nas alteracións da personalidade, e presenta as súas conclusións de maneira argumentada. (CSC) **marzo**

PSB5 2.6. Indaga sobre a relación entre identidade e autoestima, valorando criticamente a importancia do concepto de si mesmo/a e as repercusións que iso ten no desenvolvemento persoal e vital. (CSIEE) **abril**

PSB5 3.1. Describe perspectivas e modelos de estudo da psicopatoloxía, e reflexiona sobre os métodos utilizados por cada unha delas (CMCCT) **abril**

PSB5 3.2. Utiliza a súa iniciativa persoal para realizar un cadro esquemático, en colaboración grupal e utilizando medios informáticos, acerca das características relativas a algúns tipos de trastornos, por exemplo os asociados ás necesidades biolóxicas e ás adicións (sexuais, alimentarias, drogodependencias, etc), ás emocións (ansiedade e depresión), a elementos corporais (psicosomáticos, somatomorfos e dissociativos), á personalidade (esquizoide, paranoide, limítrofe, dependente, narcisista, antisocial, etc) ao desenvolvemento evolutivo (autismo, atraso mental, déficit de atención e hiperactividade, da aprendizaxe, asociados á vellez), etc (CAA) **abril**

PSB5.4.1. Explica os tipos de afectos (sentimento, emoción, paixón), especificando os seus determinantes hereditarios e aprendidos, e analizando a relación entre emoción e cognición (CCL) **abril**

PSB5.4.2. Describe as emocións primarias (medo, noxo, alegría, tristura, ira, sorpresa, etc) e secundarias (ansiedade, hostilidade, humor, felicidade, amor, etc.) distinguíndoas das emocións autoconscientes (culpa, vergoña, orgullo, etc) (CCL) **abril**

PSB5.4.3. Realiza un cadro comparativo sobre as teorías sobre a emoción, por exemplo como experiencia, como comportamento ou como suceso fisiolóxico, valorando a importancia da psicoafetividade no equilibrio da persoa (CSC) **abril**

PSB5.4.4. Investiga, a través de internet, algúns trastornos emocionais (indiferenza emocional, dependencia afectiva, trastorno maníaco-depresivo, descontrol emotivo, etc) e problemas emocionais (medo, fobias, ansiedade, estrés, depresión etc) exemplificando a través dalgún soporte audiovisual, e elabora as súas conclusións. (CD) **abril**

PSB5.5.1. Identifica e aprecia a importancia que, no desenvolvemento e na maduración da persoa, teñen a afectividade e a sexualidade, como dimensións esenciais do ser humano, e describe os aspectos fundamentais da psicoloxía da sexualidade: fisioloxía da resposta sexual, conduta sexual, etc (CSC) **abril**

PSB5.5.2. Diserta sobre a importancia da linguaxe verbal e non verbal como medios de comunicación emocional na nosa vida cotiá, e expón de xeito claro e argumentado as súas conclusións. (CCL) **abril**

Bloque 6 Psicología social e das organizacións **Maio**

PSB6.1.1 Analiza e valora as diferenzas culturais e o seu impacto no comportamento das persoas ao exercer a súa influencia nos esquemas cognitivos, a personalidade e a vida afectiva do ser humano (CSC) **maio**

PSB6.1.2 Realiza unha presentación, colaborando en grupo e utilizando medios informáticos, sobre o proceso de socialización humana e a influencia dos grupos, os papeis e os status sociais no desenvolvemento da persoa. (CD) **maio**

PSB6.1.3. Investiga acerca da orixe social das actitudes persoais, valorando a súa utilidade para a predición da conduta humana e a súa influencia en condutas de violencia escolar, laboral, doméstica e de xénero, entre outras (CSC) **maio**

PSB6.2.1 Procura e selecciona información en internet acerca das características da conduta do individuo inmerso na masa, tales como impulsividade, intolerancia, inconsciencia, falta de perseveranza, volubidade e falta de capacidade crítica, entre outras (CD) **maio**

PSB6.2.2 Utiliza e selecciona información acerca do estudo psicolóxico das masas, realizado por Gustav Le Bon, e elabora conclusións acerca do poder da persuasión, o contaxio de sentimentos e emocións que se produce nas masas e os seus efectos na perda temporal da personalidade individual e consciente da persoa. (CSC) **maio**

PSB6.2.3 Indaga na psicología de Erikson e destaca algunhas das causas psicolóxicas explicativas que sinala acerca dos actos terroristas ou do pensamento radical e irracional que se pon de manifesto en seguidores/as de equipos deportivos, artistas, grupos políticos, relixiosos, etc. (CSC) **maio**

PSB6.2.4 Elabora conclusións, en colaboración grupal, e formula pautas de conduta preventivas co fin de evitar que as persoas se convertan en parte da masa, perdendo o control da súa conduta, dos seus pensamentos e dos seus sentimentos. (CSC) **maio**

PSB6.3.1. Comenta e aprecia a importancia da aplicación da psicología no mundo laboral, en temas tales como os aspectos psicolóxicos que inflúen na produtividade e no desenvolvemento empresarial, a importancia dos métodos e das técnicas psicolóxicas para a selección de persoal segundo os perfís laborais e a resolución de conflitos, etc (CSIEE) **maio**

PSB6.3.2. Procura e selecciona información sobre recursos humanos: selección de persoal e desenvolvemento de programas profesionais favorecedores da

integración do persoal traballador na empresa, e a súa evolución persoal e profesional. (CSIEE) **maio**

PSB6.3.3. Describe a importancia dos factores psicolóxicos que inflúen no desenvolvemento laboral, como a adaptación, a innovación, o traballo colaborador, a xestión de coñecementos, a creatividade e a autoestima, identificando factores fundamentais, como a proposición de retos, a motivación, o fomento da participación, a autonomía e a xeración de ambientes creativos, mediante exemplos de casos concretos e reflexionando criticamente sobre a súa aplicación en diversos ámbitos de traballo. (CCL) **maio**

PSB6.3.4. Investiga, en páxinas de internet, acerca dos principais riscos de saúde laboral, como son o estrés, a ansiedade, o mobbing e a síndrome de Burnout (CD) **maio**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións obtidas en cada avaliación ou nos exames de recuperación correspondentes.

Os **contidos mínimos** son os que seguen:

Bloque 1.A psicoloxía como ciencia

B 1.1. A psicoloxía desde as súas orixes en Grecia ata o século XIX

B 1.2. Constitución da psicoloxía como saber autónomo: Wundt, Watson, James e Freud

B 1.3. Diversidade de acepcións do termo psicoloxía ao longo da súa evolución

B 1.4. Obxecto propio da psicoloxía. A psicoloxía e outros saberes

B 1.5. Obxectivos que caracterizan a psicoloxía

B 1.6. Facetas teórica e práctica da psicoloxía, e ámbitos de aplicación

B 1.7. Metodoloxías da investigación psicolóxica: métodos e obxectivos

B 1.8. Achegas máis importantes da psicoloxía na comprensión dos fenómenos humanos. Problemas tratados e conclusións ofrecidas.

B 1.9. Teorías psicológicas: psicanálise, condutismo, teoría cognitiva, Gestalt, humanismo e psicobioloxía

B 1.10. Textos de autores como W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James e B.F. Skinner, entre outros

Bloque 2. Fundamentos biolóxicos da conduta

B 2.1. Anatomía do encéfalo humano. Comparativa co doutros animais

B 2.2. Filoxénese da evolución do cerebro humano e relación coa conduta

B 2.3. Morfoloxía da neurona. Sinapse, impulso nervioso e neurotransmisores

B 2.4. Áreas do cerebro e as funcións que executan

B 2.5. Técnicas de investigación da actividade cerebral: anxiogramas, EEG, TAC, TEP, IRM, intervencións directas e estudo de casos

B 2.6. Impulso que deron as técnicas de investigación do cerebro para o estudo do comportamento e a solución dalgunhas patoloxías

B 2.7. Bases xenéticas da diferenza entre a conduta feminina e a masculina

B 2.8. Doenzas causadas por alteracións xenéticas. Anomalía na conduta. Síndromes

B 2.9. Sistema endócrino. Glándulas e hormonas, e influencia na conduta. Influencia na diferenza entre a conduta feminina e masculina

Bloque 3. Os procesos cognitivos básicos: percepción, atención e memoria

B 3.1. Percepción: elementos e fases do proceso

B 3.2. Teorías sobre a percepción: asociacionismo, Gestalt, cognitivismo e neuropsicoloxía

B 3.3. Leis da percepción da Gestalt

B 3.4. Ilusións ópticas e trastornos perceptivos

B 3.5. Algúns fenómenos perceptivos: constancia perceptiva, percepción subliminar e extrasensorial, membro fantasma e percepción por estimulación eléctrica do cerebro (por ex. ollo de Dobbelle), etc

B 3.6. Factores individuais e sociais que inflúen na percepción

B 3.7. A memoria. Atención e concentración.

B 3.8. Tipos de atención

B 3.9. Alteracións da atención

B 3.10. Tipos de memoria. Relación entre eles e utilidade que teñen na aprendizaxe humana

B 3.11. Esquecemento: causas

B 3.12. A memoria e os efectos producidos nela por desuso, interferencia, falta de motivación, etc

B 3.13. Distorsión e alteracións da memoria

Bloque 4. Procesos cognitivos superiores: aprendizaxe, intelixencia e pensamento.

B 4.1. Teorías da aprendizaxe: condicionamento clásico; aprendizaxe pro ensaio-erro; condicionamento instrumental; teoría cognitiva; aprendizaxe social

B 4.2. Técnicas de condicionamento na publicidade

B 4.3. Factores que inflúen na aprendizaxe: coñecementos previos adquiridos, capacidades, personalidade, estilos cognitivos, motivación, actitudes e valores

B 4.4. Teorías actuais sobre a intelixencia: teoría factorial de Spearman, multifactorial de Thurstone, e teorías de Cattell, Vernon, Sternberg, Gardner, etc

B 4.5. Fases do desenvolvemento da intelixencia segundo J. Piaget

B 4.6. O CI e os problemas da medición da intelixencia

B 4.7. Procesos cognitivos superiores: pensamento, razoamento e creatividade

B 4.8. A intelixencia emocional e as súas competencias

B 4.9. Posibilidades, alcance, límites e perigos da intelixencia artificial

Bloque 5. A construción do ser humano. Motivación, personalidade e afectividade

B 5.1. Teorías sobre a motivación: homeostática; das necesidades; do incentivo; cognitivas; psicanalíticas; humanistas

B 5.2. Causas da frustración. Clasificación dos conflitos de Lewin

B 5.3. Alternativas á frustración: agresión, logro indirecto, evasión, depresión ou aceptación

B 5.4. Motivación e consecución de logros no ámbito laboral e no educativo

B 5.5. Teorías da personalidade

B 5.6. Fases do desenvolvemento da personalidade

- B 5.7. Métodos de avaliación da personalidade e as súas limitacións
- B 5.8. Relación entre a conciencia e os procesos inconscientes
- B 5.9. Drogas; alteracións de conciencia e de personalidade
- B 5.10. Identidade e autoestima
- B 5.11. Perspectivas, modelos de estudo e métodos usados para tratar as psicopatoloxías
- B 5.12. Trastornos en relación ás necesidades biolóxicas e ás adiccións
- B 5.13. Trastornos en relación ás emocións
- B 5.14. Trastornos en relación a elementos corporais
- B 5.15. Trastornos en relación á personalidade
- B 5.16. Trastornos en relación ao desenvolvemento evolutivo
- B 5.17. Compoñentes hereditarios e aprendidos dos afectos
- B 5.18. Relación entre emoción e cognición
- B 5.19. Emocións primarias, secundarias e autoconscientes
- B 5.20. Teorías sobre a emoción, como experiencia, como comportamento ou como suceso fisiolóxico. A psicoafectividade e o equilibrio da persoa
- B 5.21. Trastornos e problemas emocionais
- B 5.22. Importancia da afectividade e da sexualidade na maduración da persoa. Psicoloxía da sexualidade
- B 5.23 Comunicación emocional: linguaxe verbal e non verbal

Bloque 6. Psicología social e das organizacións

- B 6.1. Impacto das diferenzas culturais no comportamento individual: a súa influencia nos esquemas cognitivos, na personalidade e na vida afectiva
- B 6.2. Proceso de socialización. Influencia do desenvolvemento persoal dos grupos, os papeis e os status sociais
- B 6.3. Orixe social das actitudes persoais. Influencia en condutas violentas en distintos ámbitos
- B 6.4. Roles sociais de xénero e as súas consecuencias no pensamento e na conduta do home e da muller

B 6.5. Procesos psicolóxicos de masas: impulsividade, intolerancia, inconsciencia, falta de perseveranza, volubidade e falta de capacidade crítica

B 6.6. Estudo psicolóxico das masas de Gustav Le Bon. Contaxio de sentimentos e emocións e perda temporal da personalidade individual e consciente da persoa.

B 6.7. Psicoloxía de Erikson e a súa explicación das condutas radicais e irracionais nalgúns grupos

B 6.8. Medidas para previr a conversión das persoas en masa

B 6.9. Aplicación da Psicoloxía no mundo laboral. Recursos humanos: selección de persoal, integración na empresa, e evolución persoal e profesional

B 6.10. Aplicación da psicoloxía no mundo laboral. Factores psicolóxicos e desenvolvemento laboral: adaptación, innovación, traballo colaborador, xestión de coñecementos, creatividade, autoestima, proposición de retos, motivación, fomento da participación, autonomía e xeración de ambientes creativos.

B 6.11. Aplicación da psicoloxía no mundo laboral. Riscos da saúde psicolóxica laboral

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

A comprobación da consecución dos diferentes estándares de avaliación realizarase mediante dous procedementos de avaliación:

Parte A: PROBAS ESCRITAS (2 por avaliación cun 50% de ponderación na nota final de cada avaliación). As probas estarán estruturadas en preguntas tipo de test de opción múltiple, preguntas de V/F e preguntas de desenvolvemento teórico ou aplicación de contidos.

Parte B: Entrega e/ou presentación de TRABALLOS PROPOSTOS (cunha ponderación do 50% na nota final de cada avaliación).

Non haberá recuperación da avaliación suspensa. A partir do catro farase media coas seguintes avaliacións e de non chegar ao 5 entre as tres, os alumn@s terán que presentarse a unha proba final en maio recuperando a súa parte non superada.

A cualificación final ordinaria corresponderase coa media das tres avaliacións. Só se fará a media a partir dun catro. Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se

asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior. Só se considerará superada a materia no curso se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que seguirá a mesma estrutura da proba final de maio.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Contando co libro do texto *de Psicoloxía de 2º Bac da editorial McGraw Hill* e con materiais de apoio, as clases discorrerán entre a exposición teórica por parte da profesora e as actividades propostas para os alumnos que se estima obedecen aos estándares de aprendizaxe avaliábeis.

Dado o carácter desta disciplina, cremos que esta debe desenvolverse preferentemente desde un punto de vista transversal e práctico. A fin de dar ao alumnado un contexto en función dos seus intereses académicos e persoais, os traballos propostos ao alumnado terán un desenvolvemento transversal que permita por unha parte adquirir os coñecementos disciplinares e, por outra, aplicarlos a contextos culturais, sociais ou disciplinares do seu interese.

Incluiranse prácticas de traballo individual e cooperativo. Os traballos versarán fundamentalmente sobre a presentación de contidos da materia, sobre a ampliación e investigación entorno algún dos puntos tratados ou sobre a análise de películas relacionadas con aspectos curriculares da materia.

Usaremos á aula virtual do centro para compartir recursos educativos complementarios por unidade e entregar tarefas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1.- A psicoloxía como ciencia

B1.1. Entender e apreciar a especificidade e a importancia do coñecemento psicolóxico, como ciencia que trata da conduta e os procesos mentais do individuo,

valorando que se trata dun saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a investigación e a innovación.

B.1.2. Identificar a dimensión teórica e práctica da psicoloxía, os seus obxectivos, as súas características e as súas ramas e técnicas de investigación, relacionándoas, como ciencia multidisciplinar, con outras ciencias, cuxo fin é a comprensión dos fenómenos humanos, como a filosofía, a bioloxía, a antropoloxía, a economía, etc

B.1.3. Recoñecer e expresar as achegas máis importantes da psicoloxía, desde os seus inicios ata a actualidade, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas polas correntes psicolóxicas contemporáneas, e realizando unha análise crítica de textos significativos e breves de contido psicolóxico, identificando as problemáticas formuladas e relacionándoas co estudado na unidade.

Bloque 2. Fundamentos biolóxicos da conduta

B.2.1. Explicar a evolución do cerebro humano desde un enfoque antropolóxico, distinguindo as súas características específicas das doutros animais, con fin de apreciar a importancia do desenvolvemento neurolóxico e as consecuencias que delas se derivan.

B.2.2. Analizar e apreciar a importancia da organización do sistema nervioso central, fundamentalmente do encéfalo humano, distinguindo as localizacións e as funcións que determinan a conduta dos individuos.

B.2.3. Entender e valorar as técnicas actuais de investigación do cerebro e o seu impacto no avance científico acerca da explicación da conduta e na superación dalgúns trastornos e dalgunhas doenzas mentais.

B.2.4. Comprender e recoñecer algunhas das bases xenéticas que determinan a conduta humana, apreciando a relación de causa e efecto que pode existir entre ambas as dúas e destacando a orixe dalgunhas doenzas producidas por alteracións xenéticas.

B.2.5. Investigar e resumir a influencia do sistema endócrino sobre o cerebro e os comportamentos derivados diso, co fin de valorar a importancia da relación entre ambos.

Bloque 3: Os procesos cognitivos básicos: percepción, atención e memoria

B.3.1. Comprender a percepción humana como un proceso construtivo eminentemente subxectivo e limitado, no cal ten a súa orixe o coñecemento sobre a realidade, valorando o ser humano como un procesador de información.

B.3.2. Explicar e apreciar a relevancia das influencias individuais e sociais no fenómeno da percepción, valorando criticamente tanto os seus aspectos positivos como os negativos.

B.3.3. Coñecer e analizar a estrutura, os tipos e o funcionamento da memoria humana, investigando as achegas dalgunhas teorías actuais, co fin de entender a orixe e os factores que inflúen no desenvolvemento desta capacidade no ser humano, e utilizar as súas achegas na súa propia aprendizaxe.

Bloque 4. Procesos cognitivos superiores: aprendizaxe, intelixencia e pensamento

B4.1. Explicar as teorías sobre a aprendizaxe, identificando os factores que cada unha delas considera determinantes neste proceso, co obxecto de iniciarse na comprensión deste fenómeno e das súas aplicacións no campo social, e utilizar os seus coñecementos para mellorar a súa propia aprendizaxe.

B.4.2. Comprender os procesos cognitivos superiores do ser humano, como a intelixencia e o pensamento, mediante o coñecemento dalgunhas teorías explicativas da súa natureza e o seu desenvolvemento, distinguindo os factores que inflúen nel e investigando a eficacia das técnicas de medición utilizadas e o concepto de CI, co fin de entender esta capacidade humana.

B4.3. Recoñecer e valorar a importancia da intelixencia emocional no desenvolvemento psíquico da persoa.

B4.4. Reflexionar sobre as posibilidades da intelixencia artificial e xulgar criticamente os seus alcances e os seus límites, co fin de evitar a equivocada humanización das máquinas pensantes e a deshumanización das persoas.

Bloque 5. A construción do ser humano. Motivación, personalidade e afectividade

B.5.1. Explicar e valorar a importancia da motivación, a súa clasificación e a súa relación con outros procesos cognitivos, desenvolvendo os supostos teóricos que a explican e analizando as deficiencias e os conflitos que no seu desenvolvemento os supostos teóricos que a explican e analizando as deficiencias e os conflitos que no seu desenvolvemento conducen á frustración.

B.5.2. Comprender o que é a personalidade, analizando as influencias xenéticas, ambientais e culturais sobre as que se edifica, as teorías que a estudan e os factores motivacionais, afectivos e cognitivos necesarios para a súa axeitada evolución, en cada fase do seu desenvolvemento.

B.5.3. Entender e reflexionar sobre a complexidade que implica definir o que é un trastorno mental, describindo algúns dos factores xenéticos ambientais e evolutivos implicados, co fin de comprender as perspectivas psicopatolóxicas e os seus métodos de estudo.

B.5.4. Recoñecer e valorar os tipos de afectos, así como a orixe dalgúns trastornos emocionais, co obxecto de espertar o seu interese polo desenvolvemento persoal desta capacidade.

B.5.5. Coñecer a importancia que na maduración da persoa teñen as relacións afectivas e sexuais, analizando criticamente os seus aspectos fundamentais.

Bloque 6 Psicología social e das organizacións

B6. 1. Comprender e apreciar a dimensión social do ser humano, e entender o proceso de socialización como a interiorización das normas e valores sociais, apreciando a súa influencia na personalidade e na conduta das persoas.

B.6.2. Coñecer e valorar os procesos psicolóxicos das masas, a súa natureza, as características e as pautas de comportamento, co fin de evitar as situación de vulnerabilidade en que da persoa pida perder o control sobre os seus propios actos.

B.6.3. Entender e describir a importancia da psicología no campo laboral e o desenvolvemento das organizacións, reflexionando sobre a importancia do liderado como condición necesaria para a xestión das empresas, reflexionando sobre os erros psicolóxicos que se producen na súa xestión e procurando os recursos axeitados para afrontar os problemas.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A comprobación da consecución dos diferentes estándares de avaliación realizarase mediante dous procedementos de avaliación:

Parte A: PROBAS ESCRITAS (2 por avaliación cun 50% de ponderación na nota final de cada avaliación). As probas estarán estruturadas en preguntas tipo de test de opción múltiple, preguntas de V/F e preguntas de desenvolvemento teórico ou aplicación de contidos.

Parte B: Entrega e/ou presentación de TRABALLOS PROPOSTOS (cunha ponderación do 50% na nota final de cada avaliación).

Non haberá recuperación da avaliación suspensa. A partir do catro farase media coas seguintes avaliacións e de non chegar ao 5 entre as tres, os alumn@s terán que presentarse a unha proba final en maio recuperando a súa parte non superada.

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

A cualificación final ordinaria corresponderase coa media das tres avaliacións. Só se fará a media a partir dun catro. Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior. Só se considerará superada a materia no curso se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que seguirá a mesma estrutura da proba final de maio.

C) FILOSOFÍA- 1º BAC

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1: Contidos transversais **Todo o curso**

- FIB1.1.1. Analiza de xeito crítico textos pertencentes a pensadores/as destacados/as, identifica a problemática e as solucións expostas (distinguindo as teses principais e a orde da argumentación) e relaciona os problemas propostos nos textos estudados na unidade, e/ou co achegado por outros/as filósofos/as ou correntes, e/ou con saberes distintos da filosofía. (CAA) **Todo o curso**
- FIFB 1.2.1. Argumenta e razoa as súas opinións de forma oral e escrita, con claridade e coherencia, e demostrando un esforzo creativo e educativo na valoración persoal dos problemas filosóficos analizados (CCL) (CSC) **Todo o curso**
- FIFB1. 3.1. Selecciona e sistematiza información obtida tanto de libros específicos como de internet, usando as posibilidades das novas tecnoloxías para consolidar e ampliar a información (CD) (CSC) **Todo o curso**
- FIFB1.3.2. Elabora lista de vocabulario de conceptos e comprende o seu significado, aplícaos con rigor e organízalos en esquemas ou mapas conceptuais, táboas cronolóxicas e outros procedementos útiles para a comprensión da filosofía. (CD).(CSC) **Todo o curso**
- FIFB 1.4.1. Elabora con rigor esquemas, mapas conceptuais, táboas cronolóxicas, etc, amosando a comprensión dos eixes conceptuais estudados. (CAA) **Todo o curso**

Bloque 2: O saber filosófico **Setembro e Outubro**

- FI B2. 1.1. Recoñece as preguntas e os problemas que veñen caracterizando á filosofía dende a súa orixe, comparando coa formulación doutros saberes, como o científico ou tecnolóxico (CAA) **setembro**
- FI B2. 1.2. Explica a orixe do saber filosófico diferenciándoo dos saberes prerracionais, como o mito ou a maxia (CCEC) (CSC) **setembro**

- FI B2. 2.1. Identifica, relaciona e distingue as vertentes práctica e teórica do labor filosófico, así como as disciplinas que conforman a filosofía (CAA) (CSC) **outubro**
- FI B2. 3.1. Recoñece as principais problemáticas filosóficas características de cada etapa cultural europea (CCEC) **outubro**
- FI B2 .3.2. Expresa por escrito as teses fundamentais dalgunhas das correntes filosóficas máis importantes do pensamento occidental (CCL) **outubro**
- FI B2. 4.1. Comprende e usa con rigor conceptos filosóficos como: razón, sentidos, mito, logos, arché, necesidade, continxencia, causa, existencia, metafísica, lóxica, gnoseoloxía, obxectividade, dogmatismo, criticismo, etc. (CCL) **setembro e outubro**
- FI B2. 5.1. Le e analiza de xeito crítico fragmentos de textos breves e significativos sobre a orixe da explicación racional e acerca das funcións e as características do pensamento filosófico, pertencentes a pensadores/as, que identifiquen as problemáticas filosóficas formuladas.(CCL) **outubro**

Bloque 3: O coñecemento **Novembro**

- FI B3. 1.1. Identifica e expresa de xeito claro e razoado os elementos e problemáticas que implica o proceso de coñecemento da realidade, como é, os seus graos, as súas posibilidades e os seus límites. (CCL) **novembro**
- FI B3. 2.1. Coñece e explica teorías acerca do coñecemento e a verdade como son o idealismo, o realismo, o racionalismo, o empirismo, o perspectivismo, o consenso ou o escepticismo, e contrasta semellanzas e diferenzas entre os conceptos clave que manexan. (CCEC)) **novembro**
- FI B3. 2.2. Explica e contrasta criterios e teorías sobre a verdade, tanto no plano metafísico como no ontolóxico, usando con rigor termos como gnoseoloxía, razón, sentidos, abstracción, obxectividade, certeza, dúbida, evidencia, escepticismo, autoridade, probabilidade, prexuízo, coherencia, adecuación, consenso, incerteza, interese, irracional, etc e construír un glosario de conceptos de xeito colaborativo, usando internet. (CSC) **novembro**
- FI B3. 3.1. Analizar fragmentos de textos breves de Descartes, Hume, Kant, Nietzsche, Ortega y Gasset, Habermas, Popper, Kuhn ou Michel Serres entre outros (CCL)) **novembro**
- FI B3. 4.1. Explica os obxectivos, as funcións e os principais elementos da ciencia, manexando termos como feito, hipótese, lei, teoría ou modelo. (CMCCT)) **novembro**
- FI B3.4.2. Constrúe unha hipótese científica identifica os seus elementos e razoa a orde lóxica do proceso de coñecemento (CMCCT)) **novembro**

- FI B3.4.3 Usa con rigor termos epistemolóxicos como indución, hipotético-dedutivo, método, verificación, predición, realismo, causalidade, obxectividade, relatividade, caos e indeterminismo, entre outros. (CMCCT)) **novembro**
- FI B3.5.1 Extrae conclusións razoadas sobre a inqueda humana por transformar e dominar a natureza, pónoas ao servizo do ser humano, así como das consecuencias desta actuación, e participa de debates acerca das implicacións da tecnoloxía na realidade social (CMCCT. CSC) **novembro**
- FI B3.6.1. Analiza fragmentos de textos breves e significativos de autores como Aristóteles, Popper, Kuhn, B.Russell, A.F.Chalmers ou J.C.Borrón, entre outros. (CMCCT)) **novembro**
- FIB3.7.1. Identifica e reflexiona de forma argumentada acerca de problemas comúns aos campos filosófico e científico, como son o problema dos límites e as posibilidades do coñecemento, a cuestión da obxectividade e a verdade, a racionalidade tecnolóxica, etc. (CMCCT) **novembro**
- FI B3. 7.2. Investiga e selecciona información en internet, procedente de fontes solventes, sobre as problemáticas citadas, e realiza un proxecto de grupo sobre algunha temática que afonde na interrelación entre a filosofía e a ciencia.(CD) (CSC)) **novembro**

Bloque 4: A realidade **Decembro- Xaneiro**

- FI B4. 1.1 Coñece o que é a metafísica e usa a abstracción para comprender os seus contidos e a súa actividade, razoando sobre eles (CAA)) **decembro**
- FI B4. 2.1 Describe as principais interpretacións metafísicas e os problemas que suscita o coñecemento metafísico da realidade (CCEC) **decembro**
- FI B4. 2.2. Comprende e utiliza con rigor conceptos metafísicos como ser, realidade, aparencia, materia e espírito, unidade, dualidade, multiplicidade, devir, necesidade, continxencia, transcendencia, categoría e abstracción, materialismo, espiritualismo, existencialismo ou esencialismo, entre outros (CCL) **decembro**
- FI. B4. 2.3.Realizar unha análise crítica ante teorías metafísicas diverxentes de interpretación da realidade (CAA) **xaneiro**
- FI B4. 2.4. Analiza e comprende fragmentos de textos breves e significativos sobre as problemáticas metafísicas que presenta a realidade, de pensadores como Platón, Aristóteles, Tomás de Aquino, Descartes, Marx, Nietzsche, etc., comparando e establecendo semellanzas e diferenzas entre os enfoques, e disertando coherentemente sobre as posturas históricas. (CAA) **decembro**

- FI B4. 3.1 Explica e compara dúas das grandes cosmovisións do universo: o paradigma organicista aristotélico e o modelo mecanicista newtoniano (CMCCT) **xaneiro**

- FI B4. 3.2. Describe os caracteres esenciais das interpretacións relativista e cuántica contemporáneas da realidade, explicando as implicacións filosóficas asociadas a eses caracteres (CMCCT) **xaneiro**

- FI B4. 3.3. Usa con rigor termos epistemolóxicos e científicos como cosmovisión, paradigma, universo, natureza, finalismo, organicismo, determinismo, orde, causalidade, conservación, principio, mecanicismo, materia, relatividade, cuántica, espazo, tempo, azar, determinismo, indeterminismo, probabilidade, gaia e caos, entre outros. (CMCCT) **xaneiro**

- FI. B4. 4.1. Elabora esquemas, táboas e/ou mapas conceptuais que comparen os caracteres adxudicados historicamente ao Universo entendido como totalidade real, contextualizando historicamente e culturalmente cada cosmovisión e ampliando información mediante internet e/ou fontes bibliográficas (CD) **xaneiro**

- FI. B4. 5.1. Analiza textos filosóficos e científicos, clásicos e contemporáneos, que aborden as mesmas problemáticas, e investigar a vixencia das ideas expostas (CMCCT) **decembro e xaneiro**

- FI. B4. 5.2. Reflexiona sobre as implicacións filosóficas que afectan á visión do ser humano en cada cosmovisión filosófico-científica estudada, e argumenta as súas propias ideas de xeito razoado e creativo (CAA) **decembro e xaneiro**

Bloque 5: O ser humano dende a filosofía **Xaneiro e Febreiro**

- FI B5. 1.1. Utilizar con rigor vocabulario específico da temática como evolución, dialéctica, proceso, progreso, emerxencia, azar, selección natural, apto, reduccionismo, creacionismo, evolución cultural, vitalismo, determinismo xenético, natureza e cultura. (CCL) **xaneiro**

- FI B5. 2.1. Coñece e explica as consideracións filosóficas implicadas na teoría da evolución, como a consideración dinámica e dialéctica da vida ou o indeterminismo, entre outras (CMCCT) **febreiro**

FI. B5. 2.2. Analiza fragmentos breves e significativos de E. Morin, K. Popper, R. Dawkins, J. Mosterín, A. Gehlen, M. Harris o M. Ponty entre outros. (CCEC) **xaneiro e febreiro**

- FI B5. 3.1. Identifica e expón en que consiste o compoñente natural innato do ser humano, e a súa relación cos elementos culturais que xorden nos procesos de antropoxénese e humanización dando lugar á identidade propia do ser humano. (CCEC) (CSC) **febreiro**

- FI.B5.3.2. Diserta sobre o ser humano en tanto que resultado da dialéctica evolutiva entre o xeneticamente innato e o culturalmente adquirido, condición para a innovación e a capacidade creativa que caracteriza a nosa especie. (CSIEE)(CCEC) **febreiro**
- FI.B5. 3.3. Localiza información en internet acerca das investigacións actuais sobre a evolución humana, e reflicte a información seleccionada e sistematizada de xeito colaborativo (CD) (CSC) **febreiro**
- FI.B5.4.1. Argumenta con coherencia, baseándose nos datos obxectivos aprendidos, sobre as implicacións de adoptar prexuízos etnocéntricos para xulgar seres humanos e culturas (CSC) (CCEC) (CCL) **febreiro**
- FI.B5.5.1. Contrasta e relaciona as principais concepcións filosóficas que se viñeron dando historicamente sobre o ser humano. (CCEC) **febreiro**
- FI.B5.5.2. Analiza de xeito crítico textos significativos e breves dos grandes pensadores (CCL) **febreiro**
- FI.B5. 5.3. Usa con rigor termos como dualismo e monismo antropolóxico, arété, mente, corpo, espírito, creacionismo, antropocentrismo, teocentrismo, alma, humanismo, persoa, dignidade, sentido, estado de natureza, estado de civilización, existencia, liberdade, emoción, paixón, determinismo, alienación, nihilismo, existencia, inconsciente, morte, historia ou transcendencia, entre outros. (CCL) **febreiro**
- FI B5. 6.1. Contrasta e relaciona as principais concepcións filosóficas que se viñeron dando historicamente no contexto da filosofía occidental sobre o ser humano coa visión filosófica oriental, o budismo, o taoísmo e o hinduísmo. (CCEC) **febreiro**
- FI B5. 7.1. Diserta, de xeito oral e escrito, sobre as grandes cuestións metafísicas que lle dan sentido á existencia humana (CCEC) **febreiro**
- FI. B5. 7.2. Argumenta e razoa, e xeito oral ou escrito, acerca dos puntos de vista propios sobre o ser humano, dende a filosofía e sobre diferentes temáticas filosóficas relacionadas co sentido da existencia humana (CCL) **febreiro**
- FI. B5. 8.1. Coñece as teorías filosóficas da relación entre mente e corpo (monismo, dualismo e emergentismo) e argumenta sobre estas teorías comparando semellanzas e diferenzas, de forma colaborativa (CMCCT). **febreiro**

Bloque 6: A racionalidade práctica: ética, filosofía política, estética, lóxica
Marzo, Abril, Maio e Xuño

- FI B6. 1.1. Recoñece a función da racionalidade práctica para dirixir a acción humana, aínda recoñecendo os seus vínculos ineludibles coa razón teórica e a intelixencia emocional (CSC) **marzo**
- FI B6. 1.2. Explica a orixe da ética occidental no pensamento grego, contrastando, de forma razoada, a concepción socrática coa dos sofistas (CCEC) **marzo**
- FI B6. 2.1. Explica e razoa acerca do obxecto e a función da ética (CSC) **marzo**
- FI B6. 3.1. Expresa de xeito crítico as argumentacións das principais teorías éticas sobre a felicidade e a virtude, razoando as súas propias ideas, e achega exemplos do seu cumprimento e do seu incumprimento (CSIEE) (CSC) **marzo**
- FI B6.3.2. Expresa de maneira crítica as argumentacións das principais teorías éticas sobre a xustiza, razoando as súas propias ideas, e achega exemplos do seu cumprimento e do seu incumprimento (CSIEE) **marzo**
- FI B6. 3.3. Analiza textos breves dalgún dos filósofos representativos das principais teorizacións éticas e sobre o desenvolvemento psicolóxico moral do individuo (CSC) **marzo**
- FI B6. 3.4. Usa con rigor termos como ética, moral, acción moral, autonomía, responsabilidade, convención moral, madureza moral, virtude moral, subjectivismo, relativismo moral e universalismo moral, utilitarismo, deber moral, éticas de máximos, ética de mínimos, xustiza, eudemonismo, hedonismo, emotivismo e utilitarismo (CCL) **marzo**
- FI B6. 4.1. Identifica a función,as características e os principais interrogantes da filosofía política (CSC) **marzo**
- FI B6. 4.2. Utiliza con rigor conceptos como democracia, Estado, xustiza, dereito, dereitos naturais, Estado democrático e de dereito, legalidade, lexitimidade, convención, contractualismo, alienación, ideoloxía, utopía, entre outros conceptos clave da filosofía política (CCL) **abril**
- FI B6. 5.1. Explica de xeito coherente as formulacións filófico-políticas de Platón, os sofistas, Maquiavelo, Locke, Montesquieu, Rousseau, Hobbes, Kant, John Stuart Mill, Popper ou Habermas entre outros(CSC) (CCEC) **abril**
- FI B6. 5.2. Analiza e reflexiona sobre a relación entre individuo e Estado, sobre a base do pensamento dos sofistas, Marx e a escola de Frankfurt. (CSC) **abril**
- FI B6. 5.3. Analiza de xeito crítico textos significativos e breves dalgúns dos autores estudados nos que se argumente sobre o concepto de Estado, os seus elementos ou características (CSC) **abril**

FI. B6. 5.4. Valora e utiliza a capacidade argumentativa, de forma oral e escrita, contra a arbitrariedade, o autoritarismo e a violencia (CSC) **maio**

- FI B6. 6.1. Reflexiona por escrito sobre as posibilidades do pensamento utópico, e argumenta as súas propias ideas. (CSC) **maio**

- FI B6. 7.1. Describe e compara os conceptos de legalidade e lexitimidade (CCL)(CSC) **maio**

- FI B6. 8.1. Explica as teses fundamentais de E. Cassirer sobre a capacidade simbólica humana, e as de H. Poincaré sobre o proceso creativo (CCEC) **maio**

- FI B6. 9.1. Comprende e usa conceptos como estética, creatividade, creación, símbolo, signo, arte, experiencia estética, mimese, beleza, gusto, subxectividade, xuízo estético e vangarda (CCL)(CCEC) **maio**

- FI. B6. 9.2 Contrasta e relaciona algunhas construcións simbólicas fundamentais no contexto da cultura occidental, e analiza, de xeito colaborativo, de textos literarios, audicións musicais e visualizacións de obras de arte para explicar os contidos da unidade (CAA) (CCEC) **maio**

- FI. B6. 10.1 Diserta sobre a relación e a posibilidade transformadora da realidade humana, a creación artística, a ciencia e a ética. (CSC) (CCEC) **maio**

- FI. B6. 11.1 Coñece e describe algúns dos elementos fundamentais da reflexión estética sobre a arte, analizando textos significativos de filósofos como Platón, Schelling, Hume, Kant, Nietzsche, Walter Benjamin, Gadamer, Marcuse ou Adorno entre outros e aplica esas ideas ó estudio de diversas obras de arte (CCEC) **maio**

- FI B6. 11.2. Entende o valor filosófico da literatura analizando textos breves de pensadores e literatos como Platón, Santo Agostiño, Calderón de la Barca, Pío Baroja, A. Machado, Voltaire, Goethe, Sartre, Unamuno, Borges ou Camus, entre outros (CCEC) **maio**

- FI B6. 11.3 Coñece a visión filosófica da música a través da análise de textos filosóficos sobre as visións dos pitagóricos, de Platón, de Shopenhauer, Nietzsche ou Adorno, entre outros, así como mediante audicións significativas. (CCEC) **maio**

- FI B6. 12.1 Diserta de xeito claro e coherente sobre o valor das artes para transmitir ideas filosóficas e procura e selecciona información en internet que amplíe o xa aprendido (CSC) (CD) **maio**

- FI B6. 13.1. Coñece e manexa con rigor conceptos como: símbolo, comunicación, linguaxe formal, lóxica, xuízo lóxico, razoamento, demostración, discurso, elocuencia, orador, retórica, inventio, dispositio, argumentación, falacia, debate, negociación, persuasión e concepto universal, entre outros. (CCL) **maio**

- FI B6. 14.1. Utiliza os elementos e regras do razoamento da lóxica de enunciados (CAA) **xuño**
- FI. B6. 15.1 Comprende e explica a estrutura e o estilo da retórica e da argumentación (CCL) **xuño**
- FI. B6. 15.2. Coñece a estrutura e a orde do discurso, e escribe breves discursos retóricos establecendo coherentemente a exposición e a argumentación (CCL) **todo o curso**
- FI. B6. 16.1. Constrúe un diálogo argumentativo no que demostra as súas propias teses mediante regras e ferramentas da argumentación (CSIEE) (CSC) **todo o curso**
- FI B6. 16.2. Distingue un argumento veraz dunha falacia (CAA) **xuño**
- FI. B6. 16.3. Analiza e comenta textos breves e significativos sobre a arte da retórica e a argumentación de Platón, Aristóteles, Cicerón, Quintiliano, Tácito e autores/as contemporáneos/as (CCEC) **xuño**
- FI B6. 17.1. Utiliza conceptos con sentido filosófico e aplícaos ó contexto empresarial: principios, saber, orde lóxica, finalidade, demostración, razoamento, indución, dedución, argumentación, sentido, significado, creatividade, diálogo, obxectivo/subxectivo, emocións, globalidade e valor, entre outros. (CSIEE) **xuño**
- FI. B6. 18.1. Formula correctamente os interrogantes filosóficos radicais que deben estar na base da creación dun proxecto, tanto vital como laboral, como "quen son?" "Que fago?" "Por que?" "Para que?" "Cal é o meu obxectivo?" "Cal é o seu sentido, a súa razón de ser?",etc, e saber argumentar a defensa das respostas (CSIEE. CSC) **xuño**
- FI. B6. 19.1 Deseña un proxecto vital ou empresarial, sobre a base da filosofía, valorando a íntima relación entre os pensamento e as accións, entre a razón e as emocións a través do diálogo, da argumentación e a linguaxe filosófica (CSIEE) **xuño**
- FI. B6. 20.1 Coñece e utiliza as ferramentas da argumentación e o diálogo na resolución de dilemas e conflitos dentro dun grupo humano (CSC) **xuño**
- FI. B6. 21.1 Valora a posibilidade de crear tarefas innovadoras, valorando a función e a importancia das persoas emprendedores e innovadoras para a construción e o avance dunha cultura e a transformación da realidade (CSIEE) **xuño**
- FI B6. 22.1 Realiza un decálogo de valores éticos que deben rexer no mundo laboral e de cara á sociedade e á natureza (CSC) **xuño**

- FI B6. 22.2. Valora e diserta sobre a importancia do traballo para o desenvolvemento como seres humanos, para o avance dunha cultura e para transformar a realidade (CSC) **xuño**
- FI B6. 23.1 Comprende e valora a importancia da razón crítica para o avance do proxecto persoal e colectivo (CSC) **xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación. O alumno debe ser capaz de redactar un escrito que leve por título ese contido e responder de xeito que se comprobe a consecución de diferentes estándares de avaliación (identifica, coñece, explica, contrasta, e/ou analiza a información pertinente empregando un léxico rigoroso).

Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 1: Contidos transversais

- B1.1. Textos filosóficos e pertencentes a outras ramas do saber relacionados coas temáticas filosóficas estudadas.
- B 1.2. Composición escrita de argumentos de reflexión filosófica e de discursos orais, manexando regras básicas de retórica e a argumentación
- B1.3. Uso dos procedementos e traballo intelectual (incluíndo os das tecnoloxías da información e da comunicación) adecuados á filosofía, en especial a asimilación e o uso rigoroso do léxico relacionado cos temas estudados.

Bloque 2: O saber filosófico

- B2. 1. Filosofía: sentido, necesidade e historia
- B2.2. Saber racional. Explicación prerracional: mito e maxia. Explicación racional: razón e sentidos
- B2.3. Funcións e vixencia da filosofía
- B2.4. Disciplinas teórico-prácticas do saber filosófico
- B2 5. Racionalidade teórica e práctica
- B2.6. O saber filosófico a través da súa historia. Características da filosofía

Bloque 3: O coñecemento

- B3. 1. Teoría do coñecemento.
- B3.2. Graos e ferramentas do coñecer: razón, entendemento e sensibilidade
- B3.3. Abstracción
- B3.4. Problemas implicados no coñecer: posibilidades, límites e intereses; o irracional
- B3.5. Problema filosófico do coñecemento
- B3.6. A verdade como propiedade das cousas. A verdade como propiedade do entendemento: coherencia e adecuación.
- B3.7. Algúns modelos filosóficos de explicación do coñecemento e o acceso á verdade
- B3.8. Filosofía, ciencia e tecnoloxía. Filosofía da ciencia.
- B3.9. Obxectivos e instrumentos da ciencia
- B3.10. Método hipotético-dedutivo
- B3.11. Investigación científica na modernidade e na época contemporánea: das matemáticas e da técnica como ferramentas de coñecemento e interpretación fundamentais á reformulación dos conceptos clásicos
- B3.12. Técnica e tecnoloxía: saber e praxe.
- B3.13. Reflexións filosóficas sobre o desenvolvemento científico e tecnolóxico: o problema da indución
- B3.14. Visión aristotélica do quefacer científico
- B3.15. Relación entre filosofía e ciencia

Bloque 4: A realidade

- B4. 1. A metafísica como explicación teórica da realidade.
- B4.2. Pregunta polo ser como punto de partida da Filosofía. Platón fronte a Aristóteles
- B4.3. Interrogación metafísica sobre a verdadeira realidade: problema da aparencia e a realidade.
- B4.4. Pregunta pola orixe e a estrutura do real

- B4.5. Caracterización da realidade: cambio ou permanencia, substancialismo estático fronte ao devir. Esencialismo e existencialismo
- B4.6. Necesidade de categorizar racionalmente o real.
- B4.7. Cosmovisións científicas sobre o universo. A filosofía da natureza como admiración filosófica pola natureza.
- B4.8. Paradigma cualitativo organicista: universo aristotélico.
- B4.9. Universo máquina: visión mecanicista na Modernidade. Supostos epistemolóxicos do modelo heliocéntrico: procura das leis universais dun universo infinito. Determinismo, regularidade, conservación, economía e continuidade.
- B4.10. Visión contemporánea do Universo
- B4.11. Reencontro da filosofía e a física na teoría do caos.

Bloque 5: O ser humano dende a filosofía

- B5. 1.A reflexión filosófica sobre o ser humano e o sentido da existencia: antropoloxía filosófica
- B5.2. Implicacións filosóficas da evolución. Filosofía e bioloxía
- B5.3. A dialéctica natureza-cultura no proceso de antropoxénese e de construción da identidade propia humana
- B5.4. Visión grega. Heroe homérico: concepto socrático. Dualismo platónico. Animal racional e político aristotélico. Materialismo e individualismo helenista.
- B5.5. Pensamento medieval: creación á imaxe divina; nova concepción do corpo e a alma, da morte e da liberdade.
- B5.6. Renacemento: antropocentrismo e humanismo.
- B5.7. Modernidade e século XIX: razón, emocións e liberdade.
- B5.8. O ser humano na filosofía contemporánea.
- B5.9. Visións filosóficas orientais: budismo, taoísmo e hinduísmo
- B5.10. Algunhas claves sobre o sentido da existencia humana
- B5.11. Cuestión do sentido, a esencia e a existencia, o eu, a liberdade, a morte, o destino, o azar, a historia e a necesidade de transcendencia.
- B5.12. Reflexión filosófica sobre o corpo.
- B5.13. Teorías filosóficas sobre a relación mente e corpo.

Bloque 6: A racionalidade práctica: ética, filosofía política, estética, lóxica

- B6.1. Orixe da ética occidental: Sócrates fronte aos sofistas
- B6.2. A ética como reflexión sobre a acción moral: carácter, conciencia e madureza moral
- B6.3. Principais teorías sobre a moral humana
- B6.4. Procura da felicidade.
- B6.5. A boa vontade: Kant.
- B6.6. A xustiza como virtude ético-política.
- B6.7. Relativismo e universalismo moral.
- B6.8. Fundamentos filosóficos do estado
- B6. 9. Principais interrogantes da filosofía política.
- B6. 10. A xustiza segundo Platón.
- B6.11. O convencionalismo nos sofistas.
- B6.12. Realismo político: Maquiavelo.
- B6.13. Contractualismo: Hobbes, Locke, Rousseau e Montesquieu.
- B6.14. A paz perpetua de Kant.
- B6.15. Fundamentos filosóficos do capitalismo no século XIX. John Stuart Mill. Alienación e ideoloxía segundo Marx.
- B6.16. Disputa política entre Popper e a escola de Frankfurt.
- B6.17. Función do pensamento utópico.
- B6.18. Legalidade e lexitimidade.
- B6. 19. Capacidade simbólica. E. Cassirer
- B6. 20. Creatividade. H. Poincaré.
- B6.21. Estética filosófica: función e características.
- B6.22. A arte como instrumento de comprensión e expresión simbólica da realidade.
- B6.23. A estética filosófica e a capacidade simbólica do ser humano. A realidade desde a arte, a literatura e a música.

- B6. 24. Relación da arte coa ética, co coñecemento e coa técnica.
- B6.25. Sentimento, experiencia e xuízo estético. Beleza. Creación artística e sociedade. Abstracción artística e pensamento metafísico. A arte como xustificación ou como crítica da realidade.
- B6.26. Filosofía e arte. Filosofía e literatura. Filosofía e música.
- B6.27. Retórica, argumentación e lóxica: a comunicación desde a filosofía.
- B6. 28. Importancia da comunicación e a súa relación coa linguaxe, a verdade e a realidade.
- B6.29. Lóxica proposicional.
- B6.30. Retórica e composición do discurso.
- B6.31. Argumentación: regras e ferramentas do diálogo e a demostración de argumentos.
- B6.32. Filosofía da linguaxe: o problema filosófico dos conceptos universais e o erro argumentativo da xeneralización apresurada.
- B6.33. A filosofía e a empresa como proxecto racional.
- B6. 34. O modo metafísico de preguntar para deseñar un proxecto vital e de empresa.
- B6.35. Os procesos de cuestionamento e a importancia da definición de obxectivos.
- B6.36. Proceso de análise racional do conxunto dun sistema, dos elementos que o integran e da orde racional que subxace á estrutura lóxica dun proxecto, vital ou empresarial.
- B6.37. Importancia do diálogo e da defensa argumentativa de proxectos, fins e medios.
- B6.38. Deseño dun proxecto vital e laboral. Papel da Estética no desenvolvemento do pensamento creativo e innovador.
- B6.39. Importancia da ética para establecer o sistema de valores no traballo.
- B6.40. Razón crítica en tanto que reguladora da acción humana.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

PROCEDIMENTO DE AVALIACIÓN

Son fundamentais para os exames de comentario de texto os apuntes "Breve historia da Filosofía" sobre os que versa a proba de avaliación inicial. A avaliación inicial realizarase na 2ª semana de curso. As datas publícanse na web. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/408>

A avaliación é continua. Os alumnos teñen dúas probas escritas en cada trimestre nas que se comproba a consecución dos diferentes estándares de avaliación e particularmente os correspondentes ao bloque 1º de contidos transversais.

Deben asistir obrigatoriamente a elas para ser cualificados, deben asistir puntualmente (non máis aló dos 15 minutos do comezo), e se non é o caso deberán xustificar documentalmente a súa ausencia. Como norma xeral, se a xustificación se admite serán cualificados a partir do resultado daqueloutra proba á que teñan asistido; se non se admite aplicarase o criterio da ponderación que aparece abaixo.

As datas das probas son as publicadas na web. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/408>

Os alumnos coñecen dende o mesmo comezo do curso estas datas, polo que non deberían ter motivos para non estar en condicións de realízalas, agás enfermidade grave ou imprevistos e/ou causas de forza maior.

Como norma xeral, as probas obedecerán á comprobación da consecución de diferentes estándares de avaliación mediante un comentario de texto, no caso da primeira das datas do trimestre e mediante o desenvolvemento dunha cuestión temática relativa a algún dos estándares de aprendizaxe e a un léxico específico ou pregunta breve relativa a algún dos estándares, na segunda das datas. Cada proba será cualificada sobre 10 e nela farase constar o criterio de cualificación.

En cada trimestre a cualificación se calcula establecendo unha porcentaxe do 50% para cada exame; o alumno que acade un 7 ou máis nesa media ponderada e que teña realizado o traballo voluntario do trimestre poderá sumar ata 3 puntos na cualificación. O alumno que non acade o 7 non ten esa posibilidade. Só no caso de que se suspenderan as clases coma no mes de marzo o traballo trimestral substitúe ás probas escritas como instrumento de cualificación e tórnase obrigatorio para todos os alumnos e para o trimestre que corresponda.

No remate do curso e atendendo á avaliación continua a cualificación ordinaria se calcula atribuíndo unha porcentaxe á cualificación de cada unha das avaliacións: 25% para a cualificación da primeira avaliación, 35% para a segunda e 40% para a terceira.

Terase en conta, igualmente, ao remate do curso, a actitude amosada ao longo do curso cara a materia ata un máximo dun punto.

Na cualificación ordinaria de xuño, terase en conta ata un máximo dun punto e medio sobre a cualificación resultado da ponderación das avaliacións, considerando a realización do traballo trimestral voluntario -ata 1 punto- e a realización das tarefas e actividades propostas ao longo do curso (no caderno do profesor quedará reflectido isto en sentido favorable ou desfavorable ("+" ou "-" son marcas que indican se se realizaron as tarefas encomendadas ou non, e tamén pode haber comentarios escritos sobre a voluntariedade, esforzo, etc...).

De producirse a suspensión das clases a cualificación do alumno será a correspondente á media aritmética dos exames realizados ata o momento da suspensión (incluída a proba de avaliación inicial).

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá aos dous modelos de proba realizados no curso: un comentario de texto -50% da cualificación- unha cuestión temática para desenvolver relativa aos estándares de aprendizaxe -20%- e unha serie de conceptos filosóficos que o alumno deberá definir e relacionar con algunha/s das ramas da filosofía que se estudan na materia.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

As probas son o instrumento básico de cualificación, pero na avaliación final tamén o son o traballo ao longo do curso, as cualificacións das avaliacións anteriores e a asistencia a clase.

Por outra banda, o libro de texto é a fonte de información fundamental. O libro de texto é o manual de Filosofía 1º BAC de Miguel Angel Quintanar Martínez publicado polo consorcio editorial galego. Complementarase esa información coa doutras fontes proporcionada polo profesor ou obtida por conta dos alumnos; particularmente son fundamentais os apuntes sobre "Historia da Filosofía" sobre os que versa a proba de avaliación inicial.

Os textos susceptibles de comentario nas probas serán sempre textos que figuran no libro de texto. Algúns deles traballaranse previamente na aula. Os apuntes de historia serán básicos e esenciais para un bo comentario.

Na proba extraordinaria de setembro non bastará coa información do libro de texto, xa que logo os apuntes de historia da filosofía serán necesarios para realizar a parte da proba correspondente ao comentario de texto.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

O libro de texto é a fonte de información fundamental. Complementarase esa información coa doutras fontes proporcionada polo profesor ou obtida por conta dos alumnos; particularmente son fundamentais os apuntes sobre "Historia da Filosofía" sobre os que versa a proba de avaliación inicial.

Os textos susceptibles de comentario nas probas serán sempre textos que figuran no libro de texto. Algúns deles traballaranse previamente na aula. Os apuntes de historia serán básicos e esenciais para un bo comentario.

Na proba extraordinaria de setembro non bastará coa información do libro de texto, xa que logo os apuntes de historia da filosofía serán necesarios para realizar a parte da proba correspondente ao comentario de texto.

O alumnado que decida facer o traballo voluntario trimestral -que podería chegar a ser obrigatorio no suposto de suspensión das clases no trimestre correspondente- deberá manter un contacto permanente e continuado co profesor sobre as posibilidades de elección da materia traballada, a estruturación do traballo, a súa extensión, as fontes de información... etc, de xeito que sexa posible un seguimento da actividade desenvolvida persoalmente polo alumnado.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1: Contidos transversais

- B1.1. Ler comprensivamente e analizar de forma crítica textos significativos e breves, pertencentes a pensadores/as destacados/as

- B 1.2. Argumentar e razoar os propios puntos de vista sobre as temáticas estudadas na unidade, de forma oral e escrita, con claridade e coherencia
- B 1.3. Seleccionar e sistematizar información obtida de distintas fontes
- B 1.4. Analizar e argumentar sobre formulacións filosóficas, elaborando de xeito colaborativo esquemas, mapas conceptuais, táboas cronolóxicas e outros procedementos útiles, mediante o uso de medios e plataformas dixitais.

Bloque 2: O saber filosófico

- B2. 1. Coñecer e comprender a especificidade e a importancia do saber racional en xeral e do filosófico en particular, en tanto que saber que de comprensión e interpretación da realidade, valorando que a filosofía é, á vez, un saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a creatividade e a innovación.
- B2.2. Identificar as dimensións teórica e práctica da filosofía, os seus obxectivos, as características, as disciplinas, os métodos e as funcións, relacionándoa paralelamente con outros saberes de comprensión da realidade.
- B2. 3. Contextualizar histórica e culturalmente as problemáticas analizadas e expresar por escrito as achegas máis importantes do pensamento filosófico desde a súa orixe, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas, e argumentando as propias opinións ao respecto.
- B2.4. Comprender e utilizar con precisión o vocabulario filosófico fundamental, realizando un glosario de termos de xeito colaborativo mediante as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías.
- B2.5. Analizar de maneira crítica fragmentos de textos significativos e breves sobre a orixe, a caracterización e a vixencia da filosofía, identificando as problemáticas e solucións expostas, distinguindo as teses principais e a orde da argumentación, relacionando os problemas formulados nos textos co estudado na unidade e coa presentación doutros intentos de comprensión da realidade, como o científico e o teolóxico, ou outros tipos de filosofía, como a oriental.

Bloque 3: O coñecemento

- B3.1. Coñecer de modo claro e ordenado as problemáticas implicadas no proceso do coñecemento humano, analizadas desde o campo filosófico, os seus graos, as ferramentas e as fontes, e expor por escrito os modelos explicativos do coñecemento máis significativos
- B3.2. Explicar e reflexionar sobre o problema do acceso á verdade, identificando as problemáticas e as posturas filosóficas que xurdiron en torno ao seu estudo.

- B3.3. Analizar de forma crítica fragmentos de textos significativos sobre a análise filosófica do coñecemento humano, os seus elementos, as súas posibilidades e os seus límites, valorando os esforzos por alcanzar unha aproximación á verdade arredándose do dogmatismo, da arbitrariedade e dos prexuízos.
- B3.4. Coñecer e explicar a función da ciencia, os seus modelos de explicación, as súas características, os seus métodos e a tipoloxía do saber científico, expondo as diferenzas e as coincidencias do ideal e a investigación científica co saber filosófico, como pode ser a problemática da obxectividade ou a adecuación teoría-realidade, argumentando as propias opinións de xeito razoado e coherente.
- B3.5. Relacionar e identificar as implicacións da tecnoloxía, en tanto que saber práctico transformador da natureza e da realidade humana, reflexionando, desde a filosofía da tecnoloxía, sobre as relacións coa ciencia e cos seres humanos.
- B3.6. Analizar de xeito crítico fragmentos de textos filosóficos sobre a reflexión filosófica acerca da ciencia, a técnica e a filosofía, identificando as problemáticas e as solucións propostas, distinguindo as teses principais e a orde da argumentación, relacionar os problemas formulados nos textos co estudado na unidade e razoar a postura propia.
- B3.7. Entender e valorar a relación entre a filosofía e a ciencia.

Bloque 4: A realidade

- B4.1. Recoñecer e valorar a metafísica, disciplina que estuda a realidade en tanto que totalidade, distinguíndoa das ciencias, que versan sobre aspectos particulares desta.
- B4.2. Coñecer e explicar, desde un enfoque metafísico, os principais problemas que presenta a realidade.
- B4.3. Coñecer e comparar as explicacións dadas desde as grandes cosmovisións sobre o universo.
- B4.4. Elaborar táboas e/ou mapas conceptuais comparando os caracteres adxudicados historicamente ao Universo, entendido como totalidade do real, contextualizando historicamente e culturalmente cada cosmovisión e ampliando información mediante internet e/ou fontes bibliográficas.
- B4.5. Ler e analizar de xeito crítico textos filosóficos, epistemolóxicos e científicos sobre a comprensión da realidade, tanto desde o plano metafísico como desde o físico, usando con precisión os termos técnicos estudados, relacionar os problemas presentados nos textos co estudado nas unidades e razoar a postura propia.

Bloque 5: O ser humano dende a filosofía

- B5.1. Recoñecer en que consiste a antropoloxía filosófica.
- B5.2. Coñecer e explicar as implicacións filosóficas da evolución, en relación cos contidos metafísicos e cos/coas pensadores/as xa estudados/as.
- B5.3. Recoñecer e reflexionar, de maneira argumentada, sobre a interacción dialéctica entre o compoñente natural e o cultural que caracterizan o ser humano como tal, sendo o culturalmente adquirido condición para a innovación e a creatividade que caracterizan a especie.
- B5.4. Valorar os coñecementos adquiridos nesta unidade, rexeitando os prexuízos tanto etnocéntricos como por motivos físicos, e tamén as actitudes de intolerancia, inxustiza e exclusión.
- B5.5. Coñecer e reflexionar sobre as concepcións filosóficas sobre o ser humano como tal que se viñeron dando ao longo da filosofía occidental, comparando semellanzas e diferenzas entre as sucesivas formulacións, analizando criticamente a influencia do contexto sociocultural na concepción filosófica, e valorando algunhas formulacións diverxentes que abriron camiño cara á consideración actual da persoa.
- B5.6. Comparar a visión filosófica occidental, do ser humano coa visión filosófica oriental, o budismo, o taoísmo e o hinduísmo, e argumentar as opinións propias sobre semellanzas e diferenzas.
- B5.7. Disertar, de forma oral e escrita, sobre as temáticas intrinsecamente filosóficas no ámbito do sentido da existencia, como poden ser as cuestións do sentido, a esencia e a existencia, o eu, a liberdade, a morte, o destino, o azar, a historia ou a necesidade de transcendencia, entre outras.
- B5.8. Coñecer algunhas teorías filosóficas occidentais sobre o corpo humano, e reflexionar de xeito colaborativo e argumentar acerca dos puntos de vista propios.

Bloque 6: A racionalidade práctica: ética, filosofía política, estética, lóxica

- B6.1. Identificar a especificidade da razón na súa dimensión práctica, en tanto que orientadora da acción humana.
- B6.2. Recoñecer o obxecto e función da ética.
- B6.3. Coñecer e explicar as principais teorías éticas sobre a xustiza e a felicidade, e sobre o desenvolvemento moral.
- B6.4. Explicar a función, as características e os principais interrogantes da filosofía política, como a orixe e a lexitimidade do Estado, as relacións entre o individuo e o Estado ou a natureza das leis.

- B6.5. Coñecer as teorías e os conceptos filosóficos principais que estiveron na base da construción da idea de Estado e das súas funcións, apreciando o papel da filosofía como reflexión crítica.
- B6.6. Disertar de xeito oral e escrito sobre a utilidade do pensamento utópico, analizando e valorando a súa función, para propor posibilidades alternativas, proxectar ideas innovadoras e avaliar o xa experimentado.
- B6.7. Distinguir os conceptos de legalidade e lexitimidade.
- B6.8. Recoñecer a capacidade simbólica como elemento distintivo da especie humana
- B6. 9. Coñecer o campo da estética, reflexionando sobre as contribucións filosóficas realizadas por tres das construcións simbólicas culturais fundamentais.
- B6. 10. Relacionar a creación artística con outros campos como o da ética, o coñecemento e a técnica.
- B6.11. Analizar textos en que se comprenda o valor da arte, a literatura e a música como vehículos de transmisión do pensamento filosófico, utilizando con precisión o vocabulario específico propio da estética filosófica..
- B6.12. Reflexionar por escrito sobre algunha das temáticas significativas estudadas, argumentando as propias posicións, e ampliar en internet a información aprendida.
- B6.13. Entender a importancia da comunicación para o desenvolvemento do ser humano e as sociedades.
- B6.14. Coñecer en que consiste a lóxica proposicional e apreciar o seu valor para amosar o razoamento correcto e a expresión do pensamento como condición fundamental para as relacións humanas.
- B6.15. Coñecer as dimensións que forman parte da composición do discurso retórico, e aplicarlas na composición de discursos
- B6.16. Coñecer e utilizar as regras e as ferramentas básicas do discurso baseado na argumentación demostrativa.
- B6.17. Coñecer as posibilidades da filosofía na creación dun proxecto, en xeral, e no ámbito empresarial en particular, e valorar o seu papel potenciador da análise, a reflexión e o diálogo.
- B6. 18. Comprender a importancia do modo de "preguntar radical" da metafísica para proxectar unha idea ou un proxecto vital ou empresarial, facilitando os

procesos de cuestionamento e definición das preguntas radicais e as respostas a estas.

- B6. 19. Comprender o valor da teoría do coñecemento, a razón crítica e a lóxica para introducir racionalidade na orixe e no desenvolvemento dun proxecto.

- B6. 20. Valorar as técnicas do diálogo filosófico, a argumentación e a retórica para organizar a comunicación entre as partes e a resolución de negociacións e de conflitos, para xerar diálogo baseado na capacidade de argumentar correctamente, para definir e comunicar correctamente o obxectivo dun proxecto.

- B6.21. Valorar a capacidade da estética filosófica para favorecer o pensamento creativo e innovador que permite adaptarse e anticiparse aos cambios, xerando innovación e evitando o estancamento, valorando así a función e a importancia das persoas emprendedoras e innovadoras para a construción e o avance dunha cultura, e a transformación da realidade.

- B6.22. Comprender e apreciar a función axiolóxica da ética para establecer un sistema de valores que permita mellorar o clima laboral, comprendendo que os valores éticos son clave para lograr el equilibrio entre innovación, sustentabilidade e competitividade.

- B6.23. Coñecer e valorar a importancia da razón crítica para o avance dun proxecto persoal e colectivo.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A superación da avaliación final requirirá unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. En cada proba farase constar o criterio de cualificación.

En cada trimestre a cualificación se calcula establecendo unha porcentaxe do 50% para cada exame.

Contémplase a posibilidade de realizar traballo voluntario sobre tema do programa, autor ou obra filosófica, que permita ao alumnado que teña chegado ao 7 na media das probas do trimestre mellorar a súa cualificación ata o 10.

No remate do curso e atendendo á avaliación continua a **cualificación ordinaria** se calcula atribuíndo unha porcentaxe á cualificación de cada unha das avaliacións: 25% para a cualificación da primeira avaliación, 35% para a segunda e 40% para a terceira.

Terase en conta, igualmente, ao remate do curso, a actitude amosada ao longo do curso cara a materia ata un máximo dun punto e medio; considerando a realización do traballo trimestral voluntario -ata 1 punto- (sempre que non fose xa considerado para mellorar a cualificación da avaliación trimestral) e a realización das tarefas e actividades propostas ao longo do curso (no caderno do profesor quedará reflectido isto en sentido favorable ou desfavorable ("+" ou "-" son marcas que indican se se realizaron as tarefas encomendadas ou non, e tamén pode haber comentarios escritos sobre a voluntariedade, esforzo, etc...).

Cando un alumno amose comportamentos fraudulentos ou enganosos nas probas obterá unha cualificación de cero na proba correspondente.

Na cualificación **extraordinaria de setembro** só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá a unha proba escrita consistente nun comentario de texto -50% da cualificación- e a restante porcentaxe no desenvolvemento dunha cuestión temática relativa aos estándares de aprendizaxe e a unha serie de conceptos filosóficos que o alumno deberá definir e relacionar con algunha/s das ramas da filosofía que se estudan na materia.

En todo caso na proba farase constar a ponderación das distintas cuestións.

D) ANTROPOLOXÍA- 1º BAC

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar.

Bloque 1.- A Antropoloxía como saber **Outubro e Novembro**

ANTB1.1.1. Identifica e distingue, de xeito claro e razoado, o campo de estudo da antropoloxía (CAA) (CCL) **Setembro**

ANTB1. 1.2. Diferenza a súa metodoloxía e as técnicas ao respecto doutras ciencias e saberes (CMCCT) (CCEC) **Outubro**

ANTB1. 2.1. Define e concreta con precisión o obxecto peculiar de estudo das ramas da antropoloxía, distinguindo cada unha a través de textos, e realiza unha presentación empregando as tecnoloxías da información e da comunicación (CMCCT), (CCL), (CD) **Outubro**

ANTB1. 3.1. Distingue sinteticamente as características propias das escolas antropolóxicas, elaborando un mapa conceptual (CAA) (CCL) **Novembro**

ANTB1. 4.1. Diferenza e explica a antropoloxía con respecto a outros saberes e outras ciencias sociais (CCL) (CAA) **Novembro**

Bloque 2 Antropoloxía física: hominización e humanización **Decembro e Xaneiro**

ANTB2.1.1. Reproduce a liña filoxenética humana, utilizando para iso recursos das tecnoloxías da información e da comunicación (CAA) (CMCCT) (CD) **Decembro**

ANTB2.1.2. Recoñece probas sobre a evolución (CAA) (CMCCT) (CD) **Decembro**

ANTB2.2.1. Describe a estrutura e a funcionalidade do sistema nervioso e do endócrino, recorrendo ás tecnoloxías da información e da comunicación (CD), (CCL), (CMCCT) **Decembro**

ANTB2. 3.1. Describe e explica, mediante ferramentas informáticas, a orixe e a evolución de especie humana (CD) (CCL) **Decembro e Xaneiro**

ANTB2. 3.2. Constrúe a árbore xenealóxica dos homínidos ata a explosión cultural, e plásmoa nunha produción audiovisual (CAA) (CCL) (CSIEE) (CD) **Xaneiro**

ANTB2. 4.1. Identifica a relación dialéctica entre o innato e o adquirido a partir da diferenciación de teorías e modelos (CCL) (CAA) **Xaneiro**

ANTB2 5.1. Describe a achega da antropoloxía e da arqueoloxía ao coñecemento da evolución humana (CCEC) (CCL) **Xaneiro**

ANTB2. 5.2. Delimita o percorrido que vai polos grandes períodos da evolución sociocultural (Paleolítico, Neolítico, revolución urbana e sociedade industrial), e elabora mapas conceptuais. (CCEC) (CCL) **Xaneiro**

ANTB2 6.1 Identifica e describe mediante pequenos textos a complexidade do ser humano, a través da súa peculiar unidade e diversidade.(CCL) (CCEC) **Xaneiro**

Bloque 3. Antropoloxía cultural **Febreiro e Marzo**

ANTB3. 1.1. Define os trazos característicos da cultura (CCEC) (CCL) (CSC) **Febreiro**

ANTB3. 1.2. Identifica diversas perspectivas na súa concepción (CCEC) (CSC) **Febreiro**

ANTB3 2.1. Describe o significado da interiorización da cultura (CCL) **9 de Febreiro**

ANTB3 2.2. Identifica e define os axentes e os procesos de endoculturación (CCL) (CSC) **Febreiro**

ANTB3 3.1. Analiza algún elemento cultural do seu contorno e compárao adecuadamente con outras manifestacións culturais, distinguindo as perspectivas EMIC e ETIC (CCEC) (CSC) (CSIEE) **Febreiro**

ANTB3 4.1. Describe, analiza e explica algún elemento cultural do seu contorno, comprendendo a complexidade da diversidade cultural global e de Galicia (CCL) (CSC) (CSIEE) (CCEC) **Febreiro**

ANTB3 5.1. Recoñece, a partir dunha listaxe de trazos culturais e sociais, os elementos característicos da sociedade global (CCEC) (CSC) **Marzo**

ANTB3 6.1. Describe a través dos seus trazos as producións culturais, e distingue as materiais das inmateriais (CCEC) (CSC) (CCL) **6 de Marzo**

ANTB3 6.2. Describe con argumentación producións materiais e inmateriais de Galicia (CCL) (CCEC) (CSC) **Marzo**

ANTB3 7.1. Identifica relacións entre usos lingüísticos e trazos culturais. (CCL) (CCEC) (CSC) **Marzo**

ANTB3 7.2. Identifica as relacións entre lingua e cosmovisión, tendo Galicia como exemplo (CCL) (CCEC) (CSC) **Marzo**

ANTB3 8.1. Identifica os elementos característicos da arte e da técnica, e diferéncias desde unha óptica histórica e antropolóxica (CCL) (CCEC) (CSC) **Marzo**

ANTB3 9.1. Identifica, a través de pequenos textos, os aspectos formais e semióticos do fenómeno relixioso (CCL) (CCEC) **Marzo**

ANTB3 9.2. Define os principais paradigmas teóricos para a súa interpretación (CAA) (CCEC) (CCL) **Marzo**

ANTB3 10.1. Identifica en pequenos textos os fundamentos antropolóxicos do saber (CCL) (CAA) **Abril**

Bloque 4. Antropoloxía social **Abril e Maio**

ANTB4. 1.1. Recoñece e describe a sociabilidade e a socialización como trazos inherentes ao ser humano (CCL) (CAA) (CCEC) **Abril**

ANTB4 2.1. Describe os procedementos de produción de bens (CCL) (CAA) (CSIEE) **Abril**

ANTB4 2.2. Recoñece os principais tipos de intercambio e as bases da economía, e exemplifícaos na nosa comunidade. (CSIEE) (CAA) (CCEC) **Abril**

ANTB4 3.1. Identifica dun xeito concreto os mecanismos de reprodución social e, especialmente, os trazos típicos da sexualidade. (CAA) (CCEC) **Abril**

ANTB4 4.1. Analiza e describe os sistemas terminolóxicos sobre o parentesco, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación (CCL) (CAA) (CD) **Maio**

ANTB4 4.2. Analiza as modalidades de organización domésticas e os sistemas de parentesco, prestándolle especial atención á realidade galega. (CAA) (CCEC) **Maio**

ANTB4 5.1. Analiza e identifica as relacións entre individuos (CCL) (CAA) (CCEC)(CSC) **Maio**

ANTB4 5.2. Describe o mantemento dunha cohesión política e a resolución dos conflitos por medio de guerras (CCL) (CCEC) **Maio**

ANTB4 6.1. Recoñece, a través de pequenos fragmentos, o significado da pertenza a grupos estratificados (CCL) (CAA) (CCEC) **Maio**

ANTB4 6.2. Describe a relación dos grupos cos poderes establecidos, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación (CD) (CAA) (CCEC) (CSC) **Maio**

Bloque 5. Antropoloxía filosófica- Xuño

ANTB5 1.1. Describe, de xeito sinxelo, a orixe da antropoloxía filosófica a comezos do século XX e os seus antecedentes máis afastados (CCL) (CAA) (CCEC) Xuño

ANTB5 2.1. Identifica, dun xeito concreto, os trazos distintivos do enfoque filosófico sobre a especificidade humana, desde os puntos de vista simbólico e histórico, en fragmentos filosóficos (CCL) (CAA) Xuño

ANTB5 3.1. Describe o logos e a praxis como dimensións características do suxeito humano (CCL) (CAA) (CCEC) Xuño

ANTB5 4.1. Analiza e describe o sentido da vida e da morte tomando como referencia a conciencia da propia finitude, a través de fragmentos filosóficos e literarios (CCL) (CAA) (CCEC) 15 de Xuño

ANTB5 5.1. Diferencia os instintos animais básicos da plasticidade da dinámica humana (CCL) (CCEC) 19 de Xuño

ANTB5 5.2. Identifica os trazos característicos da racionalidade e a afectividade como dimensións que conforman as bases éticas da persoa, mediante pequenos fragmentos filosóficos, literarios ou cinematográficos. (CCL) (CAA) (CCEC) Xuño

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación. O alumno debe ser capaz de redactar un escrito que leve por título ese contido cunha extensión de cando menos 15 liñas.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 1. A antropoloxía como saber

B 1.1. Características, obxecto, método e técnicas dos estudos antropolóxicos

B 1.2. Ramas da antropoloxía: física, cultural, social e filosófica

B 1.3. Escolas antropolóxicas

B 1.4. A antropoloxía e outras ciencias sociais

Bloque 2. Antropoloxía física: hominización e humanización

B 2.1. Liña filoxenética humana

B 2.2. Bases fisiolóxico-biolóxicas do comportamento humano

B 2.3. Proceso de humanización: explosión cultural

B 2.4. Relación dialéctica entre o innato e o adquirido

B 2.5. Antropoloxía e arqueoloxía: do Paleolítico ao xurdimento dos primeiros estados modernos

B 2.6. Unidade e diversidade do ser humano

Bloque 3. Antropoloxía cultural

B 3.1. Concepto de cultura

B 3.2. Interiorización da cultura: axentes e procesos de endoculturación

B 3.3. Análise da cultura: perspectivas EMIC e ETIC

B 3.4. Dinámica das culturas e diversidade cultural

B 3.5. Sociedade global

B 3.6. Producións culturais

B 3.7. Linguaxe

B 3.8. Arte e técnica

B 3.9. Relixión

B 3.10. Saber

Bloque 4. Antropoloxía social

B 4.1. Sociabilidade constitutiva do ser humano

B 4.2. Produción de bens e economía

B 4.3. Reprodución social e sexualidade

B 4.4. Relacións de parentesco

B 4.5. Lei, orde e conflito. Guerras e xurdimento do Estado

B 4.6. Tratamento das diferenzas sociais

Bloque 5. Antropoloxía filosófica

B 5.1. Orixe da antropoloxía filosófica

B 5.2. Análise filosófica da especificidade humana

B 5.3. Conciencia da finitude. Historia, vida e morte

B 5.4. Racionalidade, emotividade e conciencia moral

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

A avaliación é continua. Os alumnos teñen unha proba escrita en cada trimestre nas que amosen o coñecemento e comprensión dos contidos. Deben asistir obrigatoriamente a elas para ser cualificados, deben asistir puntualmente (non máis aló dos 15 minutos do comezo), e se non é o caso deberán xustificar documentalmentemente a súa ausencia. De se considerar oportuna a xustificación serán cualificados a partir do traballo na aula e que se reflicte no seu caderno. O mesmo se fará se as datas das avaliacións que fixe a Xefatura de estudos impide ter unha cualificación baseada nas probas, por ser anteriores as datas daquelas á destas.

Os alumnos coñecen dende o comezo do curso estas datas, polo que non deberían ter motivos para non estar en condicións de realizalas, agás enfermidade grave ou imprevistos de forza maior.

Terase en conta, igualmente, ao remate do curso, a actitude amosada ao longo do curso cara a materia.

Por outra banda, será avaliado o traballo cotiá do alumno a través, non só da actitude na aula cara á materia (preguntas, intervencións, voluntariedade...) senón tamén a partir das actividades que se lles van pedindo aos alumnos no transcurso das clases e dos meses e que deben ter recollidas en papel e manuscritas ou en formato dixital, e que serán avaliadas cando o profesor precise concretar a cualificación. Insistindo en que a avaliación é continua, isto reflíctese non só nos contidos esixidos nas probas senón tamén nas formas de traballar e nas actitudes; o alumno está permanentemente sometido a avaliación e iso inclúe a disposición cara á materia e o traballo continuado tanto na casa como na aula.

O alumno que amose habitualmente desidia no traballo, desinterese, desobediencia en relación as demandas de traballo por parte do profesor,

ausencias reiteradas as clases de maneira inxustificada... e que, particularmente, non teña realizadas as actividades que ao longo das avaliacións se teñan solicitado dificilmente poderá ter unha avaliación positiva.

O alumno que, con independencia do sinalado antes, manteña un comportamento contrario ao que é a honestidade, honorabilidade e esforzo no traballo; comportamento que inclúe condutas como as de quen copia nos exames, ou nos traballos encomendados –sexa doutro compañeiro ou outra fonte-, ou as de quen dalgún xeito se serve do engano ou de actos fraudulentos de calquera índole (por ex. Presentar un documento médico falso para xustificar non entregar un traballo no prazo... etc.) ou condutas similares as descritas será avaliado negativamente na avaliación correspondente, que de ser a derradeira do curso, pode levar ao alumno a ter que aprobar a materia na proba extraordinaria de setembro.

Como norma xeral, as probas obedecerán á comprobación da consecución de diferentes estándares de aprendizaxe traballados na aula e o alumnado poderán contar co material de traballo que tivera sido empregado para as diferentes actividades do trimestre para a realización da proba. Cada proba será cualificada sobre 10 e nela farase constar o criterio de cualificación.

No remate do curso e atendendo á avaliación continua a cualificación ordinaria se calcula atribuíndo unha porcentaxe á cualificación de cada unha das avaliacións: 30% para a cualificación da primeira avaliación, 30% para a segunda e 40% para a terceira.

Terase en conta, igualmente, ao remate do curso, a actitude amosada ao longo do curso cara a materia ata un máximo de dous puntos.

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá ao modelo de probas realizadas no curso.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

As probas son o instrumento básico de cualificación, pero na avaliación final tamén o son o traballo ao longo do curso, as cualificacións das avaliacións anteriores e a participación na clase.

Dado o carácter desta disciplina, esta debe desenvolverse preferentemente desde un punto de vista transversal e práctico. Seguirase o guiión da lexislación para ir traballando os diferentes contidos da materia a través dos estándares correspondentes. Inclúranse prácticas de traballo individual e cooperativo. Os traballos versarán fundamentalmente sobre a presentación de contidos da materia a partir dos estándares de avaliación e servíndose de instrumentos de información e investigación coma artigos, vídeos, documentais, lecturas ou películas relacionadas con aspectos curriculares da materia. Non hai libro de texto e os materiais de traballo serán proporcionados polo profesor na aula ou ben a través da [páxina web do centro.](http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/869)

Voluntariamente, farán un traballo trimestral na casa, sobre un tema do programa e que servirá para sumar ata 3 puntos sobre a cualificación do exame (sempre que o alumno teña acadado un 7 na proba escrita) ou ben será o instrumento fundamental de cualificación de repetirse a situación do pasado mes de marzo (en tal caso o traballo perde a condición de voluntario e tórnase obrigatorio).

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1.- A Antropoloxía como saber

- B.1.1. Delimitar e precisar o campo de estudo da antropoloxía, así como a súa metodoloxía e as súas técnicas
- B.1.2. Definir e concretar o obxecto peculiar de estudo das ramas da antropoloxía
- B.1.3. Distinguir as peculiaridades das escolas antropolóxicas
- B.1.4. Diferenciar a antropoloxía doutras ciencias sociais

Bloque 2.- Antropoloxía física: hominización e humanización

- B.2.1. Establecer a lixa filoxenética humana, dando conta das probas sobre a evolución

B.2.2. Describir, a través das tecnoloxías da información e da comunicación, as bases fisiolóxico-biolóxicas do comportamento humano desde a estrutura e a funcionalidade dos sistemas nervioso e endócrino

B.2.3. Describir a orixe e a evolución da especie humana, e a arbore xenealóxica dos homínidos ata a explosión cultural

B.2.4. Recoñecer a relación dialéctica entre o innato e o adquirido a partir de diversas teorías e modelos

B.2.5. Concretar a achega da arqueoloxía aos estudos antropolóxicos, amosando o percorrido que vai polos grandes períodos da evolución sociocultural: Paleolítico, Neolítico, revolución urbana e sociedade industrial

B.2. 6 Describir a complexidade do ser humano a través da súa peculiar unidade e diversidade

Bloque 3. Antropoloxía cultural

B.3. 1. Definir o termo cultura, asumindo a súa complexidade desde diversos puntos de vista

B.3.2. Describir a interiorización da cultura, salientando os axentes e os procesos da endoculturación.

B.3. 3. Analizar a cultura, distinguindo as perspectivas EMIC e ETIC

B.3. 4. Describir as dinámicas das culturas e a diversidade cultural

B.3. 5. Describir os elementos característicos da sociedade global.

B.3.6. Describir as producións culturais e distinguir as materiais das inmateriais.

B.3. 7. Identificar as relacións entre usos lingüísticos e trazos culturais

B.3. 8. Describir os elementos característicos da arte e da técnica, desde unha óptica histórica e antropolóxica

B.3. 9. Identificar os aspectos formais e semióticos do fenómeno relixioso, así como os principais paradigmas teóricos para a súa interpretación.

B.3. 10. Describir os fundamentos antropolóxicos do saber

Bloque 4. Antropoloxía social

B4. 1. Describir a sociabilidade e a socialización como trazos inherentes ao ser humano.

B4. 2. Analizar os procedementos de produción de bens, así como as bases e os tipos de intercambio económico

B4. 3. Analizar os mecanismos de reprodución social e, especialmente, a comprensión da sexualidade

B4. 4. Analizar e describir os sistemas terminolóxicos e as teorías sobre o parentesco.

B4. 5. Analizar as relacións entre individuos, o mantemento dunha cohesión política e a resolución das conflitos por medio de guerras

B4. 6. Recoñecer o significado de pertenza a grupos estratificados e a súa relación co poder

Bloque 5. Antropoloxía filosófica

B5. 1. Describir as orixes mediatas e inmediatas da antropoloxía filosófica

B5. 2. Caracterizar os trazos distintivos do enfoque filosófico sobre a especificidade humana, desde os puntos de vista simbólico e histórico.

B5. 3. Describir a estrutura da subxectividade humana: logos e praxis

B5. 4. Analizar o sentido da vida e da morte desde a conciencia da propia finitude.

B5. 5. Analizar a racionalidade e a afectividade como dimensións que conforman as bases éticas da persoa.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A superación da avaliación requirirá unha cualificación igual ou superior a 5 puntos sobre 10. En cada proba farase constar o criterio de cualificación.

Á marxe do que o decreto establece sobre avaliación e promoción do alumnado de BAC son tamén criterios de cualificación establecidos polo Departamento os que se indicaron arriba sobre a avaliación continua, o traballo constante, a actitude e o comportamento honorable.

En relación coa obtención do título de Bacharelato o artigo 37 do Decreto establece os requisitos e tratándose dunha materia de libre configuración non terá especial relevancia, salvo que deba ser superada.

O artigo 34 no seu punto 3 afirma que *"Só poderán presentarse a esta avaliación os alumnos e as alumnas que obtivesen avaliación positiva en todas as materias. Para estes efectos, só se computarán as materias que como mínimo o*

alumno ou a alumna deben cursar en cada un dos bloques. No bloque de materias de libre configuración autonómica só se computará Lingua Galega e Literatura, con independencia de que os alumnos e as alumnas poidan cursar máis materias do devandito bloque"

Agora ben, á hora de promocionar de 1º a 2º de BAC, o artigo 35 establece que poderán facelo cando teñan avaliación negativa en dúas materias como máximo; engadindo que "*Para os efectos deste apartado, só se computarán as materias que como mínimo o alumno ou a alumna deban cursar en cada un dos bloques. No bloque de materias de libre configuración autonómica só se computará Lingua Galega e Literatura, con independencia de que os alumnos poidan cursar máis materias do devandito bloque*". De interpretarse isto ben, a conclusión é que resulta indiferente a cualificación en Antropoloxía para a promoción.

E) FILOSOFÍA- 4º ESO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

BLOQUE 1.- A filosofía

FIB1.1.1. Define e utiliza conceptos como filosofía, mito, logos, saber, opinión, abstracto, concreto, razón, sentidos, arché, causa, monismo, dualismo, pluralismo, substancia ou prexuízo, e labora un glosario con eles. (CAA) **setembro**

FIB1.1.2. Distingue entre, coñecer, opinar, argumentar, interpretar, razoar, analizar, criticar, descubrir, crear. (CCL) **setembro**

FIB1.2.1. Explica as diferenzas entre a explicación racional e mitolóxica, en comparación tamén con algunhas características xerais das filosofías orientais. (CCEC) **setembro**

FIB1.2.2. Le textos interpretativos e descritivos da formación do Cosmos e o ser humano, pertencentes ao campo mitolóxico e os campo racional, e extrae semellanzas e diferenzas nas formulacións. (CCL) **setembro**

FIB1.3.1. Describe as primeiras respostas presocráticas á pregunta polo arché, coñece os seus autores e reflexiona por escrito sobre as solucións interpretación da realidade expostas por Heráclito, Parménides e Demócrito. (CCEC; CCL) **setembro**

FIB1.4.1. Compara a interpretación do ser humano e a sociedade defendida por Sócrates coa exposta por Protágoras, e argumenta a súa propia postura. (CSC) **setembro**

FIB1.5.1. Realiza pequenos ensaios, argumentando as súas opinións de xeito razoado, no que pretenda dar sentido a algún conxunto de experiencias. (CAA; CCL) **outubro**

FIB1.6.1. Diserta sobre as posibilidades da filosofía segundo as súas funcionalidades. (CCL) outubro

BLOQUE 2.- Identidade persoal

FIB2.1.1. Define e utiliza conceptos como personalidade, temperamento, carácter, conciencia, inconsciencia, condutismo, cognitivismo, psicoloxía humanística, psicanálise, e elabora un glosario con eses termos. (CCL) outubro

FIB2.2.1. Define e caracteriza o que é a personalidade. (CCL) outubro

FIB2.3.1. Coñece as teses fundamentais sobre a personalidade e argumenta sobre iso. (CCL) outubro

FIB2.4.1. Le textos literarios nos que se analiza a personalidade dos personaxes, identifica os trazos e os tipos de personalidade, e reflexiona por escrito sobre a temática. (CAA; CCL) outubro

FIB2.5.1. Analiza o que se entende por inconsciente. (CCEC) outubro

FIB2.6. 1. Le e analiza textos filosóficos, literarios ou científicos cuxo punto de reflexión sexa a herdanza adquirida na formación da personalidade, incidindo no autoconecemento. (CAA, CCL, CMCCT) outubro

FIB2.7.1. Investiga e selecciona información significativa sobre conceptos fundamentais de filosofía da mente. (CCL; CD) novembro

FIB2.8.1. Define e utiliza con rigor conceptos como motivación, emoción, sentimento, necesidades primarias e secundarias, autorrealización, vida afectiva e frustración. (CCL) novembro

FIB2.9.1. Explica as teses máis importantes da teoría cognitiva acerca do coñecemento e a motivación. /CAA) novembro

FIB2.10.1. Explica as ideas centrais da teoría humanística sobre a motivación e expresa a súa opinión razoada ao respecto. (CAA; CCL) novembro

FIB2.10.2. Explica e compara a visión sobre a motivación da teoría cognitivista e a da teoría humanística sobre a motivación. (CAA) novembro

FIB2.11.1. Analiza e argumenta sobre textos breves e significativos de autores salientables sobre as emocións, e argumenta por escrito as propias opinións. (CCL) novembro

FIB2. 12.1. Analiza textos e diserta sobre a incidencia das emocións, como a frustración, o desexo ou o amor, entre outras, na conduta humana. (CCL; CSC) novembro

FIB2.13.1. Argumenta sobre o papel das emocións para estimular a aprendizaxe, o rendemento, o logro de obxectivos e a resolución de problemas, entre outros procesos (CAA; CCL) **novembro**

FIB2.14.1. Analiza textos en que se describe o papel das emocións como estímulo da iniciativa, a autonomía e o emprendemento. (CCL; CSIEE) **novembro**

FIB2.15.1. Desenvolve de forma colaborativa un glosario para publicar en internet, coa terminoloxía filosófica da unidade (CD; CSC) **novembro**

FIB2.16.1. Explica a teoría da alma de Platón. (CCEC) **novembro**

FIB2.16.2. Explica a teoría da alma de Aristóteles. (CCEC) **novembro**

FIB2.16.3. Argumenta a súa opinión sobre a relación entre o corpo e a mente ou a alma. (CAA) **decembro**

FIB2.17.1. Explica o que é a introspección segundo Agostiño de Hipona, utilizando este tipo de pensamento en primeira persoa para describirse a si mesmo/a. (CAA) **decembro**

FIB2.18.1. Expón o significado da tese de Descartes "Penso, logo existo". (CCEC) **decembro**

FIB2.18.2. Expón as súas reflexións sobre as implicacións do materialismo na súa descripción do ser humano (CCEC; CSC) **decembro**

FIB2.19.1. Explica o que é a vontade. (CCL) **decembro**

FIB2.20.1. Argumenta desde o plano filosófico, sobre o papel das emocións na consideración do ser humano en canto tal (CCL) **decembro-xaneiro**

FIB2.21. 1. Expresa e desenvolve a idea de home como proxecto. (CCL; CSIEE) **decembro-xaneiro**

BLOQUE 3.- Socialización

FIB3.1.1. Define e utiliza conceptos como individualidade, alteridade, socialización, estado de natureza, dereitos naturais, contrato social, respecto, propiedade, Estado, lexitimación, institucionalización, rol, status, conflito e cambio social e globalización. (CCL; CSC) **xaneiro**

FIB3.2. 1. Define e explica o significado dos conceptos de cultura e de sociedade, facendo referencia aos compoñentes socioculturais que hai no ser humano. (CCEC; CCL) **xaneiro**

FIB3.3. 1. Expresa algúns dos principais contidos culturais, como son as institucións, as ideas, as crenzas, os valores, os obxectos materiais, etc. (CCEC) **xaneiro**

FIB3.3.2. Coñece os niveis aos que se realiza a internalización dos contidos culturais dunha sociedade; é dicir, a nivel biolóxico, afectivo e cognitivo. (CAA; CCEC) **xaneiro**

FIB3.4.1. Describe a socialización primaria e secundaria. (CSC) **xaneiro- febreiro**

FIB3.5.1. Explica as teses fundamentais sobre a orixe da sociedade e o Estado. (CSC) **xaneiro- febreiro**

FIB3.6.1. Explica o que é unha civilización e pon exemplos fundamentados, e investiga e reflexiona sobre as semellanzas e as diferenzas entre oriente e occidente. (CAA; CCEC; CSC) **febreiro**

FIB3.7.1. Explica o que é a comunicación e reflexiona sobre as vantaxes e os inconvenientes cando a ferramenta para ela son as novas tecnoloxías. (CD) **febreiro**

FIB3.8.1. Reflexiona por escrito sobre o papel activo dun/dunha mesmo/a no seu contexto sociocultural, como ser capaz de innovar e xerar cambios culturais. (CCL; CSIEE) **febreiro**

FIB3.9.1. Coñece o relativismo cultural e o etnocentrismo, e reflexiona sobre eles, expresando conclusións propias e achegando exemplos con feitos investigados e contrastados en internet. (CAA; CCEC; CD) **febreiro**

BLOQUE 4.-Pensamento

FIB4.1.1. Define e utiliza conceptos como razón, sentidos, experiencia, abstracción, universalidade, sistematicidade, racionalismo, dogmatismo, empirismo, límite, intelixencia, intelixencia emocional, certeza e erro. (CCL) **febreiro - marzo**

FIB4.1.2. Explica o que é a racionalidade e describe algunhas das súas características. (CCL) **marzo**

FIB4.2.1. Explica a concepción sobre as posibilidades da razón. (CCL) **marzo**

FIB4.3.1. Identifica as dúas posibilidades de aplicación da racionalidade teórica e práctica. (CAA; CCEC) **marzo**

FIB4.4.1. Explica as teses centrais da teoría da intelixencia emocional. (CSC) **marzo**

FIB4.4.2. Argumenta sobre a relación entre a razón e as emocións (CCL; CSC) **marzo**

FIB4.5.1. Define algúns tipos de verdade, como son a verdade como correspondencia, a verdade segundo o pragmatismo americano e a verdade desde o perspectivismo. (CCL) **marzo**

FIB4.5.2. Reflexiona sobre a parte positiva de equivocarse e a importancia do erro como posibilidade de procura de novas estratexias e solucións. (CAA; CSIEE) **marzo**

BLOQUE 5.- Realidade e metafísica

FIB5.1. 1. Define e utiliza conceptos como metafísica, realidade, pregunta radical, esencia, natureza, cosmos, caos, creación, finalismo, contingente, mecanicismo e determinismo. (CCL) **marzo**

FIB5.1. 2. Define o que é a metafísica, o seu obxecto de coñecemento e o seu modo característico de preguntar sobre a realidade. (CCEC) **marzo**

FIB5.2.1. Expresas as dúas posibles respostas á pregunta pola orixe do Universo (é eterno ou foi creado), e expón as súas reflexións sobre as implicacións relixiosas e filosóficas de ambas as dúas. (CAA; CCEC; CMCCT) **marzo**

FIB5.2.2. Expón as dúas posturas sobre a cuestión acerca de se o Universo ten unha finalidade, unha dirección, ou se non a ten, e argumenta filosoficamente a súa opinión ao respecto. (CAA; CMCCT) **marzo**

FIB5.2.3. Analiza textos cuxo punto de reflexión é a realidade física que nos rodea e os interrogantes filosóficos que suscita. (CCL) **marzo**

FIB5.3.1. Define o que é o determinismo e o indeterminismo, no marco da reflexión sobre se existe unha orde no Universo rexida por leis. (CMCCT) **marzo - abril**

FIB5.4.1. Coñece as teses centrais do vitalismo de filósofos/as que reflexiona sobre a vida. (CCEC) **abril**

FIB5.4.2. Analiza textos literarios, filosóficos e científicos que versan sobre temas metafísicos como a existencia, a morte, o devir histórico ou o lugar do individuo na realidade, e expón as súas propias reflexións ao respecto. (CCL) **abril**

BLOQUE 6.- Transformación

FIB6.1.1. Define e utiliza conceptos como vontade, liberdade negativa, liberdade positiva, autodeterminación, libre albedrío, determinismo, indeterminismo e condicionamento. (CSC) **abril**

FIB6.1.2. Analiza textos breves sobre o tema da liberdade, e argumenta a propia opinión. (CSC) **abril**

FIB6.2.1. Explica o que é o libre albedrío e a facultade humana da vontade. (CCL) **abril**

FIB6.3.1. Expón as súas reflexións sobre a posibilidade de que exista ou non o libre albedrío, tendo en conta os avances no coñecemento da xenética e a neurociencia. (CMCCT; CSC) **abril - maio**

FIB6.4.1. Argumenta sobre as posibilidades do ser humano de actuar libremente, tendo en conta que é un ser natural. (CCL; CSC) **maio**

FIB6.5.1. Expresa diferentes posturas de filósofos en torno ao tema da liberdade. (CSC) **maio**

FIB6.6.1. Define e utiliza conceptos como estética, creatividade, sinapse neuronal, imaxinación, pensamento diverxente, pensamento converxente e serendipia. (CCL; CMCCT) **maio**

FIB6.7.1. Le e comenta textos breves e significativos sobre o mecanismo de aparición de ideas novas. (CAA; CCL) **maio**

FIB6.8.1. Analiza textos de literatura fantástica, considerando os elementos especificamente creativos e reflexionando sobre eles. (CCL; CSIEE) **maio- xuño**

FIB6.9.1. Explica as fases do proceso creativo. (CSIEE) **xuño**

FIB6.10.1. Utiliza a técnica de desenvolvemento da creatividade coñecida como de revisión de supostos e inversión, e aplícaa sobre algunha teoría filosófica ou científica. (CAA) **xuño**

FIB6. 10.2. Explica as principais técnicas de desenvolvemento da creatividade (CSIEE) **xuño**

FIB6.11.1. Utiliza de forma colectiva a técnica do brainstorming para reflexionar sobre temas filosóficos tratados durante o curso. (CAA; CSC) **xuño**

FIB6.12.1. Argumenta sobre o papel da liberdade como condición fundamental para a creación, e razoa a súa opinión. (CCL; CSC) **xuño**

FIB6.13.1. Explica as características das persoas especialmente creativas e algunhas das formas en que pode potenciarse esta condición. (CCEC; CSIEE) **xuño**

FIB6.14. 1. Argumenta sobre a importancia de asumir riscos e saír da chamada zona de confort para alcanzar metas e lograr resultados creativos e innovadores. (CSIEE) **xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

BLOQUE 1.- A filosofía

B1.1. Conceptos do bloque "A filosofía": filosofía, mito, logos, saber, opinión, abstracto, concreto, razón, sentidos, arché, causa, monismo, dualismo, pluralismo, substancia, prexuízo, etc

B1.2. Modos de pensar: coñecer, opinar, argumentar, interpretar, razoar, analizar, criticar, descubrir, crear

B1.3. Explicación racional (logos) e mitolóxica (mito).

B1.4. Comparativa de textos míticos e racionais ao respecto da cosmoxénese e a antropoxénese.

B1.5. A pregunta polo arché nos presocráticos: solucións de Heráclito, Parménides e Demócrito.

B1.6. O individuo e a polis en Sócrates e en Protágoras.

B1.7. A necesidade de dar sentido como consubstancial ao ser humano

B1.8. Funcións da filosofía nas súas vertentes teórica e práctica.

BLOQUE 2.- Identidade persoal

B2.1. Conceptos do bloque "Identidade persoal": personalidade, temperamento, carácter, conciencia, inconsciencia, condutismo, cognitivismo, psicoloxía humanística, psicanálise, etc.

B2.2. A personalidade.

B2.3. Teorías sobre a personalidade

B2.4. Etapas do desenvolvemento da identidade persoal. Tipos de personalidade.

B2.5. O inconsciente na psicanálise

B2.6. O innato e o adquirido na formación da personalidade.

- B2.7. A filosofía da mente e a neurociencia
- B2.8. A motivación e os conceptos asociados: emoción, sentimento, necesidades primarias e secundarias, autorrealización, vida afectiva e frustración.
- B2.9. A motivación desde a teoría cognitiva: coñecemento e motivación.
- B2.10. Teoría humanística sobre a motivación. Diferenzas coa teoría cognitivista.
- B2.11. Condición afectiva humana
- B2.12. Impulsos, emocións e sentimentos
- B2.13. Papel do corpo na afectividade
- B2.14. Incidencia na conduta das emocións: frustración, desexo e amor
- B2.15. Incidencia na conduta das emocións: A curiosidade e o pracer de aprender, o desexo de lograr obxectivos, a satisfacción pola resolución de problemas, o agrado polo recoñecemento de éxito e a compracencia polo estímulo de iniciativas.
- B2.16. As emocións como estímulo da iniciativa, a autonomía e o emprendemento
- B2.17. O ser humano como centro das múltiples perspectivas que se integran no saber orixinario que é a filosofía
- B2.18. Teorías sobre a alma de Platón e de Aristóteles, a relación nelas entre alma, corpo e afectos.
- B2.19. A introspección en Agostiño de Hipona
- B2.20. O cogito de Descartes
- B2.21. O home-máquina dos materialistas franceses do século XVIII
- B2.22. A vontade como elemento definitorio do ser humano
- B2.23. Reflexión filosófica sobre a afectividade
- B2.24. O ser humano como proxecto

BLOQUE 3.- Socialización

- B3.1. Conceptos do bloque "Socialización": individualidade, alteridade, socialización, estado de natureza, dereitos naturais, contrato social, respecto, propiedade, Estado, lexitimación, institucionalización, rol, status, conflito e cambio social, globalización, etc.
- B3.2. Cultura e sociedade. Componentes socioculturais do ser humano.

B3.3. Contidos culturais: institucións, ideas, crenzas, valores, obxectos materiais, etc.

B3.4. Niveis biolóxico, afectivo e cognitivo na internalización da cultura.

B3.5. Elementos do proceso de socialización: socialización primaria e secundaria.

B3.6. Teses fundamentais sobre a orixe da sociedade e o Estado

B3.7. A civilización. Diferenza entre civilización e cultura. Oriente e Occidente.

B3.8. Comunicación. Comunicación non verbal.

B3.9. A comunicación na época das tecnoloxías da información e da comunicación.

B3.10. O individuo como capaz de innovar e crear cambios culturais.

B3.11. Diferenzas culturais. Relativismo cultural e etnocentrismo.

BLOQUE 4.-Pensamento

B4.1. Conceptos do bloque "Pensamento": razón, sentidos, experiencia, abstracción, universalidade, sistematicidade, racionalismo, dogmatismo, empirismo, límite, intelixencia, intelixencia emocional, certeza e erro.

B4.2. Características da racionalidade humana.

B4.3. Posibilidades e límites da razón.

B4.4. Racionalidade teórica e racionalidade práctica. Teoría e experiencia.

B4.5. Concepcións contemporáneas sobre a intelixencia.

B4.6. Teoría da intelixencia emocional.

B4.7. A verdade e os seus tipos: a verdade como correspondencia; a verdade segundo o pragmatismo americano; a verdade desde o perspectivismo e o consenso.

B4.8. Papel do erro na procura da verdade. O erro como oportunidade.

BLOQUE 5.- Realidade e metafísica

B5.1. Conceptos do bloque "Realidade e metafísica": metafísica, realidade, pregunta radical, esencia, natureza, cosmos, caos, creación, finalismo, continxente, mecanicismo e determinismo.

B5.2. Metafísica: o seu obxecto e o seu método.

B5.3. A natureza como esencia e como totalidade: o Universo.

- B5.4. Orixe do Universo. Eternidade ou creación.
- B5.5. Respostas á pregunta pola finalidade do Universo.
- B5.6. Respostas á pregunta sobre o posto do ser humano no Universo.
- B5.7. Determinismo e Indeterminismo. Teoría do caos.
- B5.8. Sentido da existencia. Vida e morte.
- B5.9. Sentido da historia.
- B5.10. Lugar do ser humano no mundo.

BLOQUE 6.- Transformación

- B6.1. Conceptos do bloque "Transformación-ética": vontade, liberdade negativa, liberdade positiva, autodeterminación, libre albedrío, determinismo, indeterminismo e condicionamento.
- B6.2. Libre albedrío e vontade.
- B6.3. Libre albedrío: condicionamentos sociais e políticos.
- B6.4. Libre albedrío: xenética e neurociencia.
- B6.5. O libre albedrío e o determinismo na natureza.
- B6.6. Posturas filosóficas sobre o libre albedrío: a do estoicismo, a de Kant e a intermedia, que avoga pola non existencia da liberdade absoluta.
- B6.7. Conceptos do bloque "Transformación-estética": estética, creatividade, sinapse neuronal, imaxinación, pensamento diverxente, pensamento converxente e serendipia.
- B6.7. Imaxinación humana: características.
- B6.8. Imaxinación: funcionamento e mecanismos de aparición de novas ideas.
- B6.9. Creatividade humana.
- B6.10. Fases do proceso creativo.
- B6.11. Principais técnicas de desenvolvemento da creatividade: revisión de supostos e inversión.
- B6.12. Técnica do brainstorming.
- B6.13. Relación entre liberdade e creatividade.

B6.14. Elementos que potencian a creatividade: motivación, perseveranza, orixinalidade e medio.

B6.15. Innovación e creación como asunción de riscos.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

Na segunda sesión terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base á comprensión, análise e comentario dun texto dado.

A comprobación da consecución dos diferentes estándares de avaliación realizarase mediante dous procedementos de avaliación:

Parte A: PROBAS ESCRITAS (2 por avaliación cun 50% de ponderación na nota final de cada avaliación).

Parte B: Entrega e/ou presentación de TRABALLOS PROPOSTOS (cunha ponderación do 50% na nota final de cada avaliación).

A reiteración de actitudes contrarias ao desenvolvemento da materia pode supoñer unha perda de ata o 10% da cualificación obtida nas probas e traballos mencionados

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

Non haberá recuperación da/s avaliación/s suspensa/s. A partir do catro farase media coas outras avaliacións e de non chegar ao 5 entre as tres, os alumn@s terán que presentarse a unha proba final en xuño recuperando a/s parte/s non superada/s.

No remate do curso, avaliación ordinaria, para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aqueles alumnos/as que non superen a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións deberán presentarse a un exame final en xuño sobre os ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES DO CURSO, examinándose SÓ dos correspondentes a/s avaliación/s pendente/s.

O exame terá a MESMA ESTRUTURA das probas escritas realizadas durante o curso.

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que seguirá a mesma estrutura da proba final de xuño.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Ao ser este un curso de iniciación no pensamento filosófico e ter como obxectivo fundamental promover as competencias básicas que farán posible acadar un pensamento reflexivo, crítico e autónomo, ademais de conseguir unha visión de conxunto da reflexión filosófica.

A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste a través de tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, comentarios de texto, debates e análise de películas relacionadas coa materia.

Tomarase como base o libro de texto *Filosofía de 4º ESO* da editorial Santillana, que será complementado con outros textos e materiais audiovisuais. Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais, recursos educativos e entregar tarefas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

BLOQUE 1.- A filosofía

B1.1. Comprender o que é a reflexión filosófica, diferenciándoa doutros tipos de saberes que estudan aspectos concretos da realidade e do individuo.

B1.2. Coñecer a orixe da filosofía occidental (onde, cando e pro que xorde), distinguíndoa dos saberes prerracionais, o mito e a maxia, en tanto que saber práctico, e comparándoa con algunhas características xerais das filosofías orientais B1.3. Explicación racional (logos) e mitolóxica (mito).

B1.3. Identificar o primeiro interrogante filosófico da filosofía grega, a pregunta pola orixe, e coñecer as primeiras respostas dadas polos primeiros pensadores gregos.

B1.4. Coñecer o xiro antropolóxico da filosofía no século V a.C., explicando algunhas das ideas centrais de Sócrates e de Protágoras, e reflexionando sobre a aplicación práctica da filosofía respecto ao individuo e a sociedade en que vive.

B1.7. Reflexionar e argumentar, de xeito escrita e oral, sobre o interese, especificamente humano, por entenderse a si mesmo e o que o rodea.

B1.8. Recoñecer as funcións da filosofía en tanto que saber crítico que aspira a fundamentar, analizar e argumentar sobre os problemas últimos da realidade, desde unha vertente tanto teórica como práctica.

BLOQUE 2.- Identidade persoal

B2.1. Comprender a profundidade da pregunta "quen son?", coñecendo algunhas respostas dadas desde a psicoloxía e a filosofía, reflexionar e valorar a importancia de coñecerse a si mesmo/a, e expresalo por escrito.

B2.2. Definir o que é a personalidade, así como os principais conceptos relacionados con ela.

B2.3. Coñecer e explicar as teses centrais dalgunhas teorías sobre a personalidade

B2.4. Recoñecer as etapas do desenvolvemento da identidade persoal, reflexionando sobre os factores que determinan o éxito e o fracaso, e achega a propia opinión razoada sobre estes dous conceptos.

B2.5. Analizar que se entenden por inconsciente no marco do pensamento da psicanálise.

B2.6. Reflexionar por escrito e dialogar en grupo sobre a posible incidencia que a herdanza xenética e o adquirido teñen na formación da personalidade.

B2.7. Investigar en internet en que consiste a filosofía da mente e a neurociencia, e seleccionar a información máis significativa.

B2.8. Identificar a función e importancia da motivación como factor enerxético e direccional da vida humana nas súas múltiples dimensións.

B2.9. Recoñecer, no marco da teoría cognitiva, o valor do coñecemento como elemento motivador da conduta humana, reflexionando sobre a consideración do ser humano como animal racional.

B2.10. Explicar as ideas centrais da teoría humanística sobre a motivación, reflexionando sobre o carácter da motivación como elemento distintivo do ser humano fronte ao simplemente animal.

B2.11. Coñecer a condición afectiva do ser humano, distinguindo entre impulsos, emocións e sentimentos, e recoñecendo o papel do corpo na posibilidade de manifestación do afectivo.

B2.12. Valorar a importancia da relación entre a motivación e o afectivo para dirixir a conduta humana en diferentes direccións e con distinta intensidade.

B2.13. Reflexionar e argumentar sobre a importancia da motivación e das emocións, como a curiosidade e o pracer de aprender, o desexo de lograr obxectivos, a satisfacción pola resolución de problemas, o agrado polo recoñecemento do éxito, a compracencia polo estímulo de iniciativas, etc.

B2.14. Reflexionar sobre o papel das emocións como ferramentas para ser emprendedor/a e creativo/a.

B2.15. Coñecer, desde a historia da filosofía, algunhas das reflexións sobre aspectos que caracterizan o ser humano en canto tal, valorando a función da filosofía como saber orixinario e integrador de múltiples perspectivas cuxo centro común é a persoa.

B2.16. Explicar as teorías da alma de Platón e de Aristóteles, reflexionando sobre a consideración e a relación entre a alma, o corpo e os afectos, que se analizan nesas teorías.

B2.17. Coñecer a importancia da introspección sinalada por Agostiño de Hipona, como método de autocoñecemento e de formación da propia identidade.

B2.18. Describir e comparara a concepción cartesiana do papel do pensamento como aspecto que define ao individuo, fronte as concepcións materialistas e mecanicistas do home-máquina no materialismo francés do século XVIII.

B2.19. Coñecer a importancia da facultade da vontade como elemento definitorio do ser humano.

B2.20. Expresar algunhas das consideracións filosóficas sobre o afectivo.

B2.21. Recoñecer as implicacións filosóficas da idea do home como proxecto

BLOQUE 3.- Socialización

B3.1. Identificar o "outro" tal e como é na súa individualidade, e ao mesmo tempo, identificalo como un "alter ego" que comparte un espazo e unhas circunstancias comúns, dando lugar á intersubxectividade.

B3.2. Recoñecer a dimensión social e cultural do ser humano, identificando e distinguindo os conceptos de cultura e sociedade.

B3.3. Identificar os procesos de construción, os elementos e a lexitimación dunha cultura, valorando esta non só como ferramenta de adaptación ao medio, senón como ferramenta para a transformación e a autosuperación.

B3.4. Coñecer os elementos do proceso de socialización e relacionalos coa propia personalidade.

B3.5. Coñecer as teorías sobre a orixe da sociedade e reflexionar de forma escrita sobre elas, argumentando as propias opinións ao respecto.

B3.6. Comprender o sentido do concepto de civilización, relacionando as súas semellanzas e diferenzas con concepto de cultura.

B3.7. Definir o que é a comunicación, analizando as formas de comunicación non verbal, e a incidencia das novas tecnoloxías da información e da comunicación.

B3.8. Reflexionar sobre o posible papel activo dun/dunha mesmo/a na construción da cultura e, en canto tal, identificarse como ser creativo e innovador, capaz de xerar elementos culturais.

B3.9. Reflexionar e indagar sobre o relativismo cultural e o etnocentrismo.

BLOQUE 4.-Pensamento

B4.1. Comprender a facultade racional como específica do ser humano e as súas implicacións, analizando en que consiste a racionalidade e cales son as súas características.

B4.2. Explicar as teses básicas dalgunhas concepcións filosóficas sobre as posibilidades e límites da razón.

B4.3. Distinguir a racionalidade teórica da racionalidade práctica, así como teoría e experiencia.

B4.4. Coñecer a concepción contemporánea sobre a intelixencia, incidindo na teoría da intelixencia emocional de Daniel Goleman.

B4.5. Comprender algúns dos principais tipos de verdade (a verdade como correspondencia; a verdade segundo o pragmatismo americano; a verdade desde o perspectivismo e o consenso) e reflexionar sobre a posibilidade de alcanzar a verdade absoluta.

BLOQUE 5.- Realidade e metafísica

B5.1. Coñecer o significado do termo "metafísica", comprendendo que é a principal disciplina das que compoñen a filosofía, identificando o su obxectivo fundamental, consistente en realizar preguntas radicais sobre a realidade, e entendendo en que consiste o "preguntar radical".

B5.2. Comprender unha das principais resposta á pregunta acerca do que é a natureza e identificar esta non só como a esencia de cada ser, senón ademais como o conxunto de todas as cousas que hai, e coñecer algunhas das grandes preguntas metafísicas acerca da natureza: a orixe e finalidade do Universo, a orde que rexe a natureza, se é que a hai, e o posto do ser humano no Cosmos, reflexionando sobre as implicacións filosóficas de cada unha destas cuestións.

B5.3. Coñecer as implicacións filosóficas da teoría do caos, comprendendo a importancia de sinalar se a natureza se rexe polo azar cuántico, e argumentar a propia opinión sobre como afecta esta resposta de cara á comprensión da conduta humana.

B5.4. Reflexionar sobre a interrogación polo sentido da existencia, explicando as teses centrais dalgunhas teorías filosóficas da vida ou a morte, ou o devir histórico, ou o lugar do individuo na realidade, entre outras cuestións metafísicas.

BLOQUE 6.- Transformación

B6.1. Coñecer os dous significados do concepto de liberdade de acción (liberdade negativa e liberdade positiva), e aplicarlos tanto no ámbito da sociedade política como no terreo da vida privada ou a liberdade interior.

B6.2. Comprender o que é o libre albedrío ou a liberdade interior, en relación coa posibilidade de autodeterminación dun mesmo e coa facultade da vontade.

B6.3. Reflexionar e argumentar sobre a relación entre a liberdade interior e a liberdade social e política.

B6.4. Coñecer a existencia de determinismo na natureza, analizando a posibilidade que ten o ser humano de ser libre, tendo en conta que é un ser natural e, en canto tal, sometido ás leis da natureza.

B6.5. Recoñecer as tres posturas sobre o problema da liberdade absoluta ou condicionada: a tese estoica, a negación do sometemento da vontade ás leis naturais de Kant e a posición intermedia, que rexeita non a liberdade, senón a liberdade absoluta.

B6.6. Coñecer a estética como a parte da filosofía que estuda o proceso creativo, a experiencia estética e a beleza.

B6.7. Identificar o que é a imaxinación, en tanto que facultade específica do ser humano, explicando como funciona e cales son as súas características.

B6.8. Recoñecer a capacidade humana da creatividade, en tanto que potencialidade existente en todas as persoas e que se consegue adestrando o cerebro.

B6.9. Coñecer as fases do proceso creativo e reflexionar sobre a importancia de que o pensamento diverxente imaxinativo e o pensamento lóxico e racional traballen xuntos.

B6.10. Coñecer e aplicar algunhas técnicas de desenvolvemento da creatividade.

B6.11. Utilizar a técnica do brainstorming para construír unha historia literaria con temática filosófica.

B6.12. Valorar a liberdade como condición básica para a creatividade innovadora, a conexión entre si das ideas preexistentes e a competitividade.

B6.13. Coñecer as características das persoas especialmente creativas, como a motivación, a perseveranza, a orixinalidade e o medio, e investigar sobre como se poden potenciar esas calidades.

B6.14. Reflexionar argumentadamente sobre o sentido do risco e a súa relación para alcanzar solucións innovadoras e, xa que logo, a posibilidade de evolucionar.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A comprobación da consecución dos diferentes estándares de avaliación realizarase mediante os dous procedementos de avaliación indicados antes.

Á marxe do que o decreto establece sobre avaliación e promoción do alumnado de ESO son tamén criterios de cualificación establecidos polo Departamento os que se indicaron arriba.

En relación coa obtención do título de graduado en educación secundaria obrigatoria o artigo 24 do Decreto establece os requisitos para obtelo. Con anterioridade, artigo 21 punto 2 o Decreto establece que "*A avaliación do proceso de aprendizaxe do alumnado de educación secundaria obrigatoria será continua, formativa e integradora. (...) cando o progreso dun alumno ou unha alumna non sexa adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo (...) o carácter integrador da avaliación non impedirá que o profesorado realice de xeito diferenciado a avaliación de cada materia tendo en conta os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe de cada unha delas*"

G) VALORES ÉTICOS

Introdución

A materia de Valores Éticos ten como obxectivo básico orientar o alumnado adolescente na escollo do seu proxecto de vida persoal. A orientación de Valores Éticos permitirá que ese proxecto se vaia enchendo de xeito acorde coa racionalidade práctica. Isto supón que o proxecto, por racional, vai requirir virtudes intelectuais como o rigor, a coherencia, a honradez intelectual ou o apego á realidade. Pola dimensión práctica desa racionalidade, o proxecto requirirá que o alumnado vaia construíndo, desde a reflexión, un código ético de valores e normas que determinarán as súas decisións para guiar a súa conduta de tal xeito que realce a súa dignidade persoal e, ao mesmo tempo, permita a súa realización plena e feliz como persoas e a promoción de relacións sociais marcadas polo recoñecemento das outras persoas, o respecto cara a elas, e pola finalidade de alcanzar cotas cada vez maiores de xustiza, tanto no nivel máis próximo á persoa como no nivel global.

No plano didáctico, Valores Éticos contribúe á consecución das competencias clave. Resulta evidente que o obxectivo de alcanzar maiores **competencias sociais e cívicas** está na súa propia constitución como materia. Pero a reflexión ética tamén require a posta en práctica da **competencia comunicación lingüística**, pola necesidade de rigor e claridade na exposición das propias ideas, e da capacidade dialóxica para comprender os puntos de vista alleos e aprender deles. Tamén resulta indispensable fomentar tanto a **competencia de aprender a aprender** como a de sentido da **iniciativa e espírito emprendedor**, pois ambas inciden na necesidade de crecemento persoal, tanto na orde do exercicio dos procesos cognitivos como na do aprecio pola creatividade, o sentido crítico e o non estancamento.

Para a reflexión ética, ademais, é necesario coñecer e dialogar con pensadores/as que, coas súas teorías antropolóxicas, éticas e políticas, foron moldeando tanto a nosa cultura como os valores de respecto, non violencia, liberdade, igualdade entre as persoas, solidariedade e pluralismo; valores que son o corazón da Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH). É desde eses valores como tamén se analiza o traballo científico e tecnolóxico, polo que tamén se traballa a **competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía**, non desde unha perspectiva substantiva, pero si desde a análise da actividade científico-tecnolóxica como actividade que debe ser acorde a valores éticos universais, tanto nos seus procedementos como nos resultados que dela se poidan obter.

Por último, a materia préstase a desenvolver nos alumnos e nas alumnas, tanto en traballos colaborativos como en tarefas individuais, a **competencia**

dixital, que lles permita acceder e seleccionar información, procesala e plasmar as súas creacións en produtos cunha innegable capacidade para a comunicación.

Apúntase, tamén, a oportunidade que brinda a materia para pór en práctica metodoloxías didácticas activas e contextualizadas que faciliten a participación do alumnado en traballos cooperativos, a realización de tarefas, a aprendizaxe baseada en problemas, o estudo de casos, o traballo por retos, etc., metodoloxías todas elas que lle confiren ao alumnado o papel de axente activo da súa propia formación.

Poucas materias afondan no tratamento dos elementos transversais do currículo como a de Valores Éticos, tendo algún deses elementos, como a educación cívica e constitucional, como parte nuclear, e necesitando o concurso dos outros, como a comprensión de lectura, a corrección na expresión oral e escrita, o uso de ferramentas para a comunicación audiovisual e outros elementos de TIC, ou a aposta polo emprendemento como antítese do estancamento e a pasividade. Pero, ademais, na materia abórdanse temas como o desenvolvemento sustentable, o abuso e o maltrato de persoas con discapacidade, ou o fomento da igualdade de oportunidades, porque nestes e en outros é a reflexión ética a quen ten que orientar a nosa conduta.

O currículo da materia está estruturado en seis bloques temáticos con enfoques, perspectivas e niveis de fondura diferente. Son os seguintes: "A dignidade da persoa", "A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais", "A reflexión ética", "A xustiza e a política", "Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos" e, por último, "Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía".

As diferenzas entre bloques e o ter en conta os diversos momentos do desenvolvemento cognitivo do alumnado nesta etapa foron os motivos determinantes de que,

- no currículo do primeiro ciclo, os alumnos e as alumnas de primeiro de ESO traballen o referido á personalidade e á súa constitución, a ineludibilidade dos problemas morais e a introdución á reflexión ética e política;
- en segundo de ESO abórdanse as achegas que, no campo da reflexión moral, fixeron os/as grandes pensadores/as e filósofos/as da historia, así como as conexións necesarias entre o campo da ética, o do dereito e o da política; conexións nas que o concepto de xustiza ocupa un papel central;
- en terceiro de ESO, curso final do ciclo, os temas atinxen á configuración da vida social e política, pondo como criterio ético básico dunha sociedade xusta o respecto á DUDH e os valores que a conforman, e vendo que tanto a Constitución

Española como o Estatuto de Autonomía de Galicia se axustan a este criterio e o enriquecen;

- no cuarto curso da etapa retómanse xa, pero desde un nivel de afondamento superior, todos os temas que foron xurdindo nos cursos previos, tendo como horizonte que o alumnado, ao final da etapa, estea xa capacitado para levar a cabo o proxecto máis importantes de aqueles nos que se embarcarán: o dunha vida persoal e social digna e satisfactoria.

A continuación concrétase para cada curso a temporalización, o grao mínimo de consecución e os procedementos e instrumentos de avaliación para os estándares de aprendizaxe entendendo que se aplican a todos e cada un deles.

G) VALORES ÉTICOS- 4º ESO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1. A dignidade da persoa **Setembro-Outubro**

VEB1.1.1. Identifica a orixe dos dereitos inalienables e universais que establece a DUDH na dignidade do ser humano en tanto que persoa e os atributos inherentes á súa natureza. (CSC) **setembro**

VEB1.1.2. Identifica na DUDH os atributos esenciais do ser humano: razón, conciencia e liberdade (CCL) **setembro**

VEB1.1.3. Relaciona adecuadamente os termos e as expresións seguintes, que se utilizan na DUDH: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano o degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc (CAA) **outubro**

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais **Outubro e Novembro**

VEB2.1.1. Comenta, segundo o establecido pola DUDH nos artigos do 12 ao 17, os dereitos do individuo que o Estado debe respectar e fomentar, nas relacións existentes entre ambos (CCL) **outubro**

VEB2.1.2. Explica os límites do Estado que establece a DUDH nos artigos do 18 ao 21, ao determinar as liberdades dos cidadáns e das cidadás que este debe protexer e respectar. (CCL) **outubro**

VEB2.1.3. Elabora unha presentación con soporte informático e audiovisual que ilustre os contidos máis sobresalientes tratados no tema, e expón as súas conclusións de xeito argumentado. (CCL) (CD) (CSIEE) **outubro**

VEB2.2.1. Describe e avalía o proceso de socialización global, mediante o que se produce a interiorización de valores, normas, costumes, etc. (CCEC) (CCL) **outubro**

VEB2.2.2. Sinala os perigos que encerra o fenómeno da socialización global se se desenvolve á marxe dos valores éticos universais, e debate acerca da necesidade de establecer límites éticos e xurídicos neste tema. (CSC) **outubro e novembro**

VEB2.2.3. Diserta acerca do impacto que teñen os medios de comunicación masiva na vida moral das persoas e da sociedade, expresando as súas opinións con rigor intelectual (CCEC) (CCL) **novembro**

VEB2.2.4. Valora a necesidade dunha regulación ética e xurídica en relación co uso de medios de comunicación masiva, respectando o dereito á información e á liberdade de expresión que posúe os cidadáns e as cidadás. (CCEC) (CSC) **novembro**

Bloque 3. A reflexión ética **Novembro-Decembro-Xaneiro**

VEB3.1.1. Xustifica racionalmente e estima a importancia da reflexión ética no século XXI, como instrumento de protección dos dereitos humanos ante o perigo que poden representar entes posuidores de grandes intereses políticos e económicos e grupos violentos, que teñen ao seu alcance armamento de grande alcance científico e tecnolóxico, capaces de pór en grande risco os dereitos fundamentais da persoa. (CSC) **novembro**

VEB3.1.2. Sinala algúns dos novos campos aos que se aplica a ética (profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc). (CMCCT) (CSIEE) **decembro**

VEB3.2.1. Describe e avalía as circunstancias que no momento actual o/a rodean, identificando as limitacións e as oportunidades que se lle formulan desde as perspectivas social, laboral, educativa, económica, familiar, afectiva, etc., co obxecto de deseñar, a patir delas, o seu proxecto de vida persoal, determinando libremente os valores éticos que deben guialo/a.(CSIEE) **decembro**

VEB3.3.1. Define os elementos distintivos das éticas formais e compáraos cos relativos ás éticas materiais. (CCL) **decembro**

VEB3.3.2. Explica as características da ética kantiana (formal, universal e racional), así como a importancia da súa achega á ética universal. (CCL). **decembro**

VEB3.3.3. Aprecia, na ética kantiana, o seu funcionamento na autonomía da persoa como valor ético esencial e a súa manifestación no imperativo categórico e as súas formulacións. (CSC) **xaneiro**

VEB3.4.1. Identifica a ética do discurso como unha ética formal e describe en que consiste o imperativo categórico que formula, sinalando as similitudes e as diferenzas que posúe co imperativo da ética de Kant. (CAA) **xaneiro**

VEB3.4.2. Utiliza a súa iniciativa persoal e emprendedora para elaborar unha presentación con soporte informático acerca das éticas formais, expresando e elaborando conclusións fundamentadas. (CD) (CSIEE) **xaneiro**

Bloque 4. A xustiza e a política **Febreiro**

VEB4.1.1. Comprende a importancia que ten para a democracia e a xustiza, que os cidadáns e as cidadás coñezan e cumpran os seus deberes (defensa dos valores éticos e cívicos coidado e conservación de todos os bens e servizos públicos, participación na elección de representantes políticos/as, respecto e tolerancia á pluralidade de ideas e de crenzas, acatamento das leis e das sentenzas dos tribunais de xustiza, pagamento dos impostos establecidos, etc. (CSC) **febreiro**

VEB4.2.1. Diserta e elabora conclusións, en grupo, acerca das terribles consecuencias que pode ter para o ser humano o fenómeno da globalización, se non se establece unha regulación ética e política (egoísmo, desigualdade, interdependencia, internacionalización dos conflitos armados, imposición de modelos culturais determinados por intereses económicos que promoven o consumismo e a perda de liberdade humana, etc.). (CAA) (CSC) **febreiro**

VEB4.2.2. Comenta o deber ético e político que teñen todos os estados, ante os riscos da globalización, de tomar medidas de protección dos dereitos humanos, nomeadamente a obriga de fomentar o ensino dos valores éticos e a súa vixencia, e a necesidade de respectalos en todo o mundo (deber de contribuír na construción dunha sociedade xusta e solidaria, fomentando a tolerancia, o respecto aos dereitos das demais persoas; honestidade, lealdade, pacifismo, prudencia, e mutua comprensión mediante o diálogo, a defensa e a protección da natureza, etc.) (CSC) **febreiro**

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH) **Marzo- Abril- Maio**

VEB5.1.1. Explica a finalidade e as características das leis xurídicas dentro do Estado e a súa xustificación ética, como fundamento da súa lexitimidade e da súa obediencia. (CCL) **marzo**

VEB5.1.2. Debate acerca da solución de problemas nos que hai un conflito entre os valores e principios éticos do individuo e os da orde civil, formulando solucións razoadas, en casos como a desobediencia civil e obxección de conciencia. (CCL) (CSIEE) **marzo**

VEB5.2.1. Procura información en internet co fin de definir os principais conceptos utilizados na teoría de Rawls e establece unha relación entre eles (posición orixinal e veo de ignorancia, criterio de imparcialidade e función dos dous principios de xustiza que propón). (CAA) (CD) **marzo**

VEB5.2.2. Realiza un xuízo crítico acerca da teoría de Rawls e explica a súa conclusión argumentada acerca dela. (CCL) **marzo**

VEB5.3.1. Xustifica racionalmente a importancia dos dereitos humanos como ideais para alcanzar polas sociedades e os Estados, e recoñece os retos que aínda teñen que superar.(CSC) **abril**

VEB5.3.2. Sinala algunha das deficiencias no exercicio dos dereitos económicos e sociais (pobreza, e falta de acceso a educación, á saúde, ao emprego, á vivenda, etc). (CSC) **abril**

VEB5.3.3. Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte informático e audiovisual, acerca dalgúns instituídos e voluntarios/as que, en todo o mundo, traballan pola defensa e respecto dos dereitos humanos: Organización das Nacións Unidas (ONU), e os seus organismos, como FAO, Organismo Internacional de Enerxía Atómica (OIEA), Organización Mundial da Saúde (OMS), Organización das Nacións Unidas para a Educación, a Ciencia e a Cultura (UNESCO)etc, organizacións non gubernamentais como Greenpeace, UNICEF, Cruz Vermella, Media Lúa vermella, etc, así como o Tribunal Internacional de Xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea, etc. (CCEC) (CD) (CSC) **abril**

VEB5.4.1. Diserta, en pequenos grupos, acerca da seguridade e a paz como un dereito fundamental das persoas, e aprecia a súa importancia para o exercicio do dereito á vida e á liberdade, elaborando e expresando as súas conclusións (artigo 3 da DUDH) (CCL) **abril**

VEB5.4.2. Toma conciencia do compromiso dos españois e das españolas coa paz, como unha aspiración colectiva e internacional recoñecida na Constitución española, e rexeita a violación dos dereitos humanos, amosando solidariedade coas vítimas da violencia. (CSC) **abril**

VEB5.4.3. Emprende a elaboración dunha presentación, con soporte audiovisual, sobre algunhas das novas ameazas para a paz e a seguridade no mundo actual (terrorismo, desastres ambientais, catástrofes naturais, mafias internacionais, pandemias, ataques cibernéticos, tráfico de armas de destrución masiva, de persoas e de órganos, etc). (CD) (CSC) **abril**

VEB5.5.1. Coñece, analiza e asume como cidadán ou cidadá os compromisos internacionais realizados por España en defensa da paz e a protección dos dereitos humanos, como membro de organismos internacionais (ONU, OTAN,UE, etc). (CSC) **abril**

VEB5.5.2. Explica a importancia da misión das forzas armadas (artigo 15 da lei de defensa nacional) en materia de defensa e seguridade nacional, de dereitos

humanos e de promoción da paz, e a súa contribución en situacións de emerxencia a axuda humanitaria, tanto nacionais como internacionais.(CSC) **maio**

VEB5.5.3. Analiza as consecuencias dos conflitos armados a nivel internacional, apreciando a importancia das organizacións internacionais que promoven e vixían o cumprimento dun dereito internacional fundamentado na DUDH. (CSC) **maio**

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía **Maio- Xuño**

VEB6.1.1. Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter. (CAA) (CMCCT)(CSC)(CSIEE) **maio e xuño**

VEB6.2.1. Comprende e explica a necesidade de facer cumprir unha ética deontolóxica a científicos/as e tecnólogos/as e, en xeral, para todas as profesións, fomentando a aplicación dos valores éticos no mundo laboral, financeiro e empresarial. (CMCCT) (CSC) (CSIEE) **xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 1. A dignidade da persoa

B1.1. A dignidade do ser humano como valor básico no que se asenta a DUDH.

B1.2. Atributos esenciais do ser humano na DUDH: razón, conciencia e liberdade.

B1.3. Léxico do bloque: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano o degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

B2.1. Dereitos e liberdades dos individuos establecidos na DUDH que o Estado debe respectar.

B2.2. Fenómeno da socialización global.

B2.3. Perigos da socialización global á marxe dos valores éticos universais.

B2.4. Medios de comunicación de masas e socialización global. Conflito entre liberdade de expresión outros dereitos.

Bloque 3. A reflexión ética

B3.1. Importancia e valor da reflexión ética como defensa dos DDHH.

B3.2. Novos campos da ética aplicada: profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.

B3.3. Proxecto de vida persoal: límites e oportunidades que ofrecen as circunstancias persoais, e valores éticos que serven como guía.

B3.4. Éticas formais e éticas materiais.

B3.5. Ética kantiana: carácter formal. Autonomía da persoa como valor ético fundamental.

B3.6. Ética do discurso, de Apel e Habermas, como ética formal. Relación coa ética de Kant.

Bloque 4. A xustiza e a política

B4.1. Democracia e xustiza.

B4.2. Deberes cívicos como cumprimento de valores éticos e como defensa e difusión dos dereitos humanos.

B4.3. Perigos dunha globalización sen valores éticos.

B4.4. Promoción dos DDHH por parte dos Estados: fomento e ensino dos valores éticos.

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH)

B5.1. Dereito e leis: finalidade, características e xustificación ética.

B5.2. Conflitos entre principios éticos individuais e principios normativos sociais.

B5.3. Teoría da xustiza de Rawls: posición orixinal e veo de ignorancia; criterio de imparcialidade; función dos dous principios de xustiza.

B5.4. Os DDHH como ideais irrenunciáveis.

B5.5. Deficiencias na aplicación dos DDHH referidos ao económico e ao social.

- B5.6. Organizacións que traballan pola defensas dos DDHH.
- B5.7. Dereito á seguridade e á paz.
- B5.8. Compromiso coa paz e a solidariedade coas vítimas da violencia.
- B5.9. Ameazas á paz.
- B5.10. As Forzas Armadas.
- B5.11. Misións das Forzas Armadas.
- B5.12. Conflitos armados: importancia das organizacións internacionais na súa prevención e na súa solución.

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

- B6.1. Validez ética dos proxectos científicos e tecnolóxicos.
- B6.2. Códigos deontolóxicos dos axentes sociais.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

Na segunda sesión do curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio na clase.

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

- 1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%
- 2/ Actitude na aula 25%

Empregarase o libro de texto de *Valores éticos da editorial Vicens Vivens* para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.

Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgunhas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Empregarase o libro de texto de *Valores éticos da editorial Vicens Vivens* para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.

A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.

Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgúns tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque1.- A dignidade da persoa

B1.1. Interpretar e valorar a importancia da dignidade da persoa como o valor do que parte e no que se fundamenta a DUDH, subliñando os atributos inherentes á natureza humana e os dereitos inalienables e universais que derivan dela, como o punto de partida sobre o que deben xirar os valores éticos nas relacións humanas a nivel persoal, social, estatal e universal.

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

B2.1. Explicar, baseándose na DUDH, os principios que deben rexer as relacións entre a cidadanía e o Estado, co fin de favorecer o seu cumprimento na sociedade en que viven.

B2.2. Explicar en que consiste a socialización global e a súa relación cos medios de comunicación masiva, valorando os seus efectos na vida e no desenvolvemento moral das persoas e da sociedade, e reflexionar acerca do papel que deben ter a ética e o Estado en relación con este tema.

Bloque 3. A reflexión ética

B3.1. Recoñecer que a necesidade dunha regulación ética é fundamental no mundo actual de grandes e rápidos cambios, debido á magnitude dos perigos aos que se enfronta o ser humano, polo que resulta necesaria a súa actualización e a ampliación aos novos campos de acción da persoa, co fin de garantir o cumprimento dos dereitos humanos.

B3.2. Comprender e apreciar a importancia que teñen para o ser humano do século XXI as circunstancias que o rodean, salientando os límites que lle imponen e as oportunidades que lle ofrecen para a elaboración do seu proxecto de vida, conforme os valores éticos que libremente elixe e que dan sentido á súa existencia.

B3.3. Distinguir os principais valores éticos nos que se fundamentan as éticas formais establecendo a súa relación coa ética kantiana e sinalando a importancia que este filósofo lle atribúe a autonomía da persoa como valor ético fundamental.

B3.4. Identificar a ética do discurso, de Habermas e de Apel como unha ética formal, que salienta o valor do diálogo e o consenso na comunidade, como procedemento para atopar normas éticas xustas.

Bloque 4. A xustiza e a política

B4.1. Concibir a democracia non só como unha forma de goberno, senón como un estilo de vida cidadá, consciente do seu deber como elemento activo da vida política, colaborando na defensa e na difusión dos dereitos humanos tanto na súa vida persoal como na social.

B4.2. Reflexionar acerca do deber da cidadanía e dos Estados de promover o ensino e a difusión dos valores éticos como instrumentos indispensables para a defensa da dignidade e os dereitos humanos, ante o perigo que o fenómeno da globalización pode representar para a destrución do planeta e a deshumanización da persoa.

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH)

B5.1. Apreciar a necesidade das leis xurídicas no Estado, para garantir o respecto aos dereitos humanos, e disertar acerca dalgúns dilemas morais nos que existe un conflito entre os deberes éticos, relativos á conciencia da persoa, e os deberes cívicos que lle imponen as leis xurídicas.

B5.2. Disertar acerca da teoría de Rawls baseada na xustiza como equidade e como fundamento ético do dereito, e emitir un xuízo crítico acerca dela.

B5.3. Valorar a DUDH como conxunto de ideais irrenunciáveis, tendo presentes os problemas e as deficiencias na súa aplicación, especialmente no relativo ao ámbito

económico e social, indicando a importancia das institucións e os/as voluntarios/as que traballan pola defensa dos dereitos humanos.

B5.4. Entender a seguridade e a paz como un dereito recoñecido na DUDH (no seu artigo 3) e como un compromiso dos españois e das españolas a nivel nacional e internacional (preámbulo da Constitución española), identificando e avaliando o perigo das novas ameazas que xurdiron nos últimos tempos.

B5.5. Coñecer a misión atribuída na Constitución española ás Forzas Armadas e a súa relación cos compromisos que España ten cos organismos internacionais a favor da seguridade e a paz, reflexionando acerca da importancia do dereito internacional para regular e limitar o uso e a aplicación da forza e do poder.

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

B6.1. Identificar criterios que permitan avaliar, de xeito crítico e reflexivo, os proxectos científicos e tecnolóxicos, co fin de valorar a súa idoneidade en relación co respecto aos dereitos e valores éticos da humanidade.

B6.2. Estimar a necesidade de facer cumprir unha ética deontolóxica a científicos/as, tecnólogos/as e outros profesionais.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

- 1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%
- 2/ Actitude na aula 25%

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- 1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula
- 2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto do turno de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25

Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario de Setembro responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

G) VALORES ÉTICOS- 3º ESO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 4. A xustiza e a política **Setembro a Xaneiro**

VEB4.1.1. Fundamenta racionalmente e eticamente a elección da democracia como un sistema que está por riba doutras formas de goberno, polo feito de incorporar nos seus principios os valores éticos sinalados na DUDH. (CSC) **setembro**

VEB4.1.2. Define o concepto de "Estado de dereito" e establece a súa relación coa defensa dos valores éticos e cívicos na sociedade democrática (CCL) **setembro**

VEB4.1.3. Describe o significado dos seguintes conceptos e establece a relación entre eles: democracia, cidadán/cidadá, soberanía, autonomía persoal, igualdade, xustiza, representatividade, etc. (CCL) **setembro**

VEB4.1.4. Explica a división de poderes proposta por Montesquieu e a función que desempeñan o poder legislativo, o executivo e o xudicial no Estado democrático, como instrumento para evitar o monopolio do poder político e como medio que permite aos cidadáns e ás cidadás o control do Estado (CSC) **setembro**

VEB4.2.1. Asume e explica o deber moral e civil que teñen os cidadáns e as cidadás de participar activamente no exercicio da democracia, coa finalidade de que se respecten os valores éticos e cívicos no seo do Estado. (CSC) **outubro**

VEB4.2.2. Define a magnitude dalgúns dos riscos que existen nos gobernos democráticos cando non se respectan os valores éticos da DUDH (dexeneración en demagogia, ditadura das maiorías, escasa participación cidadá, etc) e formula posibles medidas para evitalos. (CSC) (CSIEE) **outubro**

VEB4.3.1. Identifica e aprecia os valores éticos máis salientables nos que se fundamenta a Constitución española, e sinala a orixe da súa lexitimidade e a súa finalidade, mediante a lectura comprensiva e comentada do seu preámbulo . (CCL) (CSC) **outubro**

VEB4.3.2. Describe os conceptos preliminares delimitados na Constitución española e a súa dimensión ética (nación española, pluralidade ideolóxica ou papel e funcións atribuídas ás Forzas Armadas), a través da lectura comprensiva e comentada dos artigos 1 ao 9. (CCL) **outubro**

VEB4.4.1. Sinala e comenta a importancia dos "dereitos e as liberdades públicas fundamentais da persoa" establecidos na Constitución: liberdade ideolóxica, relixiosa e de culto; carácter aconfesional do Estado; dereito á libre expresión de ideas e pensamentos; e dereito á reunión política e á libre asociación , e os seus límites. (CSC) **novembro**

VEB4.5.1. Coñece e aprecia na Constitución española a súa adecuación á DUDH, e sinala os valores éticos en que se fundamentan os dereitos e os deberes dos cidadáns e das cidadás, así como os principios reitores da política social e económica. (CSC) **novembro**

VEB4.5.2. Explica e asume os deberes cidadáns que establece a Constitución, e ordénaos segundo a súa importancia, xustificando a orde elixida. (CCL) (CSIEE) **novembro**

VEB4.5.3. Achega razóns para xustificar a importancia que ten, para o bo funcionamento da democracia, o feito de que os cidadáns as cidadás sexan conscientes no só dos seus dereitos, senón tamén das súas obrigas como un deber cívico, xurídico e ético.(CSC) **novembro**

VEB4.5.4. Recoñece a responsabilidade fiscal dos cidadáns e das cidadás, e a súa relación cos orzamentos xerais do Estado como un deber ético que contribúe ao desenvolvemento do ben común. (CSC) **decembro**

VEB4.6.1. Sinala e comenta, a través do traballo colaborativo, os elementos esenciais do Estatuto de autonomía de Galicia recollidos no seu título preliminar. (CAA) (CSC) **decembro**

VEB4.6.2. Identifica e valora as características sinaladas no título I sobre o "poder galego". (CCL) **xaneiro**

VEB4.6.3. Identifica e valora as funcións e as características do Parlamento sinaladas no capítulo I, e da Xunta e a súa Presidencia, segundo o capítulo II. (CCL) **xaneiro**

VEB4.7.1. Describe a integración económica e política da UE, o seu desenvolvemento histórico desde 1951, os seus obxectivos e os valores éticos nos que se fundamenta, de acordo coa DUDH. (CSC) **xaneiro**

VEB4.7.2. Identifica e aprecia a importancia dos logros alcanzados pola UE e o beneficio que estes supuxeron para a vida dos cidadáns e as cidadás (anulación de fronteiras e restricións alfandegueiras, libre circulación de persoas e capitais, etc.) así como as obrigas adquiridas en diferentes ámbitos (económico, político, da seguridade e a paz, etc.). (CSC) **xaneiro**

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos **Febreiro, Marzo e Abril**

VEB5.1.1. Busca e selecciona información en páxinas web, para identificar as diferenzas, semellanzas e vínculos existentes entre a Ética e o Dereito, e entre a legalidade e a lexitimidade, elaborando e presentando conclusións fundamentadas. (CAA9 (CD) **Febreiro**

VEB5.2.1. Elabora en grupo unha presentación con soporte dixital sobre a teoría iusnaturalista do dereito, o seu obxectivo e as súas características, identificando na teoría de Locke un exemplo desta no que se refire á orixe das leis xurídicas, a súa validez e as funcións que lle atribúe ao Estado. (CD) (CSC) **Febreiro**

VEB5.2.2. Destaca e valora, no pensamento sofista, a distinción entre "physis" e "nomos", describindo a súa contribución ao convencionalismo xurídico, e elabora conclusións argumentadas arredor deste tema. (CCEC) **Febreiro**

VEB5.2.3. Analiza información sobre o positivismo xurídico de Kelsen, nomeadamente no relativo á validez das normas e dos criterios que utiliza, especialmente o de eficacia, e a relación que establece entre a ética e o dereito (CCEC) **Febreiro**

VEB5.2.4. Recorre ao espírito emprendedor e á iniciativa persoal para elaborar unha presentación con medios informáticos, en colaboración co grupo, comparando as tres teorías do dereito e explicando as súas conclusións. (CAA) (CD) (CSIEE) **Febreiro**

VEB5.3.1. Explica a función da DUDH como un código ético recoñecido polos países integrantes da ONU, coa finalidade de promover a xustiza, a igualdade e a paz en todo o mundo (CSC) **Febreiro**

VEB5.3.2. Contrasta información dos acontecementos históricos e políticos que orixinaron a DUDH, entre eles o uso das ideoloxías nacionalistas e racistas que defendían a superioridade duns homes sobre outros, chegando ao extremo do Holocausto xudeu, así como a discriminación e o exterminio de todas as persoas

que non pertencesen a unha determinada etnia, a un modelo físico, a unha relixión, a unhas ideas políticas, etc. (CAA) **Febreiro**

VEB5.3.3. Sinala os obxectivos da creación da ONU e a data en que se asinou a DUDH, e valora a importancia deste feito para a historia da humanidade (CCEC) **Marzo**

VEB5.4.1. Constrúe un esquema sobre a estrutura da DUDH, que se compón dun preámbulo e 30 artigos que poden clasificarse da seguinte maneira:

- os artigos 1 e 2 refírense aos dereitos inherentes a todas as persoas: a liberdade, a igualdade, a fraternidade e a non discriminación.
- os artigos do 3 ao 11 refírense aso dereitos individuais.
- os artigos do 12 ao 17 establecen os dereitos do individuo en relación coa comunidade.
- os artigos do 18 ao 21 sinalan os dereitos e as liberdades políticas.
- os artigos do 22 ao 27 céntranse nos dereitos económicos, sociais e culturais.
- Finalmente, os artigos do 28 ao 30 refírense á interpretación de todos eles, ás condicións necesarias para o seu exercicio e aos seus límites. (CAA) (CCL) **Marzo**

VEB5.4.2. Elabora unha campaña, en colaboración co grupo, coa finalidade de difundir a DUDH como fundamento do dereito e a democracia, no seu medio escolar, familiar e social (CCEC) (CSC) (CSIEE) **Abril**

VEB5.5.1. Describe os feitos máis influentes no desenvolvemento histórico dos dereitos humanos da primeira xeración (dereitos civís e políticos), da segunda xeración (económicos, sociais e culturais) e da terceira (dereitos dos pobos á solidariedade, ao desenvolvemento e á paz). (CCEC) **Marzo**

VEB5.6.1. Investiga mediante información obtida en distintas fontes, sobre os problemas e os retos da aplicación da DUDH, no que se refire ao exercicio de dereitos civís (destacando os problemas relativos á intolerancia, a exclusión social, a discriminación da muller, a violencia de xénero e a existencia de actitudes como a homofobia, o racismo, a xenofobia, o acoso laboral e escolar, etc) e dos dereitos políticos (guerras, terrorismo, ditaduras, xenocidio, refuxiados/as políticos/as, etc). **Abril**

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía **Maio e Xuño**

VEB6.1.1. Obtén e selecciona información, traballando en colaboración, dalgúns casos nos que a investigación científica e tecnolóxica non foi guiada nin é

compatible cos valores éticos da DUDH, xerando impactos negativos nos ámbitos humano e ambiental, sinalando as causas. (CAA) (CD)(CMCCT) (CSC) **Maio**

VEB6.1.2. Diserta, colaborando en grupo, sobre a idea de progreso na ciencia e a súa relación cos valores éticos, o respecto á dignidade humana e o seu medio, e elabora e expón conclusións. (CCL) (CMCCT) **Maio**

VEB6.1.3. Selecciona e contrasta información, colaborando en grupo, sobre algunhas das ameazas da aplicación indiscriminada da ciencia e a tecnoloxía para o contorno ambiental e para a vida (explotación descontrolada dos recursos naturais, destrución de hábitats, contaminación química e industrial, choiva ácida, cambio climático, desertificación, etc). (CCL) (CMCCT) (CSIEE) **Maio e Xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 4. A xustiza e a política

B4.1. A democracia como forma de goberno na que se plasman os principios éticos da DUDH.

B4.2. O Estado de dereito.

B4.3. Léxico da unidade: democracia, cidadán/cidadá, soberanía, autonomía persoal, igualdade, xustiza, representatividade, etc.

B4.4. División de poderes. A proposta de Montesquieu, e a súa función de control do Estado por parte da cidadanía.

B4.5. Deber moral da participación cidadá no exercicio da democracia.

B4.6. Riscos de democracias que violen os dereitos humanos.

B4.7. A Constitución española: valores éticos nos que se fundamenta e conceptos preliminares que establece.

B4.8. Dereitos e liberdades públicas fundamentais na Constitución española.

B4.9. Adecuación da Constitución española as principios éticos da DUDH.

B4.10. Deberes cidadáns na Constitución española.

B4.11. Responsabilidade fiscal e principios reitores da política social e económica na Constitución española.

B4.12. Estatuto de Autonomía de Galicia: título preliminar; título primeiro, capítulos I e II.

B4.13. Desenvolvemento histórico da Unión Europea (UE): obxectivos e valores éticos en que se fundamenta, de acordo coa DUDH.

B4.14. Logros alcanzados pola UE en beneficio dos seus cidadáns e das súas cidadás.

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

B5.1. Relación entre ética e dereito.

B5.2. Relación entre legalidade e lexitimidade.

B5.3. Xustificación das normas xurídicas.

B5.4. Convencionalismo dos sofistas.

B5.5. Iusnaturalismo, iusnaturalismo de Locke.

B5.6. Iuspositivismo de Kelsen.

B5.7. Elaboración da DUDH e creación da ONU. Circunstancias históricas, obxectivos de ambos acontecementos e papel da DUDH como código ético de conduta dos estados.

B5.8. Estrutura da DUDH: os seus artigos e os tipos de dereito.

B5.9. Xeracións de dereitos e feitos históricos que influíron no seu desenvolvemento.

B5.10. Problemas aos que se enfronta o exercicio dos dereitos civís e políticos da DUDH.

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

B6.1. Necesidade de criterios éticos na investigación científica. Progreso científico-técnico e valores éticos.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

Na segunda sesión do curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase.

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%

2/ Actitude na aula 25%

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Empregarase o libro de texto de *Valores éticos da editorial Vicens Vivens* para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.

A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.

Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgúns tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 4.- A xustiza e a política

B4.1. Xustificar racionalmente a necesidade dos valores e principios contidos na DUDH, como fundamento universal das democracias durante os séculos XX e XXI,

destacando as súas características e a súa relación cos conceptos de "Estado de dereito" e "división de poderes".

B4.2. Recoñecer a necesidade da participación activa dos cidadáns e das cidadás na vida política do Estado coa finalidade de evitar os riscos dunha democracia que viole os dereitos humanos.

B4.3. Coñecer e valorar os fundamentos da Constitución española de 1978, identificando os valores éticos dos que parte e os conceptos preliminares que establece.

B4.4. Amosar respecto pola Constitución española e identificar nela, mediante unha lectura explicativa e comentada, os dereitos e os deberes do individuo como persoa e cidadán ou cidadá, apreciando a súa adecuación á DUDH, coa finalidade de asumir de xeito consciente e responsable os principios de convivencia que deben rexer no Estado español.

B4.5. Sinalar e apreciar a adecuación da Constitución española aos principios éticos definidos pola DUDH, mediante a lectura comentada e reflexiva dos "dereitos e deberes dos cidadáns" (artigos do 30 ao 38) e dos "principios reitores da política social e económica" (artigos do 39 ao 52)

B4.6. Coñecer e valorar os elementos esenciais do Estatuto de autonomía de Galicia segundo aparece no seu título preliminar e no título primeiro, capítulos I e II.

B4.7. Coñecer os elementos esenciais da UE, analizando os beneficios recibidos e as responsabilidades adquiridas polos estados membros e a súa cidadanía, coa finalidade de recoñecer a súa utilidade e os logros alcanzados por esta.

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

B5.1. Sinalar a vinculación entre a ética, o dereito e a xustiza, a través do coñecemento das súas semellanzas, diferenzas e relacións, e analizar o significado dos termos de legalidade e lexitimidade.

B5.2. Explicar o problema da xustificación das normas xurídicas, a través da análise das teorías do dereito natural ou iusnaturalismo, o convencionalismo e o positivismo xurídico, identificando a súa aplicación no pensamento xurídico de determinados/as filósofos/as, coa finalidade de ir conformando unha opinión argumentada sobre a fundamentación ética das leis.

B5.3. Analizar o momento histórico e político que impulsou a elaboración da DUDH e a creación da ONU, coa finalidade de entendela como unha necesidade do seu tempo, cuxo valor continúa vixente como fundamento ético universal da lexitimidade do dereito e dos estados.

B5.4. Interpretar e apreciar o contido e a estrutura interna da DUDH, coa finalidade de coñecela e propiciar o seu aprecio e respecto.

B5.5. Comprender o desenvolvemento histórico dos dereitos humanos como unha conquista da humanidade.

B5.6. Avaliar, utilizando o xuízo crítico, a magnitude dos problemas aos que se enfronta a aplicación da DUDH.

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

B6.1. Recoñecer que existen casos en que a investigación científica non é neutral, senón que está determinada por intereses políticos, económicos, etc, mediante a análise da idea de progreso e a súa interpretación equivocada, cando os obxectivos non respectan un código ético fundamentado na DUDH.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto da quenda de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

H) VALORES ÉTICOS- 2º ESO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1. A dignidade da persoa **Setembro- Outubro**

VEB1.1.1. Sinala as dificultades para definir o concepto de persoa, analizando algunhas definicións achegadas por filósofos/as. (CCL) **setembro**

VEB1.2.1. Explica a concepción kantiana do concepto de persoa, como suxeito autónomo capaz de ditar as súas propias normas morais (CSC) **outubro**

VEB1.2.2. Comenta e valora a idea de Kant ao concibir a persoa como un fin en si mesma, rexeitando a posibilidade de ser tratada por outros como instrumento para alcanzar fins alleos a ela (CSC) **outubro**

VEB1.3.1. Sinala en que consiste a virtude e as súas características en Aristóteles, indicando a súa relación cos actos, os hábitos e o carácter. (CSC) **outubro**

VEB1.3.2. Enumera algúns dos beneficios que, segundo Aristóteles, achegan as virtudes éticas ao ser humano, identifica algunhas destas e ordénaas segundo un criterio racional. (CAA) (CCL) (CSC) **outubro**

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

Novembro

VEB2.1.1. Distingue entre os ámbitos de acción que corresponden á ética e ao dereito, e expón as súas conclusións mediante unha presentación elaborada con medios informáticos (CCL) (CD) **novembro**

VEB2.1.2. Reflexiona arredor do problema da relación entre estes dous campos, o privado e o público, e a posibilidade de que exista un conflito de valores éticos

entre ambos, así como a forma de atopar unha solución baseada nos valores éticos, exemplificando de maneira concreta tales casos, e expón as súas posibles solucións fundamentadas eticamente (CCL) (CSC) (CSIEE) **novembro**

Bloque 3. A reflexión ética **Decembro- Xaneiro- Febreiro**

VEB3.1.1. Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral, no que se refire á súa orixe e á súa finalidade. (CSC) **decembro**

VEB3.1.2. Achega razóns que xustifiquen a importancia da reflexión ética, como unha guía racional da conduta necesaria na vida do ser humano, expresando de forma apropiada os argumentos en que se fundamenta (CSC) **decembro**

VEB3.2.1. Sinalala en que consiste a estrutura moral da persoa como ser racional e libre, razón pola que está é responsable da súa conduta e das consecuencias desta (CSC) **decembro**

VEB3.2.2. Explica as tres etapas do desenvolvemento moral na persoa, segundo a teoría de Piaget ou a de Kohlberg, e as características propias de cada unha destacando como se pasa da heteronomía á autonomía moral (CCL) (CSC) **xaneiro**

VEB3.3.1. Describe a relación entre a liberdade e os conceptos de persoa e estrutura moral (CCL) **xaneiro**

VEB3.4.1. Describe as características distintivas dos valores éticos, utilizando exemplos concretos deles e apreciando a súa relación esencial coa dignidade humana e a conformación dunha personalidade xusta e satisfactoria. (CCL) **decembro**

VEB3.4.2. Emprega o espírito emprendedor para realizar, en grupo, unha campaña destinada a difundir a importancia de respectar os valores éticos, tanto na vida persoal como na social (CSC) (CSIEE) **decembro**

VEB3.5.1. Define o concepto de norma e de norma ética, distinguíndoa das normas xurídicas, relixiosas, etc. (CCL) **xaneiro**

VEB3.5.2. Sinala quen foron os sofistas e algúns dos feitos e das razóns en que se fundamentaba a súa teoría relativista da moral, destacando as consecuencias que esta ten na vida das persoas. (CCEC) **xaneiro**

VEB3.5.3. Coñece os motivos que levaron a Sócrates a afirmar o "intelectualismo moral" e explica en que consiste a postura de Platón ao respecto (CCEC) **febreiro**

VEB3.5.4. Compara o relativismo e o obxectivismo moral apreciando a vixencia destas teorías éticas na actualidade, e expresa opinións de forma argumentada (CCL) (CSC) **febreiro**

VEB3.6.1. Enuncia os elementos distintivos das "teorías éticas" e argumenta a súa clasificación en éticas de fins e éticas procedimentais, e elabora un esquema coas súas características máis destacadas (CAA) (CCL) **febreiro**

VEB3.6.2. Enuncia os aspectos fundamentais da teoría hedonista de Epicuro e os valores éticos que defende, destacando as características que a identifican como unha ética de fins. (CCEC) **febreiro**

VEB3.6.3. Elabora, en colaboración co grupo, argumentos a favor e/ou en contra do epicureísmo, e expón as súas conclusións cos argumentos racionais correspondentes (CAA) (CCL) **febreiro**

VEB3.7.1. Explica o significado do termo "eudemonismo" e o que para Aristóteles significa a felicidade como ben supremo, e elabora e expresa conclusións (CCL) **febreiro**

VEB3.7.2. Distingue os tres tipos de tendencias que hai no ser humano, segundo Aristóteles, e a súa relación co que el considera como ben supremo da persoa (CCEC) **febreiro**

VEB3.7.3. Achega razóns para clasificar o eudemonismo de Aristóteles dentro da categoría da ética de fins. (CCL) **febreiro**

Bloque 4. A xustiza e a política **Marzo**

VEB4.1.1. Explica e aprecia as razóns que dá Aristóteles para establecer un vínculo necesario entre ética, política e xustiza. (CCEC) **febreiro**

VEB4.1.2. Utiliza e selecciona información sobre os valores éticos e cívicos, identificando e apreciando as semellanzas, as diferenzas e as relacións entre eles. (CAA) **febreiro e marzo**

VEB4.2.1. Elabora, recorrendo á súa iniciativa persoal, unha presentación con soporte informático, sobre a política aristotélica como unha teoría organicista, cunha finalidade ética e que atribúe a función educativa ao Estado. (CSIEE) (CD) (CSC) **marzo**

VEB4.2.2. Selecciona e usa información, en colaboración co grupo, para entender e apreciar a importancia que Aristóteles lle dá á xustiza como valor ético no que se fundamenta a lexitimidade do Estado e a súa relación coa felicidade e o ben común, e expón as súas conclusións persoais debidamente fundamentadas. (CAA) (CCL) **marzo**

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos **Marzo**

VEB5.1.1. Procura e selecciona información en páxinas web, para identificar as diferenzas, as semellanzas e os vínculos entre a ética e o dereito. (CCL) (CD) **marzo**

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía **Abril, Maio e Xuño**

VEB6.1.1. Utiliza información de distintas fontes para analizar a dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía, avaliando o impacto positivo e negativo que estas poden ter en todos os ámbitos da vida humana (social, económico, político, ético e ecolóxico, etc) (CAA) (CMCCT) (CSC) **abril**

VEB6.1.2. Achega argumentos que fundamenten a necesidade de pór límites éticos e xurídicos á investigación práctica, tanto científica como tecnolóxica, tomando a dignidade humana e os valores éticos recoñecidos na DUDH como criterio normativo. (CCL) (CMCCT) (CSC) **abril**

VEB6.1.3. Recorre á súa iniciativa persoal para expor as súas conclusións sobre o tema tratado, utilizando medios informáticos e audiovisuais, de xeito argumentado e ordenado racionalmente. (CD) (CSIEE) **maio**

VEB6.2.1. Destaca o problema e o perigo que representa para o ser humano a tecnodependencia, sinalando os seus síntomas e as súas causas, e estimando as súas consecuencias negativas, como unha adición incontrolada aos dispositivos electrónicos, aos videoxogos e ás redes sociais, que conduce as persoas cara a unha progresiva deshumanización. (CMCCT) **maio**

VEB6.3.1. Analiza información seleccionada de diversas fontes, coa finalidade de coñecer en que consisten algúns dos avances en medicina e biotecnoloxía, que formulan dilemas morais (utilización de células nai, clonación, euxeñese, etc.), sinalando algúns perigos que estes encerran de prescindir do respecto á dignidade humana e os seus valores fundamentais (CCL) (CMCCT) (CSC) **maio**

VEB6.3.2. Presenta unha actitude de tolerancia e respecto ante as opinións que se expresan na confrontación de ideas, coa finalidade de solucionar os dilemas éticos, sen esquecer a necesidade de empregar o rigor na fundamentación racional e ética de todas as alternativas de solución formuladas. (CSC) (CSIEE) **xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque1.- A dignidade da persoa

- B1.1. Conceptos de persoa achegados pola filosofía.
- B1.2. Visión kantiana: a persoa como suxeito autónomo e como un fin en si mesma.
- B1.3. Noción aristotélica da virtude: relación cos actos, os hábitos e o carácter. Virtudes éticas.

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

- B2.1. Diferenzas entre ética e dereito.
- B2.2. Posibles conflitos entre os valores que regulan a vida privada e os que regulan a vida pública.

Bloque 3. A reflexión ética

- B3.1. Diferenza entre ética e moral.
- B3.2. Reflexión ética como guía racional de conduta.
- B3.3. Estrutura moral da persoa.
- B3.4. Etapas do desenvolvemento moral en Piaget e Kohlberg. Paso da heteronomía á autonomía moral.
- B3.5. A liberdade como raíz da estrutura moral da persoa.
- B3.6. Características distintivas dos valores éticos.
- B3.7. Valores éticos e dignidade humana
- B3.8. Normas. Especificidade das normas éticas.
- B3.9. Relativismo moral dos sofistas.
- B3.10. Intelectualismo moral en Sócrates e Platón.
- B3.11. Relativismo moral fronte a obxectivismo moral.
- B3.12. Clasificación das teorías éticas: éticas de fins e éticas procedimentais.
- B3.13. A ética de Epicuro como ética de fins.
- B3.14. O eudemonismo aristotélico como ética de fins.
- B3.15. O ben supremo da persoa en Aristóteles e as tres tendencias da alma.

Bloque 4. A xustiza e a política

- B4.1. Relación entre ética, política e xustiza no pensamento aristotélico.
- B4.2. Semellanzas, diferenzas e relacións entre valores éticos e valores cívicos.
- B4.3. A política de Aristóteles.
- B4.4. Concepto aristotélico de xustiza e a súa relación co ben común e a felicidade.

Bloque5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

- B5.1. Relación entre ética e dereito

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

- B6.1. Dimensión moral da ciencia e da tecnoloxía polo seu impacto en todos os ámbitos da vida humana.
- B6.2. Valores recollidos na DUDH como criterio para fixar límites á investigación científico-tecnolóxica.
- B6.3. Problemas de tecnodependencia.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

Na segunda sesión do curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase.

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

- 1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%
- 2/ Actitude na aula 25%

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflicta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Empregarase o libro de texto de *Valores éticos da editorial Vicens Vivens* para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.

A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.

Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgúns tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1.- A dignidade da persoa

B1.1. Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.

B1.2. Identificar os conceptos de heteronomía e autonomía, mediante a concepción kantiana da persoa, coa finalidade de valorar a súa importancia e aplicala na realización da vida moral.

B1.3. Entender a relación entre os actos, os hábitos e o desenvolvemento do carácter, mediante a comprensión do concepto de virtude en Aristóteles e, en especial, o relativo ás virtudes éticas, pola importancia que teñen no desenvolvemento da personalidade.

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

B2.1. Distinguir, na persoa, os ámbitos da vida privada e da vida pública, a primeira regulada pola ética e a segunda polo dereito, coa finalidade de identificar os límites da liberdade persoal e social.

Bloque 3. A reflexión ética

B3.1. Distinguir entre ética e moral, sinalando as semellanzas e as diferenzas entre elas, e estimando a importancia da reflexión ética como un saber práctico necesario para guiar de xeito racional a conduta do ser humano á súa plena realización.

B3.2. Destacar o significado e a importancia da natureza moral do ser humano, analizando as súas etapas de desenvolvemento e tomando conciencia da necesidade que ten de normas éticas, libre e racionalmente asumidas, como guía do seu comportamento.

B3.3. Recoñecer que a liberdade constitúe a raíz da estrutura moral na persoa, e apreciar o papel da intelixencia e da vontade como factores que incrementan a capacidade de autodeterminación.

B3.4. Resaltar a importancia dos valores éticos, as súas especificacións e a súa influencia na vida persoal e social do ser humano, destacando a necesidade de ser recoñecidos e respectados por todos.

B3.5. Establecer o concepto de normas éticas e apreciar a súa importancia, identificando as súas características e a natureza da súa orixe e validez, mediante o coñecemento do debate ético que existiu entre Sócrates e os sofistas.

B3.6. Explicar as características e os obxectivos das teorías éticas, así como a súa clasificación en éticas de fins e procedementais, sinalando os principios máis destacados do hedonismo de Epicuro.

B3.7. entender os principais aspectos do eudemonismo aristotélico, identificandoo como unha ética de fins e valorando a súa importancia e a vixencia actuais.

B3.8. Comprender os elementos máis significativos da ética utilitarista e a súa relación co hedonismo de Epicuro, clasificándoa como unha ética de fins e elaborando argumentos que apoiem a súa valoración persoal arredor desta formulación ética.

Bloque 4. A xustiza e a política

B4.1. Comprender e valorar a importancia da relación entre os conceptos de ética, política e xustiza, mediante a análise e a definición destes termos, destacando o vínculo entre eles no pensamento de Aristóteles.

B4.2. Coñecer e apreciar a política de Aristóteles e as súas características esenciais, e entender o seu concepto de xustiza e a súa relación co ben común e a felicidade, elaborando un xuízo crítico sobre a perspectiva deste filósofo.

Bloque5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

B5.1. Sinalar a vinculación entre a ética, o dereito e a xustiza, a través do coñecemento das súas semellanzas, diferenzas e relacións.

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

B6.1. Recoñecer a importancia da dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía, así como a necesidade de establecer límites éticos e xurídicos, coa finalidade de orientar a súa actividade consonte os valores defendidos pola DUDH.

B6.2. Entender e valorar o problema da tecnodependencia e a alienación humana á que conduce.

B6.3. Utilizar os valores éticos contidos na DUDH no campo científico e tecnolóxico, coa finalidade de evitar a súa aplicación inadecuada a solucionar os dilemas morais que ás veces se presentan nomeadamente no terreo da medicina e a biotecnoloxía.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

- 1/ Traballos na aula recollidos no Diario de clase do alumno/a: 75%
- 2/ Actitude na aula 25%

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

- 1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula
- 2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas
- 1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto da quenda de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25

Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación.

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario de Setembro responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

I) VALORES ÉTICOS- 1º ESO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1. A dignidade da persoa Setembro- Outubro- Novembro

VEB1.1.1. Sinala as dificultades para definir o concepto de persoa, analizando o seu significado etimolóxico (CCL) **setembro**

VEB1.1. 2.Describe as características principais da persoa: substancia independente, racional e libre. (CCL) **setembro**

VEB1.1.3. Explica e valora a dignidade da persoa que, como ente autónomo, se converte nun "ser moral" (CSC) **outubro**

VEB1.2.1. Coñece información, de fontes diversas, arredor dos grupos de adolescentes, as súas características e a influencia que exercen sobre os seus membros na determinación da súa conduta, e realiza un resumo coa información obtida (CAA) (CSC) **setembro**

VEB1.2.2. Elabora conclusións sobre a importancia que ten para o/a adolescente desenvolver a autonomía persoal e ter o control da súa propia conduta conforme aos valores éticos libremente elixidos (CSIEE) **setembro**

VEB1.3.1. Identifica en que consiste a personalidade e os factores xenéticos, sociais, culturais e do contorno que inflúen na súa construción, e aprecia a capacidade de autodeterminación no ser humano. (CSC) (CSIEE) **outubro**

VEB1.4.1. Describe e estima o papel relevante da razón e a liberdade para configurar cos seus propios actos a estrutura da súa personalidade (CSC) **outubro**

VEB1.4.2. Realiza unha lista dos valores éticos que estima como desexables para integralos na súa personalidade, e explica as razóns da súa elección (CSIEE) **outubro**

VEB1.5.1. Define a intelixencia emocional e as súas características, valorando a súa importancia na construción moral do ente humano. (CCL) outubro

VEB1.5.2. Explica en que consisten as emocións e os sentimentos, e como se relacionan coa vida moral. (CCL) outubro

VEB1.5.3. Atopa, disertando en grupo, a relación entre algunhas virtudes e valores éticos e o desenvolvemento das capacidades de autocontrol emocional e automotivación, tales como a sinceridade, o respecto, a prudencia, a temperanza, a xustiza e a perseveranza entre outras. (CAA) (CSC) (CSIEE) outubro

VEB1.6.1. Comprende en que consisten as habilidades emocionais que, segundo Goleman, debe desenvolver o ser humano, e elabora un esquema explicativo arredor do tema, en colaboración en grupo (CAA) novembro

VEB1.6.2. Relaciona o desenvolvemento das habilidades emocionais coa adquisición das virtudes éticas, tales como a perseveranza, a prudencia, a autonomía persoal, a temperanza, a fortaleza da vontade, a honestidade cun mesmo, o respecto á xustiza e a fidelidade aos propios principios éticos entre outras. (CSC) novembro

VEB1.6.3. Emprega a introspección como medio para recoñecer as propias emocións, os sentimentos e os estados de ánimo, coa finalidade de ter un maior control deles e ser capaz de automotivarse, converténdose no dono da propia conduta. (CAA) (CSIEE) novembro

VEB1.7.1. Toma conciencia e aprecia a capacidade que posúe para modelar a propia identidade e facer de si mesmo/a unha persoa xusta, sincera, tolerante, amable, xenerosa, respectuosa, solidaria, honesta, libre, etc, nunha palabra, digna de ser apreciada por si mesmo/a. (CSIEE) novembro

VEB1.7.2. Deseña un proxecto de vida persoal conforme o modelo de persoa que quere ser e os valores éticos que desexa adquirir, facendo que a súa propia vida teña un sentido (CSIEE) novembro

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

Decembro-Xaneiro- Febreiro

VEB2.1.1. Explica por que o ser humano é social por natureza e valora as consecuencias que ten este feito na súa vida persoal e moral (CSC) decembro

VEB2.1.2. Discirne e expresa, en pequenos grupos, sobre a influencia mutua que se establece entre o individuo e a sociedade. (CCL) (CSIEE) decembro

VEB2.1.3. Achega razóns que fundamenten a necesidade de establecer uns valores éticos que guíen as relacións interpersoais e utiliza a iniciativa persoal para

elaborar, mediante soportes informáticos, unha presentación gráfica das súas conclusión sobre este tema. (CD) (CSIEE) **decembro**

VEB2.2.1. Describe o proceso de socialización e valora a súa importancia na interiorización individual dos valores e as normas morais que rexen a conduta da sociedade en que vive (CCL) **xaneiro**

VEB2.2.2. Exemplifica, en colaboración en grupo, a influencia que teñen na configuración da personalidade os valores morais inculcados polo axentes sociais, entre eles a familia, a escola, os amigos e os medios de comunicación masiva, elaborando un esquema e conclusións, utilizando soportes informáticos (CAA) (CD) (CSC) **xaneiro**

VEB2.2.3. Xustifica e aprecia a necesidade da crítica racional, como medio indispensable para adecuar aos valores éticos universais establecidos na DUDH os costumes, as normas, os valores, etc, do seu medio, rexeitando todo o que atente contra a dignidade do humano e os seus dereitos fundamentais. (CSC) **xaneiro**

VEB2.3.1. Define os ámbitos da vida privada e a pública, así como o límite da liberdade humana, en ambos casos (CCL) **xaneiro**

VEB2.4.1. Comprende a importancia que para Goleman ten a capacidade de recoñecer as emocións alleas e a de controlar as relacións interpersoais, e elabora un resumo esquemático sobre o tema (CAA) **febreiro**

VEB2.5.1. Explica en que consiste a conduta asertiva, facendo unha comparación co comportamento agresivo ou inhibido, e adopta como principio moral fundamental, nas relacións interpersoais, o respecto á dignidade das persoas. (CCL) (CSIEE) **febreiro**

VEB2.5.2. Aмосa, nas relacións interpersoais, unha actitude de respecto cara ao dereito que todos os seres humanos teñen a sentir, pensar e actuar de forma diferente, a equivocarse, a gozar do tempo de descanso, a ter unha vida privada, a tomar as súas propias decisións, tec, e nomeadamente a ser valorado de forma especial polo simple feito de ser persoa, sen discriminar nin menosprezar a ninguén, etc. (CSC) **febreiro**

VEB2.5.3. Emprega en diálogos curtos reais ou inventados, habilidades sociais como a empatía, a escoita activa, a interrogación asertiva, etc, coa finalidade de que aprenda a utilizalos de forma natural na súa relación coas demais persoas (CAA) (CCL) **febreiro**

VEB2.5.4. Exercita algunhas técnicas de comunicación interpersoal, mediante a realización de diálogos orais, tales como a forma axeitada de dicir non, o disco

raiado, o banco de néboa, etc, co obxecto de dominalas e poder utilizadas no momento adecuado. (CAA) (CCL) (CSIEE) **febreiro**

VEB2.6.1. Identifica a adquisición das virtudes éticas como unha condición necesaria para lograr unhas boas relacións interpersoais, entre elas a prudencia, a lealdade, a sinceridade, a xenerosidade,etc (CSC) **febreiro**

VEB2.6.2. Elabora unha lista con algúns valores éticos que deben estar presentes nas relacións entre o individuo e a sociedade, tales como responsabilidades, compromiso, tolerancia, pacifismo, lealdade, solidariedade, prudencia, respecto mutuo, xustiza, etc. (CSC) **febreiro**

VEB2. 6.3. Destaca o deber moral e cívico que todas as persoas teñen de prestar auxilio e socorro a outras cuxa vida, liberdade e seguridade estean en perigo de xeito inminente, colaborando na medida das súas posibilidades a prestar primeiros auxilios, en casos de emerxencia. (CSC) **Semana do 27 de febreiro**

Bloque 3. A reflexión ética **Marzo- abril**

VEB31.1. Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral (CSC) **marzo**

VEB3.1.2. Achega razóns que xustifiquen a importancia da reflexión ética (CSC) **marzo**

VEB3.2.1. Distingue entre a conduta instintiva do animal e o comportamento racional e libre do ser humano, destacando a magnitude das súas diferenzas e apreciando as consecuencias que estas teñen na vida das persoas. (CMCCT) (CSC) **marzo**

VEB3.3.1. Describe a relación entre a liberdade e o concepto de persoa (CCL) **marzo**

VEB3.3.2. Analiza e valora a influencia que teñen na liberdade persoal a intelixencia, que nos permite coñecer posibles opcións para elixir, e a vontade, que nos dá a fortaleza suficiente para facer o que temos decidido facer (CAA) **marzo**

VEB3.3.3. Analiza algúns factores biolóxicos, psicolóxicos, sociais, culturais e ambientais, que inflúen no desenvolvemento da intelixencia e a vontade, nomeadamente o papel da educación, e expón as súas conclusións de forma clara, mediante unha presentación realizada con soportes informáticos e audiovisuais.(CCL) (CD) (CMCCT) **marzo**

VEB3.4.1. Explica o que son os valores e as súas principais características, e aprecia a súa importancia na vida individual e colectiva das persoas. (CCL) **marzo**

VEB3.4.2. Procura e selecciona a información sobre a existencia de clases de valores: relixiosos, afectivos, intelectuais, vitais, etc (CAA)(CSC) **abril**

VEB3.4.3. Realiza, en traballo en grupo, unha xerarquía de valores, explicando a súa fundamentación racional, mediante unha exposición usando medios informáticos ou audiovisuais. (CD) (CSC) **abril**

VEB3.5.1. Explica a diferenza entre os valores éticos e o resto dos valores, e valora a importancia para a persoa dos valores éticos. (CSC) **abril**

VEB3.6.1. Destaca algunhas das consecuencias negativas que, a nivel individual e comunitario, ten a ausencia de valores e normas éticas, tales como o egoísmo, a corrupción, a mentira, o abuso de poder, a intolerancia, a insolidariedade, a violación dos dereitos humanos, etc. (CSC) **abril**

VEB3.6.2. Emprende, utilizando a iniciativa persoal e a colaboración en grupo, a organización e o desenvolvemento dunha campaña no seu medio, co fin de promover o recoñecemento dos valores éticos como elementos fundamentais do pleno desenvolvemento persoal e social (CAA) (CSC) (CSIEE) **abril**

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos **Maio- Xuño**

VEB5. 1.1. Explica e aprecia en que consiste a dignidade que esta declaración reconece ao ser humano como persoa, posuidora duns dereitos universais, inalienables, innatos, mediante a lectura do seu preámbulo (CCL) **maio**

VEB5. 2.1. Dá razóns sobre a orixe histórica do problema dos dereitos da muller, recoñecendo os patróns económicos e socioculturais que fomentaron a violencia e a desigualdade de xénero. (CSC) **maio**

VEB5.2.2. Xustifica a necesidade de actuar en defensa dos dereitos da infancia, loitando contra a violencia e o abuso do que nenos e nenas son vítimas no século XXI, tales como o abuso sexual, o traballo infantil, ou a súa utilización como soldados/as, etc (CSC) **maio**

VEB5.2.3. Emprende, en colaboración en grupo, a elaboración dunha campaña contra a discriminación da muller e a violencia de xénero no seu medio familiar, escolar e social, e avalía os resultados obtidos. (CSC) (CSIEE) **maio e xuño**

VEB5.3.1. Indaga, en traballo en colaboración, sobre o traballo de institucións e voluntarios/as que, en todo o mundo, traballan polo cumprimento dos dereitos humanos (Amnistía Internacional, e ONG como Mans Unidas, Médicos sen fronteiras e Cáritas, entre outros), e elabora e expresa as súas conclusións. (CAA) (CSC) (CCL) **Xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 1. A dignidade da persoa

- B1.1. O concepto problemático de persoa. Significado etimolóxico.
- B1.2. Características da persoa: independencia, racionalidade e liberdade
- B1.3. Dignidade da persoa: a persoa como ser moral.
- B1.4. Adolescencia: crise da identidade, formación de grupos e influencia do grupo no/na adolescente.
- B1.5. Desenvolvemento da autonomía persoal na adolescencia. Control da conduta e escolla de valores éticos.
- B1.6. Personalidade: factores xenéticos, sociais, culturais e do contorno ambiental que inflúen na súa construción. Capacidade de autodeterminación do ser humano.
- B1.7. A razón e a liberdade na estruturación da personalidade e na escolla dos valores éticos que a conformarán.
- B1.8. A intelixencia emocional e o seu papel no desenvolvemento moral da persoa.
- B1.9. Emocións, sentimentos e vida moral.
- B1.10. Valores éticos e capacidade de autocontrol emocional.
- B1.11. Habilidades emocionais segundo Goleman.
- B1.12. Habilidades emocionais e virtudes éticas.
- B1.13. Introspección: autoconhecimento, autocontrol e autonomía.
- B1.14. Construción da identidade propia consonte valores éticos.
- B1.15. Persoa como proxecto vital.

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

- B2.1. A natureza social do ser humano.
- B2.2. Relación dialéctica entre individuo y sociedade.
- B2.3. Os valores éticos como guías das relacións interpersoais na sociedade.

- B2.4. Proceso de socialización: interiorización de valores e normas morais.
- B2.5. Valores inculcados polos axentes sociais na configuración da personalidade.
- B2.6. Necesidade da crítica racional para alcanzar valores éticos universais, exemplificados na DUDH e baseados na dignidade humana.
- B2.7. Diferenza entre a vida privada (regulada pola ética) e a vida pública (regulada polo dereito). Límites da liberdade nos dous ámbitos.
- B2.8. Habilidades emocionais de Goleman e valores éticos que atinxen ás relacións humanas.
- B2.9. Asertividade fronte a agresividade e a inhibición.
- B2.10. Asertividade e respecto á dignidade das outras persoas.
- B2.11. Asertividade e outras habilidades sociais.
- B2.12. Valores e virtudes éticas nas relacións interpersoais
- B2.13. Deber moral e cívico do auxilio.

Bloque 3. A reflexión ética

- B3.1. Diferenzas entre ética e moral. Importancia da reflexión ética.
- B3.2. Conduta instintiva animal e o comportamento racional, libre e moral do ser humano.
- B3.3. Liberdade e concepto de persoa.
- B3.4. Influencia na liberdade da intelixencia e da vontade.
- B3.5. Factores biolóxicos, psicolóxicos, sociais, culturais e ambientais, que inflúen no desenvolvemento da intelixencia e a vontade, nomeadamente o papel da educación.
- B3.6. Valores. O seu papel na vida individual e colectiva.
- B3.7. Clases de valores.
- B3.8. Xerarquías de valores.
- B3.9. Carácter distintivo dos valores éticos.
- B3.10. Valores e normas éticas, e os seus efectos beneficiosos para a persoa e para a comunidade.

Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

B5.1. Preámbulo da DUDH: a dignidade das persoas como fundamento dos seus dereitos universais, inalienables e innatos.

B5.2. Dereitos da muller: patróns económicos e socioculturais que fomentaron a violencia e desigualdade de xénero.

B5.3. Dereitos da infancia.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

- 1/ Traballos realizados polo alumno/a: 75%
- 2/ Actitude na aula 25%

- 1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula
- 2/ Caderno do alumno: onde se avaliarán os traballos realizados e as exposicións na aula rúbrica de avaliación de estándares de aprendizaxe.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Empregarase o libro de texto de *Valores éticos da editorial Vicens Vivens* para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.

A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.

Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgúñas tarefas. Teremos como fío condutor

o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque1.- A dignidade da persoa

B1.1. Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.

B1.2. Comprender a crise da identidade persoal que xorde na adolescencia e as súas causas, e describir as características dos grupos que forman e a influencia que exercen sobre os seus membros, coa finalidade de tomar conciencia da necesidade que ten, para seguir medrando moralmente e pasar á vida adulta, do desenvolvemento da súa autonomía persoal e do control da súa conduta.

B1.3. Describir en que consiste a personalidade e valorar a importancia de enriquecela con valores e virtudes éticas, mediante o esforzo e a vontade persoal.

B1.4. Xustificar a importancia que ten o uso da razón e a liberdade no ser humano para determinar "como quere ser", elixindo os valores éticos que desexa incorporara á súa personalidade.

B1.5. Analizar en que consiste a intelixencia emocional e valorar a súa importancia no desenvolvemento moral do ser humano.

B1.6. Estimar a importancia do desenvolvemento da intelixencia emocional a súa influencia na construción da personalidade e o seu carácter moral; con capacidade de empregar a introspección para recoñecer emocións e sentimentos n seu interior, para mellorar as súas habilidades emocionais.

B1.7. Comprender e apreciar a capacidade do ser humano, para influír de maneira consciente e voluntaria na construción da súa propia identidade, consonte os valores éticos, e así mellorar a súa autoestima.

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais

B2.1. Coñecer os fundamentos da natureza social do ser humano e a relación dialéctica que se establece entre este e a sociedade, estimando a importancia dunha vida social dirixida polos valores éticos.

B2.2. Describir e valorar a importancia da influencia do contorno social e cultural no desenvolvemento moral da persoa, a través da análise do papel que desempeñan os axentes sociais.

B2.3. Distinguir na persoa os ámbitos da vida privada e da vida pública, a primeira regulada pola ética e a segunda polo dereito, coa finalidade de identificar os límites da liberdade persoal e social.

B2.4. Relacionar e valorar a importancia das habilidades da intelixencia emocional sinaladas por Goleman, en relación coa vida interpersoal, e establecer o seu vínculo cos valores éticos que enriquecen as relacións humanas.

B2.5. Utilizar a conduta asertiva e as habilidades sociais, coa finalidade de incorporar á súa personalidade algúns valores e virtudes éticas necesarias no desenvolvemento dunha vida social máis xusta e enriquecedora.

B2.6. Xustificar a importancia dos valores e das virtudes éticas para conseguir unhas relacións interpersoais xustas, respectuosas e satisfactorias.

Bloque 3. A reflexión ética

B3.1. Distinguir entre ética e oral, sinalando as semellanzas e as diferenzas entre elas e estimando a importancia da reflexión ética como un saber práctico necesario para guiar de forma racional a conduta do ser humano á súa plena realización.

B3.2. Destacar o significado e a importancia da natureza moral do ser humano, tomando conciencia da necesidade que ten de normas éticas.

B3.3. Recoñecer que a liberdade constitúe a raíz da estrutura moral na persoa e apreciar o papel que a intelixencia e a vontade teñen como factores que incrementan a capacidade de autodeterminación.

B3.4. Xustificar e apreciar o papel dos valores na vida persoal e social, resaltando as súas características, a súa clasificación e a súa xerarquía, coa finalidade de comprender a súa natureza e a súa importancia.

B3.5. Resaltar a importancia dos valores éticos, as súas especificacións e a súa influencia na vida persoal e social do ser humano, destacando a necesidade de ser recoñecidos e respectados por todos.

B3.6. Tomar conciencia da importancia dos valores e das normas éticas, como guía da conduta individual e social, asumindo a responsabilidade de difundilos e promovelos polos beneficios que proporcionan á persoa e á comunidade.

Bloque5: Os valores éticos, o dereito, a DUDH e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos

B5.1. Identificar, no preámbulo da DUDH, o respecto á dignidade das persoas e os seus atributos esenciais como o fundamento do que derivan todos os dereitos humanos.

B5.2. Estimar a importancia do problema actual do exercicio dos dereitos da muller e da infancia en grande parte do mundo, coñecendo as súas causas e tomando conciencia deles, coa finalidade de promover a súa solución.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto do turno de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario de Setembro responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

MATERIAS DE LIBRE CONFIGURACIÓN AUTONÓMICA- ESO

L) ORATORIA- 2º ESO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1.- O discurso persuasivo Setembro, Outubro e Novembro

ORB1. 1.1. Identifica nos textos escritos os argumentos principais e a tese (CCL) outubro

ORB1. 1.2. Explica a intención do discurso (CCL) outubro

ORB1. 1.3. Identifica a estrutura do texto e a relación entre ideas (CCL) (CAA) outubro

ORB1. 1.4. Identifica as estratexias para captar a atención e a benevolencia da audiencia equilibrando o uso de recursos emocionais e racionais. (CCL) outubro

ORB1. 1.5. Contrasta o contido do texto co coñecemento obtido noutras fontes e co que sabe (CCL) novembro

ORB1. 1.6. Valora a influencia dos trazos lingüísticos e dos procedementos retóricos na eficacia da mensaxe. (CCL) novembro

ORB1. 2.1. Identifica nos textos orais os argumentos principais e a tese (CCL) novembro

ORB1. 2.2. Explica a intención persuasiva do discurso e exprésaa (CCL) outubro

ORB1. 2.3. Identifica a estrutura do texto e a relación entre as ideas que expón (CCL) (CAA) outubro e novembro

ORB1. 2.4. Contrasta o contido do texto co coñecemento obtido noutras fontes e co que sabe (CCL) setembro

ORB1. 2.5. Identifica os recursos da linguaxe non verbal e describe o seu valor expresivo (CCL) **outubro**

Bloque2.- Elaboración do discurso persuasivo **Decembro, Xaneiro e Febreiro**

ORB2. 1.1. Condensa nunha frase breve e clara unha mensaxe persuasiva (CCL) **decembro**

ORB2.2.1. Emprega nun texto estratexias comunicativas para captar a atención e a benevolencia da audiencia (CCL) (CSC) **decembro**

ORB2.2.2. Planifica o discurso tendo en conta as características do modelo ou xénero elixido (CCL) (CSC) **decembro**

ORB2. 2.3. Deseña o discurso tendo en conta o tempo e a canle de comunicación de que dispón (CCL) (CAA) **xaneiro**

ORB2.3.1. Identifica as fontes das que pode obter información (CCL) **xaneiro**

ORB2. 3.2. Selecciona as fontes documentais máis acaídas e as súas propias vivencias para extraer contidos e ideas variadas relacionadas co tema do discurso. (CCL) **xaneiro**

ORB2.4.1. Analiza de xeito crítico a información atopada e avalía a súa idoneidade para o obxectivo do seu discurso (CCL) (CD) (CAA) **xaneiro**

ORB2.4.2. Organiza os datos para o seu tratamento facendo uso das técnicas de traballo intelectual (CCL) (CMCCT) (CD) (CAA) **xaneiro**

ORB2.5.1. Selecciona as ideas combinando equilibradamente os contidos lóxicos cos emocionais, para construír unha proposta persoal e orixinal (CCL) (CMCCT) (CCEC) (CAA) **xaneiro**

ORB2. 6.1. Emprega con propiedade os recursos propios da argumentación (CCL) **febreiro**

ORB2.7.1. Organiza os contidos nunha estrutura clara e eficaz, na que se observa unha introdución, unha conclusión e un desenvolvemento coherente do corpo do discurso (CCL) (CAA) **febreiro**

ORB2. 8.1. Redacta o discurso con coherencia, cohesión e corrección lingüística (CCL) (CAA) **febreiro**

ORB2. 8.2. Emprega recursos retóricos básicos de maneira orixinal e ao servizo da eficacia persuasiva (CCL) (CCEC) (CAA) **febreiro**

ORB2.9.1. Realiza sucesivas revisións, correccións e melloras do texto, axudándose da autoavaliación e da coavaliación (CCL) (CAA) **febreiro**

ORB2.9.2. Utiliza as TIC nos procesos de revisión da corrección ortográfica (CCL) (CD) (CAA) **febreiro**

Bloque 3.- A presentación do discurso persuasivo **Marzo e Abril**

ORB3. 1.1. Desenvolve estratexias propias para memorizar un texto (CCL) (CMCCT) (CAA) **Marzo**

ORB3.2.1. Presenta un texto aprendido sen perder a improvisación e a espontaneidade (CCL) (CSIEE) (CAA) **Marzo**

ORB3. 3.1. Realiza unha exposición na que procura manifestar confianza, seguridade e serenidade para gozar da oportunidade de presentar o seu discurso perante un auditorio (CCL) (CSIEE) (CSC) (CAA) **Marzo**

ORB3.4.1. Recoñece as emocións negativas (medo escénico, inseguridade, nerviosismo, etc.) como unha manifestación natural da exposición perante o público. (CSIEE) **Marzo**

ORB3.4.2. Desenvolve estratexias propias e saudables para controlar a conduta asociada ás emocións negativas (CCL) (CSC) **Marzo**

ORB3.5.1. Pronuncia con corrección e claridade un texto de creación propia (CCL) **Marzo**

ORB3. 5.2. Emprega con especial coidado o ritmo de elocución natural de xeito que permita seguir a exposición con facilidade (CCL) (CAA) **Marzo**

ORB3.5.3. Emprega as pausas, os silencios e os cambios de ton e de ritmo de maneira significativa, para potenciar o poder expresivo do seu discurso (CCL) (CAA) **Marzo**

ORB3. 6.1. Emprega nunha exposición a mirada, a posición do corpo e a xestualidade de maneira natural, eliminando progresivamente pequenos vicios e tics inadecuados (CCL) (CAA) **Marzo**

ORB3. 6.2. Ocupa o espazo con naturalidade e personalidade, evitando o artificio (CCL) **Marzo**

ORB3. 7.1. Deseña presentacións con diapositivas sinxelas, claras e creativas, e emprega con moderación os recursos audiovisuais. (CD) (CCL) (CCEC) (CAA) **Abril / Abril**

Bloque 4.- Oratoria, valores e educación emocional **Maio e Xuño**

ORB4. 1.1. Emprega nun discurso as estratexias da retórica e da oratoria de maneira ética e honesta, recoñecendo as debilidades do razoamento propio e valorando as achegas do razoamento alleo (CAA) (CSC) (CCEC) **maio**

ORB4. 1.2. Identifica as estratexemas que terxiversan a información (CAA) (CSC) **maio**

ORB4.2.1. Presenta proxectos, achegas, opinións ou refutacións en ámbitos orais diversos reais ou ficticios (CSC) (CSIEE) **maio**

ORB4. 2.2. Elaboro discursos para a defensa lexítima de dereitos establecidos (CSC) (CSIEE) **maio**

ORB4. 3.1. Recoñece a manifestación das súas habilidades intrapersoais a través do discurso (CSC) **maio**

ORB4. 3.2. Presenta as súas ideas desde unha perspectiva empática e sen agredir as outras persoas (CAA) (CSIEE) **maio ou Xuño**

ORB4. 3.3. Desenvolve habilidades asertivas para expor as propias ideas con honestidade, afirmando os propios dereitos (CAA) (CSC) (CSIEE) **xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 1: O discurso persuasivo

B1.1. Discursos persuasivos escritos (presentacións e debates) Tipos de discurso persuasivo. Intención comunicativa. Estrutura do texto. Procedementos retóricos. Características estilísticas.

B1.2. Discursos persuasivos orais en situacións formais (presentacións e debates) e informais. Tipos de discurso persuasivo. Intención comunicativa. Estrutura do texto. Procedementos retóricos. Características estilísticas.

B1.3. Pronuncia, voz, mirada, linguaxe corporal e presenza escénica

Bloque 2: Elaboración do discurso persuasivo

B 2.1. Concreción dunha mensaxe persuasiva. Trazos da mensaxe persuasiva: claridade e brevidade.

B 2.2. Adaptación do discurso ao contexto

B 2.3. Estratexias para captar a atención e a benevolencia da audiencia

B 2.4. Adaptación do discurso ao modelo textual ou xénero elixido

B 2.5. Adaptación ao tempo e á canle de comunicación

B 2.6. Documentación e investigación. Alfabetización mediática.

B 2.7. Tipos de fontes documentais. Criterios de selección.

B 2.8. Estratexias de procura.

B 2.9. Xestión da información

B 2.10 Selección de ideas. Tipos de contidos: contidos lóxicos (datos, teorías, citas, etc) e os emocionais (anécdotas, imaxes, vídeos, etc.)

B 2. 11. Recursos argumentativos: premisas, teses e siloxismos

B 2.12. Estrutura do discurso: introdución, desenvolvemento e conclusión. Disposición das ideas.

B 2.13. Textualización do discurso

B 2.14. Coherencia e cohesión

B 2.15. Corrección lingüística

B 2.16. Figuras retóricas: metáfora, paralelismo, antítese, interrogación, retórica, etc.

B 2.17. Proceso de revisión. Correctores

Bloque 3: A presentación do discurso persuasivo

B3.1. Memorización do discurso. Regras mnemotécnicas

B3.2. Interiorización d discurso

B3.3.Xestión emocional para falar en público (entusiasmo, confianza e seguridade)

B3.4. Xestión das emocións negativas

B3.5. Dicción: pronuncia, volume, ritmo, ton, modulación, intensidade, pausas e silencios.

B3.6. Quínésica: comunicación corporal. Tics.

B3.7. Proxémica: espazo escénico

B3.8. Naturalidade fronte a artificiosidade

B3.9. Soportes informáticos e audiovisuais apra apoiar o discurso.

Bloque 4: Oratoria, valores e educación emocional

B 4.1. Oratoria para a construción da veracidade do discurso

B 4.2. Oratoria para a participación activa na democracia

B 4.3. Representación das habilidades persoais e sociais no discurso. Autoconfianza, empatía e asertividade.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos na aula recollidos no Diario de clase do alumno/a: 75%

2/ Actitude na aula 25%

O alumno anota no caderno as actividades de cada día na aula, as propias e as do conxunto, facendo do seu caderno un diario. Este é o instrumento fundamental de avaliación.

Instrumentos de avaliación

1/Caderno do alumno: onde se avaliarán os traballos realizados e as exposicións na aula rúbrica de avaliación de estándares de aprendizaxe.

2/Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

Como criterio metodolóxico básico debemos por todas as nosas capacidades para facilitar e impulsar o traballo autónomo do alumnado e, estimular as súas capacidades para traballar en equipo. É necesario potenciar as técnicas de investigación para que poda transferir o aprendido á vida cotiá. A materia de oratoria no 2º curso da ESO adquire o seu sentido cando serve para dotar ao alumnado dunha maior capacidade lingüística e comunicativa que lle axude a formalizar o seu propio discurso, afianzar o hábito lector e desenvolver as aptitudes morais propias dun discurso dialóxico nunha sociedade democrática. O Criterio debe ser o mesmo para os textos, actividades e traballos a realizar polo

alumnado, todo concepto ten que ser explicado dando por feito que o alumnado non coñece nada da etapa anterior por non ter esta asignatura, nin outra que lle serva de propedéutica, previamente en 1º da ESO

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque1.- O discurso persuasivo

B.1.1.Ler e comprender discursos persuasivos sinxelos de diferentes tipos

B.1.2. escoitar e ver discursos persuasivos sinxelos de diferentes tipos.

Bloque2.- Elaboración do discurso persuasivo

B.2.1.Elaborar unha mensaxe breve e clara que funcione como núcleo do discurso

B.2.2. Adaptar a creación e o deseño do discurso ás características do contexto comunicativo

B.2.3. Identificar e manexar fontes documentais

B.2.4. Obter e organizar a información para afondar no coñecemento do tema do discurso, mediante a documentación e a investigación.

B.2.5. Seleccionar as ideas máis adecuadas e organizalas nunha estrutura ordenada e eficaz.

B.2.6. Empregar recursos propios da argumentación

B.2.7. Organizar as ideas nunha estrutura ordenada e eficaz.

B.2.8.Redactar o discurso con corrección lingüística, creatividade e eficacia persuasiva.

B.2.9. Realizar o proceso de revisión do texto.

Bloque 3.- A presentación do discurso persuasivo

B.3.1. Desenvolver estratexias mnemotécnicas do discurso a partir de secuencias pequenas ata dar co texto completo

B.3.2. Memorizar o discurso deixando espazo para a improvisación e a espontaneidade

B.3.3. Potenciar as emocións positivas na exposición perante o público

B.3.4. Controlar a conduta asociada ás emocións negativas ante situacións comunicativas con público

B.3.5. Pronunciar con corrección, claridade e expresividade.

B.3.6. Empregar a linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.

B.3.7. Utilizar programas informáticos e audiovisuais para o deseño de presentacións co fin de potenciar o significado e a expresividade do discurso.

Bloque 4.- Oratoria, valores e educación emocional

B.4.1. Usar a oratoria como un instrumento ético para a construción ou aproximación colectiva á verdade

B.4.2. Elaborar textos para intervir en ámbitos de participación social, reais ou simulados, con respecto polas normas de convivencia e procurando a resolución pacífica dos conflitos.

B.4.3. Desenvolver as relacións interpersoais e a propia personalidade grazas ao uso cívico da palabra.

CRITERIOS SOBRE A CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

1/ Traballos na aula recollidos no Diario de clase do alumno/a: 75%

2/ Actitude na aula 25%

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno: onde se avaliarán os traballos realizados e as exposicións na aula rúbrica de avaliación de estándares de aprendizaxe.

Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor. 0,25

Respecto do turno de palabra. 0,25

Traer o material de traballo. 0,25

Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

Diario de aula (Max. 7,5 puntos) no diario de clase serán o medio para medir o grao de consecución dos estándares de aprendizaxe e competencias clave. Os criterios de corrección das tarefas e actividades do alumnado serán os seguintes:

- 1/ Deberán realizarse todas as actividades na orde na que foron propostas e realizadas na aula.
- 2/ No caso de que algunha actividade ou traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.
- 3/ As actividades e traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.
- 4/ A realización das actividades e presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.
- 5/ A calidade nas exposicións orais, principalmente, pero tamén os traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá na elaboración e realización de actividades e traballos non realizados ou presentados e/ou suspensos e na modificación da actitude na seguinte avaliación.

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

A cualificación ordinaria de xuño será unha media aritmética das cualificacións das tres avaliacións do curso

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario de Setembro responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

M) IGUALDADE DE XÉNERO

CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE DE:

1º Temporalización

Para cada un dos bloques nos que se agrupan os estándares, indícase en cor vermella o período de tempo nos que se van traballar. Ó remate da enunciación de cada un dos estándares se determina a data na que se estima estará traballado cos alumnos o estándar. Inmediatamente antes figuran as siglas da competencia coa que se relaciona cada un dos estándares.

Bloque 1. A construción social das identidades sexuais e de xénero.

Outubro, novembro e decembro

IGUB.1.1.1. Observar as diferenzas nas escolas entre mulleres e homes en situacións reais no ámbito do lecer (xogo, deporte...) (CCEC/CSC) **Outubro e novembro**

IGUB.1.1.2. Analiza as causas que determinan as escollas das mulleres e dos homes (CCEC/CSC) **Outubro e novembro**

IGUB.1.1.3. Valora a igualdade na toma de decisións e rexeita estereotipos e prexuízos sexistas (CCEC/CSC) **Outubro e novembro**

IGUB.1.2.1. Compara os modelos de comportamento que representan homes e mulleres no seu contorno (familia, escola, amizades...) e analiza como inflúen no proxecto de vida. (CAA/ CCEC/CSC) **Outubro e novembro**

IGUB.1.3.1. Identifica distintos modelos de familias e reconece estereotipos na sociedade, poñendo exemplos tirados de distintos ámbitos (familia, escola, amizade, medios de comunicación...) (CAA/ CCEC/CSC) **Novembro e decembro**

IGUB.1.3.2. Participa, de maneira activa, nos diálogos propostos na clase, respectando as normas de interacción, intervención e cortesía, e realiza produtos (textuais, gráficos e audiovisuais) cooperando con actitudes igualitarias. (CCL/CD/CAA/ CSIEE/CCEC/CSC) **Novembro e decembro**

Bloque 2. Relacións de xénero e afectividade

Xaneiro e febreiro

IGUB.2.1.1. Nomea distintos estados emocionais e pon exemplos en situacións reais ou simuladas de relacións afectivas con trazos negativos ou de dependencia. (CCL/ CSC) **Xaneiro**

IGUB.2.1.2. Distingue distintos tipos de relacións afectivas entre persoas (amizade, atracción, relación de parella) a partir de situacións dadas(CCL/ CAA/ CSC) **Xaneiro**

IGUB.2.1.3. Identifica modelos de relación tradicionais de parella a partir de exemplos reais que propoñan ou situacións simuladas (CAA/ CSC) **Xaneiro**

IGUB.2.1.4. Compara distintos modelos de relacións, a partir de diferentes produtos audiovisuais (curtas, series de TV, música...), identifica os seus condicionamentos e valora a diversidade. (CAA/ CSC) **Xaneiro**

IGUB.2.2.1. Identifica e diferencia distintos ámbitos da sexualidade a partir de exemplos reais ou simulados adecuados para a súa etapa evolutiva, recoñece estereotipos culturais e posibles desigualdades. (CCL/ CAA/ CSC) **Xaneiro**

IGUB.2.2.2. Compara os roles do home e da muller nas relacións afectivas e sexuais no modelo dominante a través de imaxes ou vídeos propostos (CD/ CSC) **Febreiro**

IGUB.2.3.1. Identifica condutas e estratexias de respecto e comprensión nas relacións afectivas e sexuais a partir de casos prácticos ou debates (CSIEE /CSC) **Febreiro**

IGUB.2.3.2. Procura fórmulas para resolver os conflitos a través da escoita activa, a asertividade, a empatía e o diálogo construtivo (CSIEE /CSC) **Febreiro**

IGUB.2.3.3. Identifica as posibilidades que ofrecen as TIC como medio de comunicación e interacción entre iguais a través de exemplos comúns e utilízalas sen incorrer en desigualdades nin riscos para a propia integridade e a dos demais. (CCL/CD/ CSC) **Febreiro**

IGUB.2.3.4. Participa de maneira activa nos diálogos propostos na clase, respectando as normas de interacción, intervención e cortesía, e realiza produtos (textuais, gráficos e audiovisuais) cooperando de xeito igualitario. (CCL/CD/CAA/ CSIEE /CSC) **Febreiro**

Bloque 3. Da discriminación á igualdade de oportunidades

Marzo e abril

IGUB.3.1.1. Identifica fitos na consecución de dereitos ao longo da historias da humanidade. (CAA/ CSC) **Marzo**

IGUB.3.2.1. Compara a adquisición dos dereitos por parte das mulleres e dos homes e reconece as situacións discriminatorias que dan lugar á vulneración de dereitos humanos a través de exemplos concretos: dereito ao voto, á educación á representación pública...(CAA/ CSC) **Marzo**

IGUB.3.3.1. Busca e selecciona mostras da desigualdade por razón de sexo e xénero a través de diferentes exemplos: na división sexual do traballo, no acceso ao mundo laboral, salarios, masculinización e feminización dos perfís profesionais, corresponsabilidade no ámbito doméstico, uso desigual dos espazos e aproveitamento dos tempos de ocio, uso das novas tecnoloxías, feminización da pobreza...Identifica fitos na consecución de dereitos ao longo da historia da humanidade. (CD/CAA/ CSC) **Marzo**

IGUB.3.3.2. Valora os dereitos acadados para o desenvolvemento e a autonomía persoal. (CSIEE /CSC) **Marzo**

IGUB.3.3.3. Participa de maneira activa nos diálogos propostos na clase, respectando as normas de interacción, intervención e cortesía, e realiza produtos (textuais, gráficos e audiovisuais) cooperando con actitudes igualitarias. (CCL/CD/CAA/ CSIEE/CSC) **Marzo**

IGUB.3.4.1. Consulta e utiliza, de forma autónoma, fontes de información básicas (dixitais e outras) para a realización de traballos sinxelos sobre o labor de mulleres representativas nalgúns dos campos do coñecemento, da realización persoal, do lecer... (CCL/CD/CAA) **Marzo**

IGUB.3.5.1. Identifica os recursos lingüísticos que contribúen a visibilizar as mulleres no discurso a través do uso dunha linguaxe inclusiva. (CCL/CAA/ CSC) **Abril**

IGUB.3.5.2. Incorpora, de xeito gradual, a linguaxe inclusiva nas súas intervencións orais e producións escritas. (CCL) **Abril**

IGUB.3.6.1. Identifica actitudes positivas propias ou no seu contorno situacións de cambio que conduzan á igualdade entre os sexos. (CAA/ CSC) **Abril**

IGUB.3.6.2. Realiza propostas para conseguir a ampliación de dereitos a acadar así a igualdade real e efectiva, así como a visibilidade social da muller. (CCL/CSIEE/CSC) **Abril**

Bloque 4. Cara a unha sociedade sen violencia machista

Maio e xuño

IGUB.4.1.1. Identifica e xerarquiza feitos, actitudes e comportamentos discriminatorios e relacións coa violencia machista. (CCL/CAA/CSC) **Maio**

IGUB. 4.2.1. Identifica algúns tipos de violencia a partir de exemplos diversos e clasifícaos (violencia psicolóxica, física...) (CCL/CAA/CSC) **Maio**

IGUB. 4.2.2. Recoñece o ciclo da violencia a partir de situacións de agresións propostas (CCL/ CSC) **Maio**

IGUB. 4.3.1. Recoñece os sinais de alerta que permiten distinguir un caso de violencia machista, identifícaos en casos prácticos e denuncia as condutas violentas (CCL/ CAA/ CSIEE/CSC) **Maio**

IGUB. 4.3.2. Participa, de maneira activa, nos diálogos propostos na clase, respectando as normas de interacción, intervención e cortesía, e realiza produtos (textuais, gráficos e audiovisuais) cooperando con actitudes igualitarias. (CCL/CD/CAA/ CSIEE/CSC) **Xuño**

IGUB. 4.4.1. Busca exemplos da trata de persoas e da escravitude sexual nos medios de comunicación. (CCL/CD/ CSIEE/CSC) **Xuño**

IGUB. 4.5.1. Realiza un produto (cartel, folleto, presentación, artigo xornalístico, blog...) que expoña de xeito sinxelo e positivo mensaxes e propostas de solución para afrontar as situacións de violencia machista. (CCL/CD/CAA/ CSIEE/CSC) **Xuño**

IGUB. 4.5.2. Incorpora, de xeito gradual, a linguaxe inclusiva nas súas intervencións orais e producións escritas. (CCL) **Xuño**

2º Grao mínimo de consecución para superar a materia

O mínimo que cada alumno debe coñecer corresponde ao enunciado xeral de cada un dos contidos da materia tal e como aparecen no Decreto e a continuación.

Asemade ten que ser capaz de responder cuestións concretas que versen sobre estes mesmos contidos. Os contidos mínimos son os que seguen:

Bloque 1. A construción social das identidades sexuais e de xénero

B.1.1. Sociedade e xénero. Diferenza entre sexo e xénero.

B.1.2. Igualdade formal e igualdade real.

B.1.3. Feminismo e machismo.

B.1.4. Sexismo, roles de xénero e estereotipos

B.1.5. O proceso de socialización. Interiorización dos roles de xénero.

B.1.6. A construción das identidades sexuais e de xénero na adolescencia. Consecuencias no proxecto vital.

B.1.7. Estereotipos de masculinidade, feminidade, maternidade e paternidade. Diversidade de modelos familiares.

B.1.8. Os axentes de socialización na transmisión de estereotipos e prexuízos sexistas.

Bloque 2. Relacións de xénero e afectividade

B.2.1. As relacións entre sexos: expresión das emocións e dos afectos.

B.2.2. Atracción, mitos e modelos de amor

B.2.3. As relacións de parella e relacións de poder

B.2.4. Outras alternativas: novas masculinidades e feminidades. Deconstrución de roles.

B.2.5. A construción social da sexualidade desde a perspectiva de xénero.

B.2.6. As relacións afectivas e sexuais: o papel do home e da muller na sexualidade dominante.

B.2.7. Orientacións e identidades na sexualidade: construción social desde estereotipos de xénero.

B.2.8. O trato igualitario nas relacións afectivas e sexuais

B.2.9. Respecto e comprensión nas relacións afectivas entre os sexos.

B.2.10. Estratexias de análise e resolución de conflitos.

B.2.11. Novas maneiras de relacionarse: oportunidades e riscos para a igualdade no mundo dixital.

Bloque 3. Da discriminación á igualdade de oportunidades

B.3.1. Dereitos humanos e igualdade. A evolución e a conquista dos dereitos

B.3.2. O principio de igualdade e non discriminación.

B.3.3. Evidencias da discriminación das mulleres nos ámbitos público e privado.

B.3.4. Visibilidade das mulleres nos distintos eidos (historia, cultura, ciencia...) e recoñecemento da súa contribución en diversas esferas sociais.

B.3.5. A linguaxe inclusiva desde a perspectiva de xénero. Criterios de uso

B.3.6. Alternativas para acadar a igualdade real de mulleres e homes (políticas sociais, cambio xeracional, cambio persoal...).

Bloque 4. Cara a unha sociedade sen violencia machista

B.4.1. A violencia machista como consecuencia da desigualdade. A escalada de violencia machista: desde o micromachismo á agresión.

B.4.2. Identificación e recoñecemento de distintos tipos de violencia machista. As consecuencias nas persoas que a sofren.

B.4.3. Sinais de alerta na mocidade. Detección e prevención de condutas violentas en relación co xénero.

B.4.4. Rexeitamento das condutas violentas por razón de xénero.

B.4.5. A trata de persoas e a escravitude sexual como forma de violencia contra as mulleres.

B.4.6. Solucións para saír da espiral de violencia.

3º Procedementos e instrumentos de avaliación

Na segunda sesión terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%

2/ Actitude na aula 25%

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS QUE REQUIRA A MATERIA

A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, debates e análises críticos de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.

Tomarase como referencia o libro de *Igualdade de Xénero da editorial ANAYA*.

Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgúñas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.

CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

En canto aos criterios de avaliación, o Decreto define eses criterios para cada un dos bloques de contidos, e son os que seguen:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Bloque 1. A construción social das identidades sexuais e de xénero

B.1.1. Comprender os conceptos básicos do ámbito da igualdade aplicándoos á vida real.

B.1.2. Comprender o proceso de socialización na construción das identidades de xénero.

B.1.3. Analizar tipos de familias do contorno máis próximo, rexeitar situacións de discriminación e desigualdade e identificar a influencia dos diversos axentes de socialización (TV, prensa, noticias en internet..).

Bloque 2. Relacións de xénero e afectividade

B.2.1. Recoñecer situacións de desigualdade na expresión das emocións e dos afectos e propoñer alternativas desde o respecto.

B.2.2. Recoñecer a sexualidade a súa construción como un proceso persoal e vital e rexeitar condicionamentos non igualitarios na súa expresión e desenvolvemento respecto do modelo dominante.

B.2.3. Comprender e valorar novas maneiras de relacionarse e de convivir desde o trato igualitario e positivo e transferir as estratexias e aprendizaxes á propia realidade persoal.

Bloque 3. Da discriminación á igualdade de oportunidades

B.3.1. Coñecer os dereitos humanos fundamentais.

B.3.2. Extraer conclusións sobre a diferente participación de homes e mulleres nos distintos ámbitos sociais.

B.3.3. Identificar a participación de mulleres e homes nos ámbitos público e privado, recoñecendo a diversidade de situacións discriminatorias cara ás mulleres e analizando as consecuencias negativas para o desenvolvemento da autonomía persoal

B.3.4. Coñecer e valorar o papel das mulleres ao longo da historia e no tempo contemporáneo, así como o proceso de ocultación sufrida.

B.3.5. Coñecer e aplicar os mecanismos de uso da linguaxe inclusiva.

B.3.6. Incorporar as principais aprendizaxes á realidade persoal e social.

Bloque 4. Cara a unha sociedade sen violencia machista

B.4.1. Comprender que as distintas desigualdades derivan en discriminacións e violencias.

B.4.2. Identificar, recoñecer e analizar as consecuencias dos distintos tipos de violencia machista.

B.4.3. Identificar os diversos sinais de alerta para detectar e prever a violencia machista nas relacións interpersoais propias e/ou do seu contorno.

B.4.4. Buscar exemplos da trata de mulleres e nenas en distintos medios audiovisuais e escritos.

B.4.5. Demostrar solidariedade con todas as vítimas de violencia machista.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
--	------

Respecto do turno de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflicta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación.

CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

AVALIACIÓN EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

O nº de aprobados vai ser o indicador para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente. Considerarase para as materias da ESO unha porcentaxe do 85% de aprobados coma un bo valor de referencia por debaixo da cal haberá que facer unha reflexión sobre as razóns polas que puidese non ter sido alcanzada. En relación coas materias de BAC un 80% de aprobados para calquera das materias considerarase un indicador óptimo de logros, se se trata de específicas ou de libre configuración. Se son materias troncais un 70% sería igualmente óptimo. Na materia de 1º BAC sempre que non estea por debaixo do 50% considerarase unha porcentaxe aceptable.

Outro indicador de logro establecerase a partir dos contidos mínimos que non fosen atendidos no tempo programado; telos satisfeitos nun 75% nas materias dunha hora semanal considerarase un resultado óptimo (10 nun intervalo de 0 a 10); nas materias de libre configuración e específicas (agás as de 1 hora semanal) o óptimo será o 80%, e nas troncais serano o 100% e o 90% respectivamente se é materia de 4 ou de 3 horas semanais. Por debaixo do 5 haberá que revisar o traballo (haberá que facer só unha regra de tres para coñecer en cada caso o valor obtido).

ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

En relación coas actividades de recuperación de materias pendentes, sen ter información oficial de cales son estas a día de entregar esta programación, partindo de datos do XADE constan 2 alumnos coa materia de Filosofía pendente de 1º BAC.

Os alumnos de Bacharelato recuperan a materia superando as probas deseñadas ao efecto, ou ben realizando as tarefas que se lles propoñan: comentarios de texto e lecturas, nos prazos e na forma que se lles solicite. Esa información figura por escrito na páxina web do centro e do taboleiro do Centro (xunto da Secretaría). Os alumnos terán a opción de liberar a materia de 1º BAC pendente no primeiro trimestre do curso.

O alumno da ESO ten a opción de ir superando a materia coa colaboración e axuda do profesor de Valores éticos de ESO. Deberán realizar as actividades que este lle propoña e tendo en conta o nivel e a materia será suficiente con que vaia traballando o correspondente ao nivel no que está matriculado este curso.

TODA A INFORMACIÓN REFERIDA A PROBAS DE RECUPERACIÓN OU ACTIVIDADES (prazos, tarefas, etc figurará na web)

O enlace é este:

<http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/388>

CALENDARIO DE PROBAS DE RECUPERACIÓN DA MATERIA PENDENTE: Filosofía 1º Bac, - CURSO 2020/21

Remítese de novo á páxina, figurará este calendario nela unha vez comecen as clases e se teñan convocado á correspondente xuntanza aos alumnos interesados.

<http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/388>

PROPOSTA DE ACTIVIDADES PARA ALUMNOS COA MATERIA DE FILOSOFÍA DE 1º BAC PENDENTE

TODA A INFORMACIÓN REFERIDA A PROBAS DE RECUPERACIÓN OU ACTIVIDADES (prazos, tarefas, etc figurará na web)

O enlace é este:

<http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/388>

AVALIACIÓN E PROBAS DE RECUPERACIÓN DA MATERIA PENDENTE

TODA A INFORMACIÓN REFERIDA A PROBAS DE RECUPERACIÓN OU ACTIVIDADES (prazos, tarefas, etc figurará na web)

O enlace é este:

<http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/388>

A cualificación ordinaria, de xuño desta materia será unha media aritmética das cualificacións obtidas das tres avaliacións do curso. O alumno que non chegue a cualificación de 5 poderá realizar unha proba escrita que versará sobre os contidos das distintas actividades realizadas no curso e tamén facer entrega das mesmas nesa data.

A proba extraordinaria de xuño consistirá na realización de dous dos comentarios propostos ao longo do curso. Cada un será cualificado cun 50%, pero será necesario realizar os dous para obter un aprobado.

ORGANIZACIÓN DOS PROCEDEMENTOS QUE LLE PERMITAN AO ALUMNADO ACREDITAR OS COÑECEMENTOS NECESARIOS EN DETERMINADAS MATERIAS, NO CASO DO BACHARELATO

Non aplica.

As materias as que fai referencia este apartado non son en ningún caso as aquí programadas pois trátase de materias que por cambiar de modalidade de bacharelato algúns alumnos, ao non cursalas en 1º, vense en condicións de ter que acreditar coñecementos nelas. A materia de Filosofía é unha das comúns de 1º BAC que calquera alumno de calquera modalidade debe cursar. Non hai outra materia dependente deste Departamento con carácter de troncal e que o alumno poida deixar de cursar en 1º.

DESEÑO DE AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS

Non aplica.

As medidas individuais ou colectivas ás que se fai referencia neste apartado obrigado da Programación afectan principalmente a materias obrigatorias ou troncais da ESO, e polo tanto non están no caso as dependentes deste Departamento neses niveis. Sexa cal sexa o resultado da avaliación inicial nas materias deste Departamento non se fai necesario aplicar medidas, só, en todo caso ter conciencia deses resultados.

MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A día de hoxe non se dispón de información de alumnos que puidesen necesitar este tipo de atención.

En canto á atención á diversidade a referencia é o Decreto 229/2011 dedicado a este tema. Na súa introdución presenta os principios e obxectivos que o inspiran así como a definición de atención educativa á diversidade (definición reiterada no seu artigo 3).

A diversidade é unha realidade social, e diso non se tira a necesidade de medidas especiais. O sistema educativo ten coma principios a inclusión e a non discriminación, a flexibilidade para adecuar a educación á diversidade de aptitudes, intereses, expectativas e necesidades do alumnado, entre outros, e o seu obxectivo é o éxito escolar. Trátase de que as administracións educativas dispoñan os medios necesarios para que todo o alumnado acade o máximo desenvolvemento persoal, intelectual, social e emocional, e particularmente para aqueles alumnos que requiran unha atención educativa diferente á ordinaria para conseguir aquel obxectivo.

O Centro escolar é o vehículo fundamental para ese servizo, e nese servizo participan os docentes e principalmente os Departamentos de orientación dos centros escolares.

O Decreto está estruturado en nove capítulos: o 1º de disposicións xerais ven recollendo o antedito, o segundo é o que principalmente interesa aquí pois se ocupa das actuacións e medidas de atención á diversidade. Abrangue ese capítulo segundo dende o artigo 5 ao 14 e está dividido en tres seccións: Actuacións, Medidas e Plan Xeral de Atención á diversidade.

As actuacións refírense ás da Administración (artigo 5) e ás dos Centros (artigo 6). Este artigo 6 enumera ata 9 actuacións, a nº 5 di "*Optimizar la organización de los recursos del centro para atender y dar respuesta a las necesidades de todo el alumnado, en particular de aquel con necesidad específica de apoyo educativo*".

En canto ás medidas distingue, no artigo 8.2 da sección 2ª ate doce medidas de carácter ordinario, isto é, daquelas que non requiren alteración significativa de obxectivos, contidos e criterios de avaliación; e no mesmo artigo 8 no seu punto 3 ate nove medidas de carácter extraordinario que si requirirían tal alteración.

Son medidas ordinarias: adecuar horarios ou programacións didácticas, metodoloxías que promovan a inclusión, ***adaptación de tempo e instrumentos ou***

procedementos de avaliación (medida que fora adoptada por este Departamento o curso pasado cun alumno de Bacharelato), desdoblamento de grupos, medidas destinadas á mellora da convivencia e programas varios.

Son medidas extraordinarias: as ben veces nomeadas adaptacións curriculares, os agrupamentos flexibles, o apoio de especialistas en PT e/ou AL, flexibilización da duración do período de escolarización e outros programas e grupos (por ex. grupos de adquisición das linguas)

O Decreto dá prioridade ás medidas ordinarias.

Na súa sección terceira, artigos 10 a 14, desenvólvense indicacións sobre o Plan Xeral de Atención á Diversidade que debe contar coas propostas de Departamentos e equipos de ciclo pero que debe elaborar o Departamento de Orientación do Centro e formar parte do Proxecto Educativo de Centro. O Consello Escolar ten que aprobalo a proposta do Claustro. O equipo directivo é o responsable do seu desenvolvemento. Este plan ten carácter anual e debe ser avaliado e tal avaliación incorporarase á memoria do Departamento de Orientación e a anual do Centro consecuentemente.

No momento de redactar esta programación o Departamento non ten ningunha información respecto de alumnos con necesidades especiais.

Consultarase co Departamento de Orientación nos derradeiros días do mes de outubro en relación coa posibilidade de que algún alumno do Departamento de Filosofía precise esta atención e para coñecer que medidas e de que carácter corresponde en cada caso, se é que corresponden, segundo o nivel e a materia.

De ser o caso de aplicar algunha medida, se irá facendo constar nas actas correspondentes do Departamento, sexan medidas ordinarias ou extraordinarias, e sempre baixo a supervisión e tutela do Departamento de orientación.

CONCRECIÓN DOS ELEMENTOS TRANSVERSAIS QUE SE TRABALLARÁN NO CURSO QUE CORRESPONDA

A transversalidade é consubstancial ás disciplinas do Departamento polo que unha ollada detida polo currículo das mesmas permite ver como se atenden os elementos transversais nos mesmos contidos das materias.

En particular, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita son piares básicos en todas as disciplinas. Non só polas lecturas que se propoñen nos diferentes niveis, senón pola mesma dinámica das clases. En todas as materias do Departamento proporáselles aos alumnos textos de lectura complementarios dos contidos e relativos aos temas estudados, en particular en Filosofía procurarase que sexan textos de filósofos coñecidos, igualmente en Valores éticos -aínda que se trate só de fragmentos-; diferente é o caso de Psicoloxía e Ética e Filosofía do Dereito onde haberá que acudir a textos de autores especialistas das materias e dos temas: neurólogos, psicanalistas, xuristas dunha ou doutra escola.

Os estándares de aprendizaxe avaliábelles poñen en evidencia a necesidade de traballar con medios audiovisuais e recorrendo ás tecnoloxías da información e da comunicación. O emprendemento é un elemento transversal que se traballa como contido específico en concreto nas materias impartidas en BAC e a educación cívica e constitucional ten tratamento específico especialmente en Valores éticos, en calquera dos niveis de que se trate, e asemade en Oratoria no seu derradeiro bloque de contidos.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POLO DEPARTAMENTO DIDÁCTICO

No presente curso non se programa estas actividades por razóns obvias.

MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

O mecanismo que se considera fundamental para revisión das programacións en relación co proceso de mellora é a análise das mesmas polas autoridades competentes para que a partir da realidade de cada unha delas, se aportasen oportunidades de mellora e as accións correctoras pertinentes para que fosen verdadeiro instrumento de referencia do traballo do docente.

No pasado ano 2019 a circunstancia dunha reclamación en setembro dunha cualificación de 1º BAC deu ocasión para que a inspectora deste, atentamente, viñese comentar algúns aspectos da programación para esta materia que a melloran notablemente. Ao tempo tamén fixo ver algún outro aspecto de mellora máis xeral, relativo por exemplo á atención a diversidade ou a alumnos con materias pendentes doutros cursos.

Foi realmente produtiva a reunión mantida e é unha mágoa que non teñan lugar con maior frecuencia estes encontros dos que se pode sacar moito proveito.

En canto á súa revisión en relación cos resultados académicos probablemente levase a un debate sobre o que xa debe existir abondosa literatura.

Finalmente a programación deste departamento é modificada necesariamente cada curso académico aínda que só sexa pola variabilidade das materias que se imparte. Por exemplo este ano houbo que engadir a materia de Igualdade de Xénero que nunca antes fora impartida no noso centro.

En Lugo, a 27 de setembro de 2020

ANEXO- RESUMO DA PROGRAMACIÓN POR MATERIAS

- *HISTORIA DA FILOSOFÍA 2º BAC*

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: <u>HISTORIA DA FILOSOFÍA</u>
CURSO: 2º BAC
CONTIDOS
Bloque 1: Contidos transversais Bloque 2: A filosofía na Grecia Antiga Bloque 3: A filosofía medieval Bloque 4: A filosofía na Modernidade e na Ilustración Bloque 5: A filosofía contemporánea. Na páxina web do Centro no apartado correspondente ao Departamento de Filosofía aparece o detalle destes contidos tal e como se recolle no DOG nº 120 do luns 29 xuño de 2015 (páx. 25856 a 25869)
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
Combinaranse a presentación de contidos por parte da profesora co traballo persoal do alumno a partir de análise e comentarios de texto, resumos e mapas conceptuais, e tarefas de investigación e aplicación de coñecementos. Como materiais e recursos empregaranse como texto base o libro de texto da editorial Vicens vives de Historia da Filosofía 2º BAC -edición en galego- , para acompañar as explicacións da profesora e facilitar o acceso a información para elaborar as cuestións temáticas. Así mesmo a selección de textos do grupo de traballo da CIUG serán o obxecto base dos comentarios de texto, atendendo os criterios establecidos para a proba de acceso. Para a consecución dos estándares obxecto de avaliación da ABAU facilítaselles aos alumnos guións que sirvan de guía para realizar o estándar da cuestión temática e o comentario de texto , solicitándolles análises pormenorizadas dos textos seleccionados que serán obxecto da proba. Faremos uso tamén de pequenos vídeos explicativos e páxinas especializadas na didáctica da filosofía para busca de información e autoavaliación de coñecementos. Subíranse á aula virtual recursos educativos complementarios por unidade.
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
As medidas de atención á diversidade virán condicionadas polas necesidades dos alumnos e establecidas polo Departamento de Orientación do Centro que dará as indicacións pertinentes ao profesor da materia para adoptar as medidas que conveñan en cada caso. Nas actas do Departamento fanse constar esas medidas, se son o caso.
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
AVALIACIÓNS INICIAL
Non faremos avaliación inicial.
AVALIACIÓN CONTINUA
Parte A. Realizaranse dúas probas escritas por avaliación que serán fixadas polo alumnado e a profesora a principio de cada trimestre. Estas probas escritas representan na cualificación un 80% da nota da avaliación.

(40% cada unha), sendo condición ineludible sacar como mínimo un 4 para poder aprobar a avaliación. As probas escritas seguirán sempre o **modelo establecido pola CIUG** para esta materia e para as probas de acceso á universidade.

Trátase dunha **proba estruturada en 3 partes**. A **1ª parte** é un fragmento a comentar, acompañado dunha cuestión teórica coa que se relaciona tematicamente e que hai que desenvolver. A **calificación máxima desta parte será de 6 puntos**, 3 para o comentario e 3 para a cuestión teórica proposta (60% da nota). Na **2ª parte** darase resposta a outra cuestión temática relacionada cos estándares de aprendizaxe imprescindibles e a **calificación máxima da mesma será de 3 puntos** (30% da nota). Por último, na **3ª parte** faranse 4 breves preguntas semiabertas: 2 conceptos para determinar o filósofo relacionado con cada un deles e título de 2 obras dun autor/es, **acadando un máximo de un punto** (10% da nota) Na avaliación da proba teranse en conta non só os contidos expostos (contidos da materia imprescindibles), senón tamén as calidades formais da exposición, tanto nos aspectos relativos ao uso dun vocabulario axeitado coma no referente á corrección argumental, sintáctica, ortográfica e estilística

Copiar durante os exames por calquera medio supón a retirada inmediata da proba escrita e unha calificación de 0 puntos en dita proba.

PARTE B O 20 % restante da nota da avaliación virá dado polo **traballo diario**. Dentro do traballo diario teranse en conta as seguintes cuestións: **entrega e valoración das tarefas** encomendadas (entre as que destacan análise e comentario de textos, elaboración das cuestións temáticas e breves traballos de investigación) e o **seguimento das clases mediante probas orais e chamamentos para corrixir os exercicios**.

A **calificación obtida en cada trimestre redondearase**, de ser o caso, de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,50 ou superior e ao anterior nos restantes casos. Só se considerará superada a avaliación se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

A **reiteración de actitudes contrarias ao desenvolvemento da materia pode supoñer unha perda de ata o 10% da calificación obtida nas probas e traballos mencionados**.

Haberá unha proba de recuperación por trimestre tras a sesión de avaliación, que versará sobre os mesmos contidos que as probas de avaliación e cos mesmos criterios de calificación.

AVALIACIÓN FINAL

No remate do curso e atendendo á avaliación continua a calificación ordinaria se calcula atribuíndo unha porcentaxe á calificación de cada unha das avaliacións: **30% para a calificación da primeira avaliación, 30% para a segunda e 40% para a terceira**. Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso. Só se considerará superada a a materia o curso se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Na calificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a calificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá ao modelo de CIUG para as PAAU e se axustará aos criterios de avaliación sinalados arriba. Cando un alumno amose comportamentos fraudulentos ou enganosos nas probas obterá unha calificación de cero na proba correspondente.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- PSICOLOXÍA 2º BAC

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: PSICOLOXÍA
CURSO: 2º BAC
CONTIDOS
Bloque 1.A psicoloxía como ciencia Bloque 2. Fundamentos biolóxicos da conduta Bloque 3. Os procesos cognitivos básicos: percepción, atención e memoria Bloque 4. Procesos cognitivos superiores: aprendizaxe, intelixencia e pensamento. Bloque 5. A construción do ser humano. Motivación, personalidade e afectividade Bloque 6. Psicoloxía social e das organizacións
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Contando co libro do texto <i>de Psicoloxía de 2º Bac da editorial McGraw Hill</i> e con materiais de apoio, as clases discorrerán entre a exposición teórica por parte da profesora e as actividades propostas para os alumnos que se estima obedecen aos estándares de aprendizaxe avaliábeis.</p> <p>Dado o carácter desta disciplina, cremos que esta debe desenvolverse preferentemente desde un punto de vista transversal e práctico. A fin de dar ao alumnado un contexto en función dos seus intereses académicos e persoais, os traballos propostos ao alumnado terán un desenvolvemento transversal que permita por unha parte adquirir os coñecementos disciplinares e, por outra, aplicalos a contextos culturais, sociais ou disciplinares do seu interese.</p> <p>Incluíranse prácticas de traballo individual e cooperativo. Os traballos versarán fundamentalmente sobre a presentación de contidos da materia, sobre a ampliación e investigación entorno algún dos puntos tratados ou sobre a análise de películas relacionadas con aspectos curriculares da materia.</p> <p>Usaremos á aula virtual do centro para compartir recursos educativos complementarios por unidade e entregar tarefas.</p>

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.</p> <p>De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán respostar a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.</p> <p>Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.</p>
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
AVALIACIÓNS INICIAL
Non procede.
AVALIACIÓN CONTINUA
<p>A comprobación da consecución dos diferentes estándares de avaliación realizarase mediante dous procedementos de avaliación:</p> <p>Parte A: PROBAS ESCRITAS (2 por avaliación cun 50% de ponderación na nota final de cada avaliación). As probas estarán estruturadas en preguntas tipo de test de opción múltiple, preguntas de V/F e preguntas de desenvolvemento teórico ou aplicación de contidos.</p> <p>Parte B: Entrega e/ou presentación de TRABALLOS PROPOSTOS (cunha ponderación do 50% na nota final de cada avaliación).</p> <p>Non haberá recuperación da avaliación suspensa. A partir do catro farase media coas seguintes avaliacións e de non chegar ao 5 entre as tres, os alumn@s terán que presentarse a unha proba final en maio recuperando a súa parte non superada.</p>

AVALIACIÓN FINAL

A cualificación final ordinaria corresponderase coa media das tres avaliacións. Só se fará a media a partir dun catro. Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior. Só se considerará superada a materia no curso se se obtén unha nota final de 5 ou máis puntos.

Aqueles alumnos/as que non superen a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións deberán presentarse a un exame final sobre os ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES DO CURSO, examinándose SÓ dos correspondentes a avaliación pendente podendo sacar como máximo un 6 nesta/s partes.

O exame terá a MESMA ESTRUCTURA das probas escritas realizadas durante o curso.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que seguirá a mesma estrutura da proba final de maio.

CTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- FILOSOFÍA 1º BAC

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: <u>FILOSOFÍA</u>
CURSO: 1º BAC
CONTIDOS
<p>Bloque 1: Contidos transversais</p> <p>Bloque 2: O saber filosófico</p> <p>Bloque 3: O coñecemento</p> <p>Bloque 4: A realidade</p> <p>Bloque 5: O ser humano dende a filosofía.</p> <p>Bloque 6: A racionalidade práctica: ética, filosofía política, estética, lóxica.</p> <p>Na páxina web do Centro no apartado correspondente ao Departamento de Filosofía aparece o detalle destes contidos tal e como se recolle no DOG nº 120 do luns 29 xuño de 2015 (páx. 25641 a 25662)</p>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>As probas son o instrumento básico de cualificación, pero na avaliación final tamén o son o traballo ao longo do curso, as cualificacións das avaliacións anteriores e a asistencia a clase.</p> <p>Por outra banda, o libro de texto é a fonte de información fundamental. O libro de texto é o manual de Filosofía 1º BAC de Miguel Angel Quintanar Martínez publicado polo consorcio editorial galego. Complementarase esa información coa doutras fontes proporcionada polo profesor ou obtida por conta dos alumnos; particularmente fundamentais son os apuntes "Breve historia da Filosofía" sobre os que versa a proba de avaliación inicial (e que están na páxina web dende setembro a disposición do alumnado)</p> <p>Os textos susceptibles de comentario nas probas serán sempre textos que figuran no libro de texto. Algúns deles traballaranse previamente na aula. Os apuntes de historia serán básicos e esenciais para un bo comentario.</p> <p>Na aula explicaranse os contidos básicos e os alumnos traballarán os estándares de aprendizaxe correspondentes.</p> <p>Voluntariamente, farán un traballo trimestral na casa, sobre un autor, unha obra ou un tema do programa e que servirá para sumar ata 3 puntos sobre a cualificación do exame (sempre que o alumno teña acadado un 7 na media dos exames) ou ben será o instrumento fundamental de cualificación de repetirse a situación do pasado mes de marzo (en tal caso o traballo perde a condición de voluntario e tórnase obrigatorio).</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As medidas de atención á diversidade virán condicionadas polas necesidades dos alumnos e establecidas polo Dpto de Orientación do Centro que dará as indicacións pertinentes ao profesor da materia para adoptar as medidas que conveñan en cada caso. Nas actas do Dpto fanse constar esas medidas, de ser o caso.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

AVALIACIÓN INICIAL

Son fundamentais para os exames de comentario de texto os apuntes "Breve historia da Filosofía" sobre os que versa a proba de avaliación inicial. A avaliación inicial realizarase na 2ª semana de curso. As datas publícanse na web. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/408>

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación é continua. Os alumnos teñen dúas probas escritas en cada trimestre nas que se comproba a consecución dos diferentes estándares de avaliación e particularmente os correspondentes ao bloque 1º de contidos transversais.

Deben asistir obrigatoriamente a elas para ser cualificados, deben asistir puntualmente (non máis aló dos 15 minutos do comezo), e se non é o caso deberán xustificar documentalmente a súa ausencia. Como norma xeral, se a xustificación se admite serán cualificados a partir do resultado daqueloutra proba á que teñan asistido; se non se admite aplicarase o criterio da ponderación que aparece abaixo.

As datas das probas son as publicadas na web. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/408>

Os alumnos coñecen dende o mesmo comezo do curso estas datas, polo que non deberían ter motivos para non estar en condicións de realízalas, agás enfermidade grave ou imprevistos e/ou causas de forza maior.

Como norma xeral, as probas obedecerán á comprobación da consecución de diferentes estándares de avaliación mediante un comentario de texto, no caso da primeira das datas do trimestre e mediante o desenvolvemento dunha cuestión temática relativa a algún dos estándares de aprendizaxe e a un léxico específico ou pregunta breve relativa a algún dos estándares. Cada proba será cualificada sobre 10 e nela farase constar o criterio de cualificación.

En cada trimestre a cualificación se calcula establecendo unha porcentaxe do 50% para cada exame; o alumno que acade un 7 ou máis nesa media ponderada e que teña realizado o traballo voluntario do trimestre poderá sumar ata 3 puntos na cualificación. O alumno que non acade o 7 non ten esa posibilidade. Só no caso de que se suspenderan as clases coma no mes de marzo o traballo trimestral substitúe ás probas escritas como instrumento de cualificación e tórnase obrigatorio para todos os alumnos e para o trimestre que corresponda.

AVALIACIÓN FINAL

No remate do curso e atendendo á avaliación continua a cualificación ordinaria se calcula atribuíndo unha porcentaxe á cualificación de cada unha das avaliacións: 25% para a cualificación da primeira avaliación, 35% para a segunda e 40% para a terceira.

Terase en conta, igualmente, ao remate do curso, a actitude amosada ao longo do curso cara a

materia ata un máximo dun punto.

Na cualificación ordinaria de xuño, terase en conta ata un máximo dun punto e medio sobre a cualificación resultado da ponderación das avaliacións, considerando a realización do traballo trimestral voluntario -ata 1 punto- e a realización das tarefas e actividades propostas ao longo do curso (no caderno do profesor quedará reflectido isto en sentido favorable ou desfavorable ("+" ou "-" son marcas que indican se se realizaron as tarefas encomendadas ou non, e tamén pode haber comentarios escritos sobre a voluntariedade, esforzo, etc...).

De producirse a suspensión das clases a cualificación do alumno será a correspondente á media aritmética dos exames realizados ata o momento da suspensión (incluída a proba de avaliación inicial).

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá aos dous modelos de proba realizados no curso: un comentario de texto -50% da cualificación- unha cuestión temática para desenvolver relativa aos estándares de aprendizaxe -20%- e unha serie de conceptos filosóficos que o alumno deberá definir e relacionar con algunha/s das ramas da filosofía que se estudan na materia.

PUBLICIDADE E INFORMACIÓN

Toda a información relativa á materia está na páxina web do Centro.
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/396>

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

O/A profesor/a

Asdo: Ana I. Besteiro Hermida

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- ANTROPOLOXÍA 1º BAC

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: <u>ANTROPOLOXÍA</u>
CURSO: 1º BAC
CONTIDOS
<p>Bloque 1: A Antropoloxía como saber</p> <p>Bloque 2: Antropoloxía física: hominización e humanización</p> <p>Bloque 3: Antropoloxía cultural</p> <p>Bloque 4: Antropoloxía social</p> <p>Bloque 5: Antropoloxía filosófica.</p> <p>Na páxina web do Centro no apartado correspondente ao Departamento de Filosofía aparece o detalle destes contidos tal e como se recolle no DOG nº 136 do martes 21 de xullo de 2015 (páx. 30366 a 30372)</p>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>As probas son o instrumento básico de cualificación, pero na avaliación final tamén o son o traballo ao longo do curso, as cualificacións das avaliacións anteriores e a participación na clase.</p> <p>Dado o carácter desta disciplina, esta debe desenvolverse preferentemente desde un punto de vista transversal e práctico. Seguirase o guión da lexislación para ir traballando os diferentes contidos da materia a través dos estándares correspondentes. Inclúranse prácticas de traballo individual e cooperativo. Os traballos versarán fundamentalmente sobre a presentación de contidos da materia a partir dos estándares de avaliación e servíndose de instrumentos de información e investigación coma artigos, vídeos, documentais, lecturas ou películas relacionadas con aspectos curriculares da materia. Non hai libro de texto e os materiais de traballo serán proporcionados polo profesor na aula ou ben a través da páxina web do centro. http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/869</p> <p>Voluntariamente, farán un traballo trimestral na casa, sobre un tema do programa e que servirá para sumar ata 3 puntos sobre a cualificación do exame (sempre que o alumno teña acadado un 7 na proba escrita) ou ben será o instrumento fundamental de cualificación de repetirse a situación do pasado mes de marzo (en tal caso o traballo perde a condición de voluntario e tórnase obrigatorio).</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
As medidas de atención á diversidade virán condicionadas polas necesidades dos alumnos e establecidas polo Dpto de Orientación do Centro que dará as indicacións pertinentes ao profesor da materia para adoptar as medidas que conveñan en cada caso. Nas actas do Dpto fanse constar esas medidas, de ser o caso.
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

AVALIACIÓNS INICIAL

Non aplica

AVALIACIÓN CONTINUA

A avaliación é continua. Os alumnos teñen unha proba escrita en cada trimestre na que se comproba a consecución dos diferentes estándares de avaliación.

Deben asistir obrigatoriamente a elas para ser cualificados, deben asistir puntualmente (non máis aló dos 15 minutos do comezo), e se non é o caso deberán xustificar documentalmente a súa ausencia.

As datas das probas son as publicadas na web. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/870>

Os alumnos coñecen dende o mesmo comezo do curso estas datas, polo que non deberían ter motivos para non estar en condicións de realízalas, agás enfermidade grave ou imprevistos e/ou causas de forza maior.

Como norma xeral, as probas obedecerán á comprobación da consecución de diferentes estándares de aprendizaxe traballados na aula e o alumnado poderán contar co material de traballo que tivera sido empregado para as diferentes actividades do trimestre para a realización da proba. Cada proba será cualificada sobre 10 e nela farase constar o criterio de cualificación.

AVALIACIÓN FINAL

No remate do curso e atendendo á avaliación continua a cualificación ordinaria se calcula atribuíndo unha porcentaxe á cualificación de cada unha das avaliacións: 30% para a cualificación da primeira avaliación, 30% para a segunda e 40% para a terceira.

Terase en conta, igualmente, ao remate do curso, a actitude amosada ao longo do curso cara a materia ata un máximo de dous puntos.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que obedecerá ao modelo de probas realizadas no curso.

PUBLICIDADE E INFORMACIÓN

Toda a información relativa á materia está na páxina web do Centro. <http://www.edu.xunta.gal/centros/iessanxillao/node/396>

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

O/A profesor/a

Asdo: Ana I. Besteiro Hermida

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- FILOSOFÍA 4º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: FILOSOFÍA
CURSO: 4º ESO
CONTIDOS
Bloque 1. A filosofía Bloque 2. Identidade persoal Bloque 3. Socialización Bloque 4. Pensamento Bloque 5. Realidade e metafísica Bloque 6. Transformación
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Ao ser este un curso de iniciación no pensamento filosófico e ter como obxectivo fundamental promover as competencias básicas que farán posible acadar un pensamento reflexivo, crítico e autónomo, ademais de conseguir unha visión de conxunto da reflexión filosófica.</p> <p>A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste a través de tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, comentarios de texto, debates e análise de películas relacionadas coa materia.</p> <p>Tomarase como base o libro de texto <i>Filosofía de 4º ESO</i> da editorial Santillana, que será complementado con outros textos e materiais audiovisuais. Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais, recursos educativos e entregar tarefas.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.</p> <p>De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán responder a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.</p> <p>Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.</p>
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
AVALIACIÓNS INICIAL
Na segunda sesión terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base á comprensión, análise e comentario dun texto dado.
AVALIACIÓN CONTINUA
<p>A comprobación da consecución dos diferentes estándares de avaliación realizarase mediante dous procedementos de avaliación:</p> <p>Parte A: PROBAS ESCRITAS (2 por avaliación cun 50% de ponderación na nota final de cada avaliación).</p>

Parte B: Entrega e/ou presentación de TRABALLOS PROPOSTOS (cunha ponderación do 50% na nota final de cada avaliación).

A reiteración de actitudes contrarias ao desenvolvemento da materia pode supoñer unha perda de ata o 10% da cualificación obtida nas probas e traballos mencionados

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

Non haberá recuperación da/s avaliación/s suspensa/s. A partir do catro farase media coas outras avaliacións e de non chegar ao 5 entre as tres, os alumn@s terán que presentarse a unha proba final en xuño recuperando a/s parte/s non superada/s.

AVALIACIÓN FINAL

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

**Aqueles alumnos/as que non superen a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións deberán presentarse a un exame final en xuño sobre os ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE IMPRESCINDIBLES DO CURSO, examinándose SÓ dos correspondentes a/s avaliación/s pendente/s.
O exame terá a MESMA ESTRUCTURA das probas escritas realizadas durante o curso.**

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Na cualificación extraordinaria de setembro só se terá en conta a cualificación obtida polo alumno na proba, que seguirá a mesma estrutura da proba final de xuño.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- VALORES ÉTICOS 4º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: VALORES ÉTICOS
CURSO: 4º ESO
CONTIDOS
<u>Bloque 1. A dignidade da persoa</u> <u>Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais</u> <u>Bloque3. A reflexión ética</u> <u>Bloque4. A xustiza e a política</u> <u>Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH)</u> <u>Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía</u>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Empregarase o libro de texto de <i>Valores éticos da editorial Vicens Vivens</i> para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.</p> <p>A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.</p> <p>Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgunhas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.</p> <p>De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán responder a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.</p> <p>Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.</p>
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
AVALIACIÓN INICIAL
Na segunda sesión do curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio na clase.
AVALIACIÓN CONTINUA
<p>A nota de avaliación obterase do seguinte modo:</p> <p>1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%</p> <p>2/ Actitude na aula 25%</p> <p>Instrumentos de avaliación</p> <p>1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula</p> <p>2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas</p>

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto do turno de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

- 1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.
- 2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.
- 3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.
- 4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.
- 5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

AVALIACIÓN FINAL

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- VALORES ÉTICOS 3º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: VALORES ÉTICOS
CURSO: 3º ESO
CONTIDOS
<u>Bloque 4. A xustiza e a política</u>
<u>Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH)</u>
<u>Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía</u>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Empregarase o libro de texto de <i>Valores éticos da editorial Vicens Vivens</i> para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.</p> <p>A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.</p> <p>Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgunhas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.</p> <p>De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán responder a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.</p> <p>Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.</p>
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
AVALIACIÓNS INICIAL

Na segunda sesión do curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase.

AVALIACIÓN CONTINUA

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%

2/ Actitude na aula 25%

Instrumentos de avaliación

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto da quenda de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

AVALIACIÓN FINAL

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- VALORES ÉTICOS 2º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: VALORES ÉTICOS
CURSO: 2º ESO
CONTIDOS
<p><u>Bloque 1. A dignidade da persoa</u></p> <p><u>Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais</u></p> <p><u>Bloque3. A reflexión ética</u></p> <p><u>Bloque4. A xustiza e a política</u></p> <p><u>Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH)</u></p>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Empregarase o libro de texto de <i>Valores éticos da editorial Vicens Vivens</i> para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.</p> <p>A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.</p> <p>Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgunhas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.

De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán responder a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.

Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

AVALIACIÓNS INICIAL

Na segunda sesión do curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase.

AVALIACIÓN CONTINUA

A nota de avaliación obtérase do seguinte modo:

1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%

2/ Actitude na aula 25%

Instrumentos de avaliación

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto da quenda de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25

Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25
<p>2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos) De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:</p> <p>1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.</p> <p>2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.</p> <p>3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.</p> <p>4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.</p> <p>5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.</p> <p>A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflecta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación</p>	
<p>AVALIACIÓN FINAL</p>	
<p>Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.</p> <p>Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior.</p>	
<p>CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA</p>	
<p>O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:</p> <p>5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.</p>	
<p>ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS</p>	
<p>De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.</p>	

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- VALORES ÉTICOS 1º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: VALORES ÉTICOS
CURSO: 1º ESO
CONTIDOS
<u>Bloque 1. A dignidade da persoa</u>
<u>Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais</u>
<u>Bloque3. A reflexión ética</u>
<u>Bloque 5: Os valores éticos, o dereito, e a Declaración Universal dos Dereitos Humanos(DUDH)</u>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Empregarase o libro de texto de <i>Valores éticos da editorial Vicens Vivens</i> para coñecer e aprender os contidos e haberá un caderno de clase que será soporte de todo o traballo desenvolvido polos alumnado no curso.</p> <p>A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, disertacións, resolución de dilemas éticos, debates e análise de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.</p> <p>Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgunhas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.</p> <p>De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán responder a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e</p>

elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.

Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

AVALIACIÓN INICIAL

A segunda sesión terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase.

AVALIACIÓN CONTINUA

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%

2/ Actitude na aula 25%

Instrumentos de avaliación

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto do turno de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inxustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá

presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflicta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación

AVALIACIÓN FINAL

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.

- ORATORIA 2º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: ORATORIA
CURSO: 2º ESO
CONTIDOS
<p>Bloque 1: O discurso persuasivo</p> <p>Bloque 2: Elaboración do discurso persuasivo</p> <p>Bloque 3: A presentación do discurso persuasivo</p> <p>Bloque 4: Oratoria, valores e educación emocional</p> <p>Na páxina web do Centro no apartado correspondente ao Departamento de Filosofía aparece o detalle destes contidos tal e como se recolle no DOG nº 136 do martes 21 xullo de 2015 (páx. 30335 a 30342)</p>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>Como criterio metodolóxico básico debemos por todas as nosas capacidades para facilitar e impulsar o traballo autónomo do alumnado e, estimular as súas capacidades para traballar en equipo e tamén autonomamente. É necesario potenciar as técnicas de investigación para que poda transferir o aprendido á vida cotiá. A materia de oratoria no 2º curso da ESO adquire o seu sentido cando serve para dotar ao alumnado dunha maior capacidade lingüística e comunicativa que lle axude a formalizar o seu propio discurso, afianzar o hábito lector e desenvolver as aptitudes morais propias dun discurso racional nunha sociedade democrática. O Criterio debe ser o mesmo para os textos, actividades e traballos a realizar polo alumnado, todo concepto ten que ser explicado dando por feito que o alumnado non coñece nada da etapa anterior por non ter esta materia, nin outra que lle sirva de propedéutica, previamente en 1º da ESO.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>As medidas de atención á diversidade virán condicionadas polas necesidades dos alumnos e establecidas polo Dpto. de Orientación do Centro que dará as indicacións pertinentes ao profesor da materia para adoptar as medidas que conveñan en cada caso. Nas actas do Dpto fanse constar esas medidas, de ser o caso.</p>
CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
AVALIACIÓN INICIAL
<p>A comezo de curso terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio proposto nun dos primeiros días de clase.</p>
AVALIACIÓN CONTINUA

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos na aula recollidos no Diario de clase do alumno/a: 75%

2/ Actitude na aula 25%.

O alumno anota no caderno as actividades de cada día na aula, as propias e as do conxunto, facendo do seu caderno un diario. Este é o instrumento fundamental de avaliación.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá na elaboración de todos os traballos non presentados e/ou suspensos e na modificación da actitude na seguinte avaliación.

AVALIACIÓN FINAL

A cualificación ordinaria de xuño será unha media aritmética das cualificacións das tres avaliacións do curso

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario de Setembro responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

O/A profesor/a

Asdo: Ana I. Besteiro Hermida

- IGUALDADE DE XÉNERO 1º ESO

CURSO 2020-2021
DEPARTAMENTO: FILOSOFÍA
MATERIA: IGUALDADE DE XÉNERO
CURSO: 1º ESO
CONTIDOS
<u>Bloque 1. A construción social das identidades sexuais e de xénero.</u>
<u>Bloque 2. Relacións de xénero e afectividade.</u>
<u>Bloque 3. Da discriminación á igualdade de oportunidades.</u>
<u>Bloque 4. Cara a unha sociedade sen violencia machista</u>
METODOLOXÍA DIDÁCTICA
<p>A metodoloxía combinará a presentación de contidos por parte da profesora, sempre buscando a participación activa do alumnado, con traballo individual e cooperativo deste. Os traballos consistirán en tarefas de investigación e exposición de contidos, debates e análises críticas de vídeos/películas/noticias relacionadas coa materia.</p> <p>Tomarase como referencia o libro de <i>Igualdade de Xénero da editorial ANAYA</i>.</p> <p>Usaremos a aula virtual do centro para compartir materiais e recursos educativos así como para a entrega dalgunhas tarefas. Teremos como fío condutor o diario de clase, onde o alumnado irá recollendo, as aprendizaxes, reflexión, creacións e achegas.</p>
ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
<p>Non consta a día de hoxe que exista a necesidade de aplicar tales medidas para esta materia. De existir indicacións en contrario tomarase nota e farase constar en actas do Departamento.</p> <p>De todos xeitos en función das capacidades do alumnado e os seus intereses realizaranse modificacións na proposta de traballos que tentarán responder a un necesario axuste entre necesidade, capacidades do alumno e contidos da materia. Tamén poderán variarse os tempos e</p>

elementos da probas extraordinarias, sempre en función dun informe previo das necesidades por parte do Departamento de Orientación.

Tamén se tomarán en conta as posibilidades de acceso aos recursos analóxicos e/ou dixitais que teña o alumnado.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

AVALIACIÓN INICIAL

Na segunda sesión terá lugar unha avaliación inicial do alumnado en base a o exercicio feito na clase.

AVALIACIÓN CONTINUA

A nota de avaliación obterase do seguinte modo:

1/ Traballos realizados polo alumnado: 75%

2/ Actitude na aula 25%

Instrumentos de avaliación

1/ Caderno do profesor para valorar as actitudes na aula

2/ Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas

1/ Actitude na aula. Caderno do profesor. Ficha do alumno/a. (Max. 2,5 puntos)

Cumprimento das indicacións do profesor.	0,25
Respecto do turno de palabra.	0,25
Traer o material de traballo.	0,25
Participación na clase	0,25
Coidado do material persoal e da aula	0,25
Manter un comportamento e unha postura correcta	0,25
Puntualidade e orde nas entradas e saídas da aula	0,25
Aproveitamento do tempo de traballo persoal	0,25
Non faltas de asistencia inustificadas	0,25
Actitude colaboradora e implicación coa materia	0,25

2/ Traballos realizados polo alumnado. Caderno do alumno/ rúbrica e escala de valores para as tarefas encomendadas (Max.7,5 puntos)

De forma xeral os criterios de corrección dos traballos do alumno serán os seguintes:

1/ Deberán presentarse todos os traballos na orde na que foron propostos e realizados na aula.

2/ No caso de que algún traballo non se realizase no seu momento por causas xustificadas o alumno poderá presentalo para a súa cualificación posterior.

3/ Os traballos estarán realizados de forma completa e non poderán estar copiados polos de outros alumnos.

4/ A presentación dos traballos deberá axustarse ás condicións prescritas na aula.

5/ A calidade dos traballos presentados, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a recompilación de datos, a calidade da exposición oral.

A recuperación das diferentes avaliacións no caso de estar suspensas consistirá nunha proba escrita que reflicta os estándares mínimos imprescindibles do trimestre a recuperar e na modificación da actitude na seguinte avaliación .

AVALIACIÓN FINAL

Para superar a materia deberá obterse cando menos a cualificación de 5 puntos no cálculo da media das 3 avaliacións, calculada a partir das cualificacións SEN REDONDEO obtidas en cada avaliación, sempre que sexan igual ou superior a 4.

Aplicarase o redondeo da nota resultante para obter a nota final de curso de xeito que os dous decimais se asimilarán ao enteiro superior se o seu valor é 0,5 ou superior

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

O exame extraordinario responderá ao seguinte esquema:

5 preguntas sobre os estándares de aprendizaxe desenvolvidos ao longo do curso tendo cada pregunta unha valoración de 2 puntos. É necesario acadar un 5 para cumprir os obxectivos da materia.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

De realizar actividades complementarias estas aparecen no apartado "Actividades extraescolares e complementarias" do Dpto. de Filosofía na páxina web do Centro.

En Lugo, a 24 de setembro de 2020

A profesora

Asdo: Iria Otero Vizcaíno

NOTA: De producirse algún erro ou algunha modificación sobre o que aquí está escrito, a súa corrección será notificada ao alumnado na aula e publicada na páxina web no Centro no mesmo lugar en que aparece publicado este resumo.